Α.Ο.Δ.Ο.

ΤΟ ΜΟΝΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟ ΕΧΟΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΝ
60,000 ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΦΡ.8—ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡ.6
ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 10

Α.Ο.Δ.Ο.

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΑΘΗΝΑΙ, ΚΥΡΙΑΚΗ 27 Μαΐου 1907. | ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ | ΕΤΟΣ Δ΄—ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 179 –16

WILLIAM LE QUEUX

Η ΟΥΡΑΝΟΥΠΟΛΙΣ

(Ἀφρικανικὴ ἀφήγησις)

Φαντασμαγορικαὶ χροιαὶ ἐσχημάτιζοντο εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ ὁρίζοντος, εἰς τὸ ὁποῖον τὸ φωτεινὸν τῆς ἡμέρας ἄστρον μεγαλοπρεπῶς κατήρχετο εἰς τὴν δύσιν του, ὅτε μεναχικὸς Ἄραψ, *μεχέρι*, ἤτοι ταχείας δρομάδος ἐπιβαίνων, βιαστικῶς ἤλαυνεν ἐπὶ τῆς μεγάλης σιωπηλῆς ερημίας, τὴν ὁποίαν καλύπτει ἡ ἄμμος ἡ προδοτική, ἡ ἀείποτε τὴν θέσιν της μεταβάλλουσα ὑπὸ τὴν θερμὴν πνοὴν τῶν ἀνέμων ἀνασκορπιζομένη.

Πρὸς στιγμὴν ἐσταμάτησε, μετὰ προσοχῆς ἀκροώμενος καὶ στρέψας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, τοὺς ὀξεῖς καὶ μέλανας, πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῶν μεμακρυσμένων κορυφῶν τῶν ὀρέων τοῦ Ναναγάμμα, αἱ ὁποῖαι ἀνυψοῦνται ὡς σκιαὶ γιγαντιαῖαι, ἠρεύνησε μετὰ προσοχῆς τὰ μέρη καὶ ἐπέτεινεν ὅσον ἠδύνατο τὴν ἔντασιν τῆς προσοχῆς αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ φοβερὰ σιωπὴ οὐδαμῶς διεκόπτετο, ἐξηκολούθησε καὶ πάλιν τὸν δρόμον του ταχέως, ἕως ὅτου ἔφθασεν εἰς μικρὰν ὄασιν, ὅπου ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν φοινίκων διέταξε τὴν χάμηλόν του νὰ γονυπετήσῃ καὶ κατῆλθεν ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ σάγματος αὐτῆς.

Διηυθύνθη εἰς τὴν μικρὰν μοναχικὴν θολωτὴν οἰκοδομήν, ἥτις ἐκτίσθη δι' ἡλιοκαύστων πλίνθων καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀναπαύεται τοῦ ἱεροῦ Σιδῆ Ὀκβὰρ τὸ λείψανον.

Ὁ ἱππεὺς ἦτο νεαρὸν καὶ νευρῶδες τῆς ἐρήμου τέκνον, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἔφερεν ἔκφρασιν φύσεως καλῆς καὶ χαρακτῆρος ἀδαμαντίνου. Ὑψηλὸς καὶ εὐθυτενὴς εἶχε βάδισμα ἀληθῶς βασιλικόν, καίτοι τὸ *μπουρνούζ* αὐτοῦ ἦτο χρώματος σκοτεινοῦ, ρακῶδες καὶ μὲ σημεῖα ἀναμφισβήτητα μακροῦ ταξειδίου.

Τὸ Χαΐκ, τὸ ὁποῖον περιέβαλε τὸ πρόσωπόν του ἦτο ἐσχισμένον καὶ κηλιδωμένον, καὶ εἰς τοὺς πόδας τοὺς γυμνοὺς ἔφερε βαρείας τραχείας ἐμβάδας ὀπῶν πλήρεις καὶ ἐλεεινάς. Ταύτας ἐντούτοις ἀπέρριψεν, χωρὶς νὰ κύψῃ, ὅταν ἔφθασεν ἐγγύτατα τοῦ ἱεροῦ τόπου, καὶ τότε γονυπετήσας πλησίον τοῦ τοίχου ἔρριψεν ἄμμον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἠσπάσθη τὴν γῆν καὶ τὸ πρόσωπον καλύψας διὰ τῶν παλαμῶν τῶν χειρῶν του, ἐπανέλαβε τῆς πίστεως τὴν ὁμολογίαν.

Μὲ θερμὰς ἐπικλήσεις ἔκλινεν ἐπανειλημμένως τὸ μέτωπον μέχρι τοῦ ἐδάφους καὶ ὑψώσας τὴν φωνήν, ἥτις ἀντήχει ζωηρὰ ἐν μέσῳ τῆς σιγηλῆς ἀτμοσφαίρας, ἐπεκαλέσθη τοῦ Ἀλλὰχ τὴν εὐλογίαν.

— «Εὔσπλαγχνε! Εὐεργετικὲ τῶν αἰτημάτων Δωτήρ, ἔλεγε, Βασιλεῦ τῆς Ἡμέρας τῆς Πίστεως, ὁδήγησον ἡμᾶς, προτοῦ ὁ ἥλιος τῆς αὔριον κατέλθει εἰς τὴν κλίνην του, καὶ στήριξον τὸν βραχίονα ἡμῶν ἵνα νικήσωμεν τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν ἐν Ἀβέᾳ. Διεύθυνον ἡμᾶς, νυκτός τε καὶ ἡμέρας καὶ ἀπόλεσον τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν καὶ ῥῖψον αὐτοὺς εἰς *Ἀλ-Χαβιγιάτ*, τὸ προητοιμασμένον διὰ τοὺς ἀπίστους, ὅπου ἡ τροφὴ αὐτῶν ἰῶδόλοι ἔσονται ὄφεις καὶ πότος αὐτῶν ζέουσα ἄσφαλτος».

Ἀνατιναχθεὶς αἰφνιδίως ἐκ παραδόξου θορύβου ἠκροᾶτο συγκρατῶν τὴν ἀναπνοήν. Τῷ ἐφάνη ὅτι οἱ λόγοι του πιθανὸν ἠκούοντο ὑπὸ κατασκόπου καὶ ἐξ ἐνστίκτου ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἀνέσυρεν ἐκ τῆς ζώνης τὴν *γιαμπίχαν*, τὸ μακρὸν δηλαδὴ καὶ κυρτὸν ἐγχειρίδιον, τὸ ὁποῖον πάντοτε ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ.

Καὶ πάλιν ὁ παράδοξος θόρυβος ἠκούσθη, ὡς ἀπήχησις βαθέως στεναγμοῦ καὶ ὁ Χατίτα—οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ νεαρὸς Ἄραψ—ἀνεπήδησε καὶ ἔσπευσε πρὸς τὸ ἀντίθετον τῆς οἰκοδομῆς μέρος, ἐγκαίρως ὅπως προφθάσῃ νὰ διακρίνῃ λευκὴν ἐσθῆτα ἐξαφανιζομένην ἐν τῷ σκότει.

Μὲ λεοπαρδάλεως εὐκινησίαν, ὁ νέος τῆς φυλῆς τῶν Κανούρη, ἡ ὁποία εἶνε ἡ τολμηροτέρα τῶν δουλοθηρευτικῶν τῆς μεγάλης Σαχάρας, ὥρμησε πρὸς αὐτὴν καὶ ἐντὸς εἴκοσι βημάτων συνέλαβε τὸν ὠτακουστήν, ὅστις φωνὴν ἀσθενῆ ἀναδώσας, ἔπεσε κατὰ γῆς ὑπὸ τὸ βάρος τῆς χειρός, τῆς βαρείας, ἥτις τὸν ἔπληξε,

— Ἐγέρθητι, ἐφώνησε τραχέως, σύρων τὴν πρὸ τῶν ποδῶν του μορφήν.—Διατί φεύγεις;

Καὶ τότε ἀνεκάλυψεν, ὅτι ὁ φυγὰς ἦτο γυνή, πέπλον φέρουσα πυκνὸν καὶ τὰ γνωστὰ εὐρέα πανταλόνια, τὰ ὁποῖα καθιστοῦν τὰς γυναῖκας τῶν Ἀράβων τόσον τερατώδεις, ὅταν περιφέρονται ἐκτὸς τῶν οἰκιῶν των.

— Ἤκουσες τὴν προσευχήν μου; ἐφώνησεν, ἀνυψῶν τὴν μάχαιραν— ὠμίλησον, ὠμίλησον, ἄλλως, μὰ τὴν ἀλήθειαν, κτυπῶ!

Ἡ μυστηριώδης ὅμως γυνὴ κραυγὴν δὲν ἐξέβαλε καὶ ὁ Χατίτα, ἐν ἀπέλπιδι φρενήτιδι ἀπέσπασε τὸν πέπλον ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτῆς.

Ἄφονος ἔμεινε, καὶ ἀπὸ τῶν δακτύλων τῆς χειρός του ἡ μάχαιρα ἔπεσε κατὰ γῆς. Τὸ πρόσωπον τὸ ὁποῖον ἀπεκαλύφθη πρὸ αὐτοῦ ἦτο ὑπερβολικῶς ὡραῖον — τόσον θελκτικόν, ὥστε ἡ καλλονὴ ἐμάγευσεν αὐτὸν καὶ ἐταπείνωσεν αὐτὸν καὶ ἀφῄρεσε τὴν λαλιάν του.

Ἦτο κόρη μόλις ὀκτὼ καὶ δέκα ἐτῶν, καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτῆς ἦσαν λευκὰ καὶ κανονικά, καὶ οἱ ὀφθαλμοί της μελανοὶ καὶ αἱ ὀφρεῖς της πυκναὶ καὶ τὸ μέτωπον ἐκοσμεῖτο ἀπὸ σειρὰς χρυσῶν νομισμάτων, τὰ ὁποῖα συνεκρούοντο ὅταν ἐκινεῖτο καὶ ἐνέδιδον ἤχους γλυκείας μουσικῆς.

Εἰς τὴν κεφαλὴν ἐφόρει μικρὸν ἐρυθρὸν *σάσια*, μαργαριτοποίκιλτον, καὶ εἰς τὸν λαιμὸν σειρὰς πολυχρόων λίθων, ἐνῷ αἱ πτυχαὶ τοῦ μεταξωτοῦ χαΐτι τῆς νέας ἀπέπνεον τὰ λεπτότερα τῶν χαροεμίων ἀρώματα.

Βραδέως ἀνύψωσε τοὺς ὀφθαλμούς, εἰσέτι ὑγροὺς ἐκ τῶν δακρύων καὶ ἀντίκρισε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ νέου καὶ τὸ στῆθος αὐτῆς ὀγκοῦτο καὶ συνεστέλετο ταχέως, διότι ἔτρεμε πρὸ αὐτοῦ φοβουμένη τὴν ὀργήν του

—Κίνησον τὴν γλῶσσαν σου, ὦ νέα, λέγει ἐκεῖνος ἐπὶ τέλους, λαμβάνων τὴν χεῖρα αὐτῆς τὴν τρυφερὰν ἐντὸς της ἰδικῆς του, ἥτις ἦτο τραχεῖα καὶ σκληρά. Εἶναι ἀπὸ τὸ Ἄψο, τὴν Οὐρανούπολιν, καὶ ἐπληροφορήθεις ὅτι σκοπεύομεν, νὰ προσβάλωμεν αὐτήν.

—Τὰ χείλη σου, ὦ ξένε, λέγουσι τὴν ἀλήθειαν ἀπήντησεν ἐκείνη, περίτρομος μὲ τόσους ἀσθενεῖς.

—Διατὶ εὑρίσκεσαι ἐδῶ μόνη, μακρὰν ἀπὸ τὸν οἶκον σου καὶ τοὺς ἰδικούς σου, μακρὰν ἀπὸ τὴν κορυφὴν ἐκείνην ἐκεῖ κάτω, ἡ ὁποία εἶνε ἡ πατρίς σου; ἠρώτησεν ἐκεῖνος παρατηρῶν αὐτὴν ἐν ἐκπλήξει.

—Ἦλθον ἐδῶ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον καὶ σύ, ἀπήντησεν καὶ πάλιν ἐκείνη, μὲ αὐστηρότητα βλέπουσα τὸ πρόσωπόν του. Ἦλθον ὅπως ζητήσω τοῦ Ἀλλὰχ τὴν εὐλογίαν.

—Ἔχεις πόνους εἰς τὰ στήθη σου; ἠρώτησεν ἐκεῖνος, εἰπέ μου πῶς ἐτόλμησες νὰ ἔλθῃς μόνη ἐδῶ;

Ἐκείνη ἐδίστασε, παίζουσα νευρικῶς μὲ τὸ μικρὸν τῶν ἀρωμάτων φιαλλίδιον, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀνηρτημένον εἰς τὴν ζώνην της καὶ τέλος εἶπε.

—Μὲ ἔχουσιν ἀραβωνίσει μὲ ἄνθρωπον τὸν ὁποῖον μισῶ. Μόνον ὁ εὔσπλαγχνος Σωτὴρ τῶν Εὐλογιῶν δύναται νὰ μὲ σώσῃ ἀπὸ μίαν τύχην, τοῦ θανάτου χειροτέραν ἀπὸ ἕνα γάμον ἄνευ ἔρωτος.

— Καὶ ποῖος σὲ βιάζει εἰς τὴν μισητὴν ταύτην ἕνεωσιν; Ἂν ὁ πατήρ σου. εἰπέ μοι τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

— Ναί. ὁ πατήρ μου. Ὀνομάζεται Ἀδὲλ-Ζελ-Μπένσεφ-ε-Νάσρ. Ὁ Σουλτάνος τῆς Ἀβέας.

— Ὁ Σουλτάνος! ἀνεφώνησεν ἐκεῖνος μετ' ἐκπλήξεως. Τότε εἶσαι ἡ Κεῖρα, προσέθεσε, διότι ἡ ἔκτακτος καλλονὴ τῆς μονογενοῦς τοῦ Σουλτάνου τῆς Ἀβέας θυγατρός, ἦτο παροιμιώδης καθ' ὅλην τὴν Μεγάλην Ἔρημον, ἀπὸ τῆς λίμνης Τσὰδ μέχρι τοῦ Ἄτλαντος.

— Ναί, ἀπήντησεν ἐκείνη καὶ ἐκ τῶν λόγων καὶ τῆς ὁμιλίας σου γνωρίζω ὅτι εἶσαι, Κονούρη, ἀπὸ τὴν φυλὴν τῶν θανασίμων μας ἐχθρῶν.

— Εἶνε ἀληθὲς, ἀπήντησεν ὁ πειρατὴς τῆς ἐρήμου. Ἡ φυλή μου αὔριον, μὲ δύναμιν δεκαεξακισχιλίων ἀνδρῶν, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται τώρα κεκρυμμένοι ἐντὸς τῆς χοιλάδος Δεψουρού, θὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τῆς ἀπορθήτου πόλεώς σας καί...

— Δέκα χιλιάδες! διέκοψεν ἐκείνη τόνον τρόμου ὠχριῶσα, πλήρης ταραχῆς. Καὶ θὰ φονεύσῃς τὸν πατέρα μου καὶ θὰ ὁδηγήσῃς τὸν λαόν μας εἰς τὴν δουλείαν; Ὦ! ὄχι! προσέθεσεν ἱκετευτικῶς. Σῶσον μας ξένε! Οἱ πολεμισταί μας ἀνεχώρησαν ἀπὸ τῆς παρελθούσης σελήνης, ὅπως εἰσπράξωσι τοὺς φόρους εἰς τὸ Δσαχάδα καὶ κατὰ συνέπειαν εὑρισκόμεθα ἄνευ προστασίας. Τί εἰμπορῶ νὰ κάμω; πῶς νὰ σώσω τὸν πατέρα μου;

— Θέλεις νὰ σώσῃς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος σὲ βιάζει νὰ γίνῃς σύζυγος τοῦ ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖον μισεῖς;

— Ναί... νὰ σώσω τὴν Οὐρανούπολιν, ἔστω καὶ ἂν πρόκειται νὰ θυσιάσω τὴν ζωήν μου.

— Καὶ ποῖος εἶνε μνηστήρ σου; ἠρώτησεν ὁ Χατίτα θραττόμενος τρυφερῶς τῆς χειρός της.

— Ὁ Ἀγὰς Χασὰν Ρεβῆ, ὁ ὁποῖος κατοικεῖ εἰς τὴν Σούγραν, πέραν τοῦ Ναναγάμμα. Εἶνε γέρων καὶ μεταχειρίζεται τὰς γυναῖκάς του μὲ ἀπάνθρωπον σκληρότητα. Μοὶ τὸ εἶπεν ἕνας ἐκ τῶν δούλων του.

Ὁ Χατίτα ἴστατο σιωπηλὸς, περίφροντις. Καίτοι ἀνῆκεν εἰς φυλήν, ἥτις ἀποκλειστικῶς ἔζη ἐκ τῶν λαφύων τὰ ὁποῖα διήρπαζον ἐκ τῶν καραβανίων καὶ τῶν πόλεων, ἄστινας κατελάμβανον, ἐν τούτοις τόσον συγκινητικὴ ὑπῆρξεν ἡ ἔκκλησις τῆς θυγατρὸς τοῦ Σουλτάνου, ὥστε πᾶσα σκέψις νὰ δολοφονήσῃ αὐτὴν, ὅπως μὴ δυνηθῇ νὰ μεταβιβάσῃ τὸ μυστικὸν τῶν κατὰ τῆς πολεως της τεκταινομένων, διελύθη καὶ ἠσθάνθη ὅτι ἠγάπα βαθέως τὴν κόρην ἐκείνην. Καὶ ὅμως, τὸ διελογίζετο ὁ ἴδιος, οὐδὲν ἐκ τοῦ ἔρωτος τούτου ἠδύνατο νὰ ἐλπίζῃ. Ὁ ὑπερήφανος τῆς Ἀβέας Σουλτάνος οὐδέποτε θὰ συγκατένευε νὰ δώσῃ τὴν θυγατέρα του εἰς ἕνα ληστὴν ἔστω καὶ ἂν ἡ Κεῖρα, ἡ γνωστὴ ὑπὸ τὸ θαυμβωτικὸν ὄνομα «Φῶς τῶν ὀφθαλμῶν τῶν διακρινόντων» προσέβλεπε πρὸς τοῦτον μετ' εὐνοίας.

— Τὴν νύκτα ταύτην, θύγατερ τοῦ ἡλίου, συναντώμεθα ὡς φίλοι, αὔριον ὡς ἐχθροὶ, εἶπεν. Οἱ κατάσκοποι ἡμῶν μᾶς ἀνέφεραν ἤδη ὅτι ἡ πόλις εὑρίσκεται ἄνευ προστασίας, καὶ γνωρίζεις ὅτι μεταξὺ τοῦ λαοῦ τοῦ ἰδικοῦ μου καὶ τοῦ ἰδικοῦ σου ὑπάρχουσι διαφοραὶ αἱ ὁποῖαι μόνον μὲ αἷμα θὰ διαλυθώσι. Διὰ τοῦτο ὅταν ὁ στρατὸς τῶν Κονούρη εἰσέλθῃ ἐντὸς τῆς πόλεως μετὰ πυρὸς καὶ σιδήρου, ἐλάχιστοι θὰ διαφύγωσι. Μεῖνε λοιπὸν πλησίον μου, μεῖνε μετὰ τῆς φυλῆς μου καὶ σώζεσαι.

—Ὄχι ἀπήντησεν ἐκείνη μὲ ὑπερηφάνειαν μεγάλην. Εἶμαι τέκνον τοῦ Ἄψο, καὶ θὰ ἐπανέλθω πλησίον τῶν ἰδικῶν μου. ἔστω καὶ ἂν αὔριον πέσω μετ' αὐτῶν ὑπὸ τὰ ἄνευ οἴκτου καὶ ἐλέους πλήγματά σας.

Ὡμίλει καὶ ἡ χεὶρ αὐτῆς ἡ μία ἐκράτει τὰς πτυχὰς τοῦ πέπλου της ἐνῶ ἡ ἄλλη ἐξετείνετο δεικνύουσα τὴν ὑψηλὴν σκιερὰν κορυφὴν ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑψοῦτο ἡ μεγάλη λευκὴ ἀρόπολις ἡ γνωστὴ εἰς τοὺς Ἄραβας ὑπὸ τὸ ὄνομα Οὐρανούπολις.

—Ἀλλὰ σὺ εἶσαι ὡς ὁ ἥλιος μεταξὺ τῶν ἀστέρων· Γνωρίζεις τὰ σχέδια ἡμῶν καὶ καθῆκον μου εἶνε νὰ σὲ φονεύσω — εἶπε, διευθετῶν ἐπὶ τῶν ὤμων του τὸ μέγα αὐτοῦ μπουρνούζ.

—Εὑρίσκομαι εἰς χεῖρας σου. Ἂν κηληδώσῃς ταύτας μὲ τὸ αἷμα μου, θὰ φέρῃς εἰς τὴν συνείδησίν σου τὴν ἀνάμνησιν, ὅτι ἀφῄρεσες τὴν ζωὴν μιᾶς κόρης, ἡ ὁποία εἶνε ἀθῶα πάσης δολοπλοκίας. Ἂν μὲ ἀφήσῃς ἐλευθέραν θὰ ἔχω τοὐλάχιστον μίαν βραχεῖαν ὥραν εὐτυχίας μετὰ τοῦ λαοῦ μου προτοῦ...προτοῦ... Καὶ ἀνέδωκε στεναγμὸν καὶ δὲν ἐτελείωσε τὴν φράσιν της.

—Σύ, τὸ δροσερὸν ῥόδον, τὸ μόλις ἀναφαινόμενον ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῆς πηγῆς τῆς ζωῆς, διατρέχεις διττῶς κίνδυνον. Ἢ θὰ μαρανθῇς αὔριον, ἢ θὰ γίνῃς τοῦ μισητοῦ σου σύζυγος κατὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ προσεχοῦς μηνός. Μὴ ἔστω τεταραγμένη ἡ διάνοιά σου, διότι δὲν ἐπιθυμῶ καὶ δὲν μοὶ ἐπιτρέπεται νὰ ἐλέγχω—εἶπε τέλος προσπαθῶν νὰ μειδιάσῃ.— Ὁ Χαΐτα, ὁ υἱὸς τοῦ -Ιβραὴμ εἶνε ἀπὸ τοῦδε φίλος σου ἀφοσιωμένος, καὶ ἴσως σὲ βοηθήσῃ κατὰ τρόπον τὸν ὁποῖον δὲν δύνασαι νὰ φαντασθῇς. Ἀνάβηθι λοιπὸν ἐπὶ τοῦ ἵππου σου καὶ ἄπελθε ταχέως εἰς τὸ Ἄψο. Πρὶν ὅμως χωρισθῶμεν δός μοι, ἓν μικρὸν ἐνθύ-

ΚΑΠΕΤΑΝ ΦΟΥΦΑΣ

Σὲ κλαῖνε τοῦ χλωρότατου Μοναστηριοῦ τἀηδόνια,
σὲ διαλαλοῦν ἀπ' τὶς κορφὲς ἀϊτοὶ μακεδονῖτες.
Σιγαλός, ἥμερος καὶ ἀγνὸς κι' ἀνδρειωμένος, καὶ εἶχες
τριαντάφυλλο στὴν ὄψη σου κὶ' ἀτσάλι στὴν καρδιά σου,
κ' ὑψώνοσουν, ὁμορφονιέ, σὰν ἕνα κυπαρίσσι
ποῦ τοῦ σαλεύει τὴν κορφὴ κι' ἓν ἐλαφρὸ ἀγεράκι,
κι' ἀπ' τὸν κορμό του πλάθεται τὸ δυνατὸ καράβι.
Στὸν τόπο ποῦ σκοτώθηκες φύτρωσε δένδρο· παίρνουν
τἄνθια του οἱ νιὲς καὶ τοὺς βαθειοὺς ὡριστολίζουν κόρφους
κι' ὅσοι τοῦ τρῶνε τοὺς καρποὺς γίνονται παλληκάρια.

Κωστῆς Παλαμᾶς

μιον τῆς παραδόξου ταύτης συναντήσεώς μας.

—Κατευνάζεις τὴν δίψαν μου μὲ τὸ ποιὸν τῆς καλοσύνης σου, ἐφώνησεν ἐκείνη περιχαρής.—Ἐγνώρισα εὐθὺς ὡς σὲ εἶδον, ὅτι φίλος μου εἶσαι.

—Φίλος; Ὄχι, ἐραστής! ἀπήντησε ἐκεῖνος μὲ ὕφος ἱππότου καὶ λαβὼν ἅπαξ ἔτι τὴν λεπτὴν αὐτῆς χεῖρα, ἐπέθεσεν ἀσπασμὸν ἐπὶ τῶν χρωματισμένων αὐτῆς ὀνύχων. Ἠρυθρίασεν ἐκείνη καὶ προσεπάθησε νὰ ἀπομακρυνθῇ, ἐκεῖνος ὅμως ἐκράτησε ταύτην ἀσφαλῶς, ἕως ὅπου ἐκείνη ἀποσπῶσα βραχιόλιον ἐκ τοῦ καρποῦ τῆς χειρός της ἐφήρμοσε τοῦτο εἰς τὸν ἰδικόν του.

— Ἰδού! ἀνεφώνησε μὲ γέλωτα εὔθυμον, κρυσταλλώδη, εἶνε τὸ σύμβολον τῆς πρὸς ἐμὲ δουλείας σου.

— Εἶμαι δοῦλος τῆς ὡραιοτέρας κόρης τοῦ κόσμου ἀπήντησεν ἐκεῖνος αἰσθανόμενος τὴν καρδίαν του πληρουμένην εὐτυχίας. Καὶ τώρα βιάζων αὐτὴν νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Σουλτάνον περὶ τῶν σκοπῶν τῶν Κονούρη, ἠσπάσθη ταύτην ἐπὶ τῶν χειλέων καὶ ἐβοήθησεν αὐτὴν νὰ ἀναβῇ ἐπὶ τοῦ πλουσίου ἐφιππίου τοῦ ἵππου της, καὶ ἐκείνη καλύψασα τὸ πρόσωπον διὰ τοῦ πέπλου καὶ εὐχομένη αὐτῷ εἰρήνην, ἐρρίφθη ἐντὸς τοῦ σκότους ὅπως ὅσον τάχιστα κομίσῃ τὴν εἴδησιν, ἡ ὁποία θὰ παρήγαγεν εἰς τὸ φρούριον τὸ ἠρεμοῦν τὴν μεγαλητέραν αἴσθησιν.

— Τὴν ἀγαπῶ, ἐψιθύρισεν ὁ Χατίτα, ὅταν τοῦ ἵππου ἐκείνης τὰ βήματα δὲν ἠκούοντο πλέον.

— Πῶς ὅμως δύναμαι νὰ τὴν σώσω; Αὔριον ὅταν εἰσέλθωμεν εἰς τὸ Ἄψο καὶ ὅταν λεηλατήσωμεν τὸ ἀνάκτορον, αἰχμάλωτη θὰ συλληφθῇ καὶ θὰ δοθῇ ὡς δούλη εἰς τὸν ἡμέτερον Σέχαν. Ὄχι! ἀνεφώνησε μὲ μίαν ἐπίκλησιν λαρυγγώδη, οὐδέποτε θὰ περιέλθῃ εἰς τὰς κτηνώδεις τοῦ Νικάλε χεῖρας! Οὐδέποτε! ἐφ' ὅσον ζῶ.

Ὁ ἦχος παραδόξου ψιθύρου ἔκαμε τοῦτον νὰ στρέψῃ τὸ βλέμμα καὶ νὰ ρίψῃ αὐτὸ ἐπὶ σκοτεινῆς σκιᾶς, τὴν ὁποίαν παρήγαγον θάμνοι τινὲς παρακείμενοι, καὶ μετ' ὀλίγας στιγμὰς δωδεκὰς ὁμοιομόρφων ἐνδεδυμένων ἀνθρώπων, ἐπροχώρησε πρὸς αὐτόν.

—Οὕτω λοιπὸν κατάσκοπε σκύλλε καὶ προδότα! Μᾶς ἐπρόδωσας, ἐφώνησε μία φωνὴ τὴν ὁποίαν ταχέως ἀνεγνώρισεν.

Ὡμίλει πρὸς αὐτὸν ὁ Μωχάμετ-ἐλ-Σψάσκη, Καΐδ τῆς φυλῆς του.

— Ναί! προσέθεσαν καὶ οἱ ἄλλοι μιᾷ φωνῇ —Εἴδομεν τὸν υἱὸν τῆς σκύλλας νὰ ὁμιλῇ μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ ἠκούσαμεν νὰ συνιστᾷ εἰς αὐτὴν νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Σουλτάνον!

— Καταδιώξατε αὐτὴν μὲ ταχύτητα κνιμῶν, διέταξεν ὁ Καΐδ— Φονεύσατε αὐτὴν διότι ὁ θάνατος μόνον δύναται νὰ θέσῃ τῆς ἀφασίας τὴν σφραγῖδα ἐπὶ τῶν χειλέων τῆς συνενόχου!

Καὶ ἀμέσως δύο μορφαὶ μὲ λευκὰς ἐνδυμασίας ἀνῆλθον ἐπὶ τῶν ἵππων καὶ ἔλαβον ἀστραπιαίως τὴν διεύθυνσιν πρὸς τὴν ὁποίαν ἡ Κεῖρα, πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἐξαφανισθῆ.

— Ὡμίλησον τώρα, ἐφώνισεν ὁ Σφάσκη καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡμοίαζε μὲ κεραυνόν, ἐνῷ οἱ σύντροφοί του περιεκύκλουν τὸν Χατίτα—Γνωρίζεις τὴν τιμωρίαν τῶν προδοτῶν;

— Μάλιστα! ἀπηντησεν ὁ Χατίτα ξηρῶς.

— Ποία εἶνε ἡ γυνὴ τῆς ὁποίας ἡ ἀπάτη καὶ ἡ τέχνη μετέβαλλον τὴν καρδίαν σου;

Τρεῖς ταχεῖς πυροβολισμοὶ ἀντήχησαν εἰς τὴν ἀπόστασιν. Προφανῶς οἱ Ἄραβες εἶχον προφθάσει καὶ δολοφονήσει τοῦ Σουλτάνου τὴν θυγατέρα.

Ὁ νέος συνεκράτησε τὴν ἀναπνοήν.

— Ἀρνοῦμαι νὰ ἀπαντήσω, ἀπήντησεν.

— Μὰ τὸν Ἀλλάχ! Εἶσαι προδότης τοῦ Κυρίου μας Νικόλε, καὶ μὰ τὴν ἀλήθειαν ἔχεις ὀφθαλμοὺς βασκάνους. Θὰ ἀποθάνῃς λοιπόν!

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐστράφη πρὸς τοὺς λοιποὺς καὶ προσέθεσε—Δὲν ἔχομεν καιρὸν νὰ χάνωμεν μὲ τὸν κατηραμένον τοῦτον υἱὸν τῆς Κολάσεως. Δέσατέ τον εἰς τὸ δένδρον ἐκεῖνο καὶ ἂς καταστῇ τῶν ἱεράκων βορά

Μὲ βαρείας ὕβρεις καὶ κατάρας, ὁ Χατίτα συνελήφθη ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τῆς φυλῆς του, οἵτινες ἀπέσπασαν τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ καὶ ἔδεσαν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ κορμοῦ ὑψηλοῦ φοινικοδένδρου κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε μόνον τὴν ἀπέραντον τῆς ἄμμου ἔκτασιν νὰ δύναται νὰ βλέπῃ. Κατόπιν, κατὰ τὴν πασίγνωστον σκληρότητα τῶν νομάδων Κονούρη, ἤλλειψαν τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τοῦ δυστυχοῦς μὲ χυμὸν παχὺν φοινίκων, πρὸς ἐφέλκυσιν τῶν μυρμήκων καὶ λοιπῶν ἐντόμων καὶ ἀφοῦ περιύβρισαν καὶ ἐχλεύασαν αὐτὸν καὶ κατεδίκασαν αὐτὸν εἰς τὴν αἰωνίαν ἀπώλειαν καὶ αἰωνίαν ἐνοχὴν ἀνέβησαν ἐπὶ τῶν ἵππων των καὶ γελῶντες ἀπῆλθον ἀφήσαντες τοῦτον ἀναμένοντα τὸ τέλος.

Καθ' ὅλην τὴν μακρὰν σιωπηλὴν νύκτα, ὁ Χατίτα, μὲ βραχίονας καὶ πόδας σφικτὰ δεμένους ἀνίκανος νὰ κινηθῇ διελογίζετο τὴν τρομερὰν τύχην τῆς ὡραίας κόρης, ἥτις εἶχεν ἀκούσῃ τὴν προσευχήν του. Οἱ δύο Ἄραβες δὲν εἶχον ἐπανέλθει. Ἐγνώριζε τοὺς ἄνδρας ὡς θαυμασίους ἱππεῖς, συνεπῶς, διελογίζετο ἡ κόρη δὲν ἠδύνατο νὰ διαφύγῃ τὴν καταδίωξιν αὐτῶν. Ἄπελπις, κάλλιστα γνωρίζων ὅτι ὁ καυστικὸς ἥλιος καὶ αἱ ἀγωνίαι τὰς ὁποίας θὰ ᾐσθάνετο ὅταν τὰ ἔντομα θὰ ἤρχιζον νὰ τὸν καταβροχθίζουν, ταχέως θὰ ἐπροξένουν τὸν θάνατόν του, ἀνέμενε ἐντείνων τὴν ἀκοὴν ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ συλλάβῃ ἦχον τινά.

Μακρὰν κάτω εἰς τὸν ὁρίζοντα, ἐκεῖ ὅπου ὁ οὐρανὸς συναντᾶται μετὰ τῆς ἄμμου, μία γραμμὴ ὑποκιτρίνης ἀποχρώσεως προανήγγειλε τοῦ ἡλίου τὴν ἀνατολήν. Παρετήρει τὴν γραμμὴν ἐκείνην βαθμιαίως ἐπεκτεινομένην καὶ κατενόη ὅτι πᾶν λεπτὸν χανόμενον εἰς τῆς αἰωνιότητος τὸ ῥεῦμα ἔφερε τοῦτον ἐγγύτερον τοῦ ἀγωνιώδους τέλους. Τὸ ὑποκίτρινο χρῶμα μετεβλήθη εἰς ὑπέρυθρον, τὸ ὑπέρυθρον εἰς χρυσοῦν, ἕως ὅτε ὁ ἥλιος ἀνέλαμψε καταφωτίζων τὸ ἀχανὲς τῆς ἐρημίας.

Αἱ μυῖαι ἀφυπνισθεῖσαι ἐβασάνιζον τὸν καταδικασθέντα ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἐγίνωσκεν ὅτι αἱ ἀνηλεεῖς ἀκτῖνες μετ' ὀλίγον προσβάλλουσαι τὴν γυμνὴν κεφαλήν του θὰ ἐπέφερον ταχέως τὸ φοβερὸν τῆς φρενήτιδος παραλήρημα.

Τοῦ ἡλίου ἡ θερμότης κατέστη ἀνυπόφορος περὶ τὴν μεσημβρίαν καὶ ὁ Χατίτα ἐκράτει τοὺς ὀφθαλμούς του κεκλεισμένους,, ὅπως ἀποφεύγῃ τὴν τυφλωτικὴν τούτου ἀναλαμπήν.

Αἰφνιδίως ἤκουσε θόρυβον. Μικρὸς ἦτο κατ' ἀρχὰς καὶ δυσδιάκριτος, μετ' ὀλίγον ὅμως τὰ συνηθισμένα ὦτα του ἀντελήφθησαν ὅτι ἦτο κρότος πυροβόλων ἐκπυρσοκροτούντων.

Ἡ Οὐρανούπολις προσεβάλετο.

Οἱ ἄνθρωποι τῆς φυλῆς του εἶχον ἀποφασίσει νὰ ἐπιτεθῶσι τὴν μεσημβρίαν. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον τῷ ἐφαίνετο αἰνιγματῶδες, ἦτο ὁ βαρὺς κρότος τὸν ὁποῖον παρήγαγε τηλεβόλον ἐν ἐνεργείᾳ, ὅπερ ἐσήμαινεν ὅτι τὸ Ἄψο ἀνθίστατο.

Οὐδὲν ὅμως ἠδύνατο νὰ ἴδῃ. Ἐντούτοις τῆς μάχης ὁ θόρυβος παρεκώλυε τοῦτον νὰ περιπέσῃ εἰς ἀναισθησίαν. Καὶ οἱ πυροβολισμοὶ ἐξηκολούθουν καὶ δὲν κατέπαυσαν παρὰ μόνον ὅταν ὁ ἥλιος εἶχε ἤδη βυθίσει τὴν κατέρυθρον σφαῖραν του ἐντὸς τῆς πυριφλεγοῦς ἄμμου. Ἡ σιγὴ ἐπέπεσε βαθεῖα· τῆς ἐρήμου ὁ θερμὸς δηλητηριώδης ἄνεμος ἔσειε τὰς κορυφὰς τῶν φοινικοδένδρων, ὡς τόσας ἀνθοδέσμας ἐπιθανατίους. Ἡ νὺξ ἐπέπιπτε. Τὸ τρομερὸν βασανιστήριον τῶν ἐντόμων, ἡ ἐπίδρασις τοῦ ἡλίου ἐπὶ τοῦ ἐγκεφάλου του, ἡ πεῖνα ἡ δίψα καὶ ἡ συνεχὴς ἔντασις τῶν νεύρων, ὑπῆρξαν παρὰ πολλὰ διὰ τὸν Χατίτα. Τέλος ἐκοιμήθη.

Οὕτω παρῆλθεν ἡ νύξ, ἕως ὅτου ὁ ἥλιος ἀνέτειλε καὶ πάλιν. Τοῦ Χατίτη ὅμως οἱ ὀφθαλμοὶ δὲν ἠνοίγησαν. Τοῦ φλογεροῦ ἡλίου αἱ ἀκτῖνες οὐδεμίαν ἐπέφερον αὐτῷ αἴσθησιν, οὔτε τῶν ἱεράκων, οἵτινες ἐπτερύγιζον ὑπὲρ τὴν κεφαλήν του, αἱ κραυγαὶ τὸν ἠνόχλουν.

Φωναὶ ἠκούσθησαν εἰς τὴν ἀπόστασιν. Τοῦ Ἀλλὰχ τὸ ὄνομα ἐπανελαμβάνετο μὲ εὐλογίας.

Ἤκουσε τῆς φωνῆς ταύτης, καὶ ὑπερανθρώπως συγκεντρώσας ὅσας τῷ ὑπελείποντο δυνάμεις ἐπεκαλέσθη ἐν ὀνόματι τοῦ Πολυελέου βοήθειαν

Βήματα ἠκούσθησαν, φωναὶ ὑψώθησαν ἔκπληξιν ἐκφράζουσαι. Μεταξὺ αὐτῶν φωνὴ γυναικὸς καὶ δὲν ἤκουσε πλέον τίποτε.

. . . .

Ὅταν ὁ Χατίτα ἤνοιξε καὶ πάλιν τοὺς πυρέσσοντας ὀφθαλμούς του ἐξεπλάγη εὑρεθεὶς κατακεκλιμένος ἐπὶ μαλακοῦ διβανίου ἐντὸς μεγαλοπρεποῦς δωματίου. Δοῦλοι περιεποιοῦντο αὐτόν, ἕτοιμοι νὰ ἐκτελέσωσι πᾶσαν αὐτοῦ ἐπιθυμίαν. Ἔπιε δροσιστικὸν ἐκ προσφερομένου δοχείου ποτὸν καὶ ἔπειτα ἀνεκάθισεν ἐρωτῶν ποῦ ἦτο. Οἱ δοῦλοι οὐδὲν ἀπήντησαν. Ὑπεκλίθησαν μετὰ ταπεινότητος καὶ ἐξῆλθον. Μετ' ὀλίγας στιγμὰς τὸ φρου-φρου μεταξωτοῦ ἐνδύματος ἀνετίναξεν αὐτὸν καὶ στιγμιαίως ἀνεπήδησεν ἐκ τῆς κλίνης καὶ μὲ χαρᾶς κραυγὴν ἐδέχθη τὴν Κεῖρα ἐντὸς τῶν ἀγκαλῶν του

Φέρουσα τὴν πολυτελῆ τοῦ χαρεμίου ἐνδυμασίαν, ἥτις ἦτο ῥοδίνη καὶ κατάστικτος ἐκ χρυσοῦ, ἐφαίνετο μαγευτική, καίτοι οἱ πέριξ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς μελανοὶ κύκλοι ἐπρόδιδον τὰς ἀνησυχίας τὰς ὁποίας ᾐσθάνθη κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας. Τὰ χείλη των συνηντῶντο εἰς θερμὴν καὶ περιπαθῆ θωπείαν, ὅταν εἷς ὑψηλὸς μεγαλοπρεπὴς μὲ μακρὰν ἐπιβλητικὴν μελανὴν γενειάδα καὶ πολυτελῆ στολὴν μεταξωτὴν καὶ ἐπὶ τοῦ σαρικίου του ὁποίου ἀπήστραπτεν ἐκ μαργαριτῶν μέγας ἀδάμας εἰσῆλθε. Ἡ Κεῖρα εἶδε τοῦτον καὶ ἀποσυρομένη ἐκ τῆς περιπτυχῆς τοῦ Χατίτα, παρουσίασε τὸν ἐραστὴν αὐτῆς εἰς τὸν πατέρα της τὸν Σουλτάνον τῆς Ἀβέας.

— Εἰς σὲ ὀφείλω τὴν ζωὴν καὶ τὸ βασίλειόν μου, λέγει ὁ ἡγεμών, προσφέρων τὴν χεῖρά του μετὰ θερμότητος. Ἡ Κεῖρα μοὶ διηγήθη τὸ ἔλεος, τὸ ὁποῖον ἔδειξες πρὸς αὐτὴν καὶ διὰ τῶν προειδοποιήσεών σου κατωρθώσαμεν νὰ ἀποκρούσωμεν καὶ νικήσωμεν τοὺς Κανούρη

— Ὥστε διέφυγες ὦ σφραγὶς τῆς σφαίρας τῆς καλλονῆς! ἐφώνησεν ὁ Ἄραψ στρεφόμενος πρὸς τὴν θυγατέρα τοῦ Σουλτάνου.

— Ναί! Καίτοι κατεδιώχθην ἐπικινδύνως ὑπὸ δύο ἱππέων. Ἐπρόφθασα ὅμως νὰ εἰσέλθω ἐντὸς μυστικοῦ μονοπατίου πρὶν μὲ ἴδωσι καὶ οὕτω μὲ ἔχασαν ἀπὸ τὴν ὅρασίν των

— Οἱ ἄνδρες μου ἔμαθον τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον, ὑπέλαβεν ὁ Σουλτάνος, καὶ ἐπανῆλθον εἰς τὴν πόλιν κατὰ τὴν αὐτὴν νύκτα. Ὁ Θεὸς ἐφάνη ἡμῖν ἐπιεικὴς καὶ προστάτης καὶ βοηθός. Ἡ χάρις του ἀνέλαμψεν ἐφ' ἡμῶν. Ἐνισχύσαμεν τὰ ὀχυρώματα καὶ ὅταν κατὰ τὴν μεσημβρίαν ἡ ἔφοδος ἤρξατο, τὸ τηλεβόλον μας ἐκεραυνοβόλησε τοὺς ἀνθρώπους τῆς φυλῆς σου, οἱ ὁποῖοι παρεσύροντο πρὸ τῶν κεραυνῶν του ὡς κόκκοι ἄμμου πρὸ τοῦ ἀνέμου. Ἐπὶ ἓξ ἐπολέμησαν ὥρας, αἱ προσπάθειαι ὅμως αὐτῶν νὰ καταλάβωσι τὴν πόλιν ὑπῆρξαν μάταιαι. Οἱ ἐπιζήσαντες ὀλίγοι ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποχωρήσωσιν, ἀφήσαντες χιλίους αἰχμαλώτους εἰς χεῖρας μας μεταξὺ τῶν ὁποίων εὑρίσκεται καὶ ὁ ἴδιος ὁ Νικόλε.

— Καὶ πῶς διεσώθην ἐγώ; ἠρώτησεν ὁ Χατίτα, ἀφοῦ δι' ὀλίγων ἀφηγήθη ὅσα τῷ συνέβησαν μετὰ τὸν ἀποχωρισμὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς Κείρας.

— Τὴν ἐπομένην τῆς μάχης κατήλθομεν εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Σίδη-Ὀχβὰρ ὅπως εὐχαριστήσωμεν τὸν Ἀλλὰχ καὶ ἐκεῖ πλησίον σὲ εὕρωμεν θνήσκοντα ἐκ τοῦ καύσωνος καὶ τῆς πείνης, εἶπεν ἐκείνη. Ἐθυσίασες τὴν ζωήν σου ὅπως σώσῃς τὸν Κυρίαρχον καὶ τὴν πόλιν ταύτην. Διὰ τοῦτο σὲ ἐκομίσαμεν ἐδῶ.

— Καὶ εἰς ἀνταμοιβήν, προσέθεσεν ὁ Σουλτάνος μειδιῶν ἐπ' ἀμφοτέρων, σοὶ δίδω τὴν θυγατέρα μου Κεῖρα εἰς γάμον. Τότε λαβὼν τὰς χεῖρας αὐτῶν συνέδεσεν αὐτὰς καὶ εἶπε.

Ἀμφότεροι εὑρίσκεσθε εἰς τὴν χλοερὰν τῆς ζωῆς περίοδον. Ὁ Ἀλλὰχ ἂς φυλάττῃ ὑμᾶς καὶ ἂς χαρίζῃ εἰς ὑμᾶς μακρὰ ἔτη, εἰρήνην καὶ τὸν ῥόδινον τῆς εὐτυχίας κῆπον!

Καὶ ἵνα ἡ θέσις σου ἁρμόζει ὅπως καταστῇς σύζυγος τῆς θυγατρὸς τοῦ Σουλτάνου, διέταξα ὅπως προετοιμασθῇ τὸ ἀνάκτορον τοῦ Κουκόϊ πρὸς ὑποδοχήν σου.

Ἀπομάκρυνον ὅθεν τὰς φροντίδας καὶ τὰς σκέψεις ἀπὸ τὸ πνεῦμά σου καὶ ἀκολούθησόν με, διότι ἡ τράπεζα εἶνε ἑτοίμη καὶ πρέπει νὰ ἑορτάσωμεν τοὺς γάμους.

Καὶ τὸ εὐτυχὲς ζεῦγος ἀπὸ τῶν χειρῶν κρατούμενον διέσχισε τὰ περίπτερα τὰ ἀπαστράπτοντα ἐκ μαρμάρων καὶ χρυσοῦ καὶ ἀνθέων καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Δυβανίου, ὅπου ὁ θεῖος ὁ Σουλτάνος ὑπὸ τὸ ἀέτωμα τὸ μεταξοστόλιστον τοῦ θρόνου του, ἀνεκήρυξε τὸν Χατίτα υἱὸν τοῦ Ἰβραὴμ, μέλλοντα σύζυγον τῆς Κεῖρας διοικητὴν τῆς Οὐρανουπόλεως.

(*Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ*) *μετάφρασις*

Ὑρααδὴρ

ΤΑ ΩΡΑΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΑΣΧΗΜΑ

ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΓΕΓΟΝΟΣ

Ἐλέγετο Φούφας. Καὶ ἐτελείωσε τὸ ἔργον του! ἔγεινε κομμάτια, στάχτη καὶ καπνός. μακρὰν τῆς περιφράκτου μάνδρας, εἰς τὴν ὁποίαν σαπίζομεν ἡμεῖς. Δὲν ἦτο ὁ πρῶτος. Δὲν θὰ εἶνε ὁ τελευταῖος.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ὅπου τὸ Ναυαρῖνον ἠλευθέρωσε τὴν Ἑλλάδα ἕως τὴν στιγμὴν αὐτὴν ὅπου ἡ Ἑλλὰς ὑπεδούλωσεν ἑαυτήν, τὸ μεγαλείτερον ἑλληνικὸν γεγονὸς εἶνε ἡ ἵδρυσις τοῦ Μακεδονικοῦ κομιτάτου. Ὁ νεώτερος Ἕλλην πρέπει νὰ λουσθῇ ψυχικῶς, νὰ ἀστραποβολήσῃ ἐθνικῶς, νὰ ὑψωθῇ μὲ ἀερόστατον ὑπὲρ τὴν νεωελληνικὴν λάσπην, διὰ νὰ ἠμπορῇ ν' ἀτενίσῃ ἕνα τόσον μεγαλειῶδες γεγονός. Μετὰ τὸ 21 μόνον αὐτὸ τὸ γεγονὸς ὑπάρχει. Μόνον τὸ Κομιτάτον. Μὴ θελήσητε νὰ τοῦ μετρίσετε τὴν πραγματικὴν ἔκτασιν. Πραγματικῶς δὲν εἶνε μέγα, δὲν μετέθεσε τὴν Βαλκανικὴν γεωγραφίαν οὔτε κατὰ ἕνα πλέθρον γῆς, δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ παρὰ μόνον ὀλίγους νεκρούς. Ἰδεολογικῶς ὅμως—φεῦ! καὶ αἱ ἰδέαι εἶνε πολλάκις κἄτι πραγματικώτερον τοῦ πραγματικοῦ, διότι αἱ ἰδέαι εἶνε τὸ μέλλον—τὸ Κομιτάτον εἶνε τὸ μέγιστον τῶν γεγονότων τοῦ ἑλληνικοῦ αὐτοῦ αἰῶνος. Καὶ ἠμπορεῖ νὰ λεχθῇ περὶ αὐτοῦ τὸ ἑξῆς. Τὸ Κομιτάτον προσήρτησε τὴν Μακεδονίαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν ψυχήν. Προσήρτησε τὴν ὑπόδουλον Ἑλάδα εἰς τὴν ἑλληνικὴν ψυχήν. Καλλίτερα ὅλων τῶν ἐθνικῶν κατηχήσεων, ὅλων τῶν ῥητόρων, ὅλων τῶν λογοκόπων, μᾶς ἐπληροφόρησε — καὶ τὸ ἐπληροφορήθημεν διὰ πρώτην φορὰν—ὅτι ἡ δουλειά μας δὲν εἶνε εἰς αὐτὴν τὴν μάνδραν ποῦ ἐκλείσθημεν, εἶνε ἀλλοῦ. Μᾶς ἐδίδαξε τὸν ἐθνισμόν Μᾶς ἐδίδαξε πρᾶγμα μέγα καὶ ἱερὸν καὶ ἄγνωστον, τὴν Ἐργασίαν. Αὐτὰ τὰ μαθήματα μᾶς τὰ ἔδωσε μὲ τὸ ὑγρὸν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὁ Μεφιστοφιλῆς ἐκτιμᾷ ὡς σπουδαῖον καὶ ἰδιαίτερον χυμὸν—μὲ τὸ αἷμα. Εἶνε τὸ πρῶτον ἑλληνικὸν Σωματεῖον, τὸ ὁποῖον ἀγνοεῖ τὴν μελάνην.

Ἐὰν αἱ Εὐρωπαϊκαὶ Δυνάμεις ἤρχοντο μίαν στιγμὴν καὶ μᾶς ἔλεγον: «Σᾶς δίδομεν τὴν Μακεδονίαν», ἐὰν ἐγίνετο τοιοῦτον θαῦμα, πιστεύετε ὅτι ἡ προσάρτησις αὕτη θὰ ἦτο σπουδαῖον γεγονός; Ὄχι! Ἡ Μακεδονία θὰ ἐγίνετο διοικητικῶς ἑλληνική, καὶ ἡμεῖς θὰ ἐκοιμώμεθα τρὶς χειρότερον ἀπὸ ὅ,τι κοιμώμεθα τώρα.

Τὸ σπουδαῖον γεγονὸς εἶνε μόνον αὐτὸ ποῦ κάμνει τὸ Κομιτᾶτον. Δέκα Ἕλληνες, οἱ ἄνθρωποί του, ματώνονται εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, συντρίβονται, σκοτώνονται. Ἡ Μακεδονία μένει εἰς τὴν θέσιν της...Δὲν προσαρτᾶται εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος. Ἀλλὰ τὸ μικρὸν αὐτὸ γεγονός, τὸ σκόρπισμα ὀλίγων Ἑλληνικῶν κοκκάλων εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον εἶνε προσάρτησις τῆς Μακεδονίας εἰς τὴν Ἑλληνικὴν φυλήν, ὅσον καὶ ἂν τὸ Κράτος μένει μακράν. Φρικαλέοι, ἀνατριχιαστικοὶ καὶ ἔνδοξοι ὑμέναιοι αἵματος. πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ μὴν ἀπολήξετε εἰς τὸ ὁριστικὸν καὶ τελειωτικὸν γεγονός, μίαν ἡμέραν; Γνωρίζομεν ἀπὸ τὴν φύσιν, γνωρίζομεν ἀπὸ τὴν ἱστορίαν, γνωρίζομεν ἀπὸ αὐτὸν τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος τὸ εἶπεν ἐν δόξῃ παραβολῆς. Ἡ Γῆ, εἴτε κόκκον σίτου δέχεται, εἴτε πολεμιστήν, κρημνιζόμενον μετὰ δούπου, οὐδέποτε μένει στεῖρα. Ἀποδίδει! Ἐργάζεται, καὶ ἡ μυστηριώδης ἀνακύκλωσις τῶν χυμῶν της εἰς τὰ βάθη, ἑτοιμάζει ὡραιότητας, αἱ ὁποῖαι μίαν ἡμέραν θὰ καταπλήξουν τὸν σπορέα,

Ὀνομάζονται—πῶς ὀνομάζονται; Ζέζας, Βέργας, Ρέμπελος, Κρόμπας, Βάρδας, Νικολούδης, Μακρῆς, Πούλακας, Μάλλιος, Περδίκας.... Ὀνόματα καὶ ψευδώνυμα σκληρά, παράδοξα, ἢ σεμνὰ καὶ ἄνθινα, ἢ παράφωνα καὶ ἀνεξωραΐστα, ὀνόματα ὡς ἀνεμώνη, καὶ ὀνόματα, ὡς καταπέλτης. Ἆρά γε, θὰ τ' ἀναφέρῃ ποτὲ ἡ ἱστορία; Δὲν τὸ γνωρίζει κανείς. Ἡ ἱστορία ἀσχολεῖται κυρίως μὲ τὰ τελειωτικὰ γεγονότα, μὲ τὰ ἀποτελέσματα, ἐκεῖνα ποῦ εἶνε ἡ κορυφὴ τῆς πυραμίδος τῆς ἀνυψωθείσης διὰ πτωμάτων. Τὰ θύματα πέφτουν τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο, καὶ οἱ ἀπόστολοι μὲ τὰ κλειστὰ μάτια, μὲ τὰ αἱματωμένα σιωπηλὰ χείλη, μὲ τὴν πληγήν των, μὲ τὸν πόνον των, προχωροῦν μὲ στερεὸν βῆμα, ἐπάνω εἰς ἀσφοδελούς, διὰ νὰ φέρουν τὸ ἀποτέλεσμα, τὸ πρᾶγμα, τὸ ἔργον. Ὁ θάνατός των—καὶ ἐδῶ ὁ θάνατος εἶνε ὑπομονητικὸς καὶ ἐργατικώτατος σφυρηλάτης τῆς Ζωῆς—ὁ θάνατός των κατεργάζεται μὲ ὑπομονήν, πίστιν, καὶ μειδίαμα, τὸ ἔργον τῆς ὁμάδος, τὸ ἔργον τοῦ ἔθνους, τὸ ἔργον τῆς αὔριον. Τὸ Κομιτάτον εἶνε ὁ μόνος καὶ πραγματικὸς κυβερνήτης τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους. Οἱ πολεμισταί του εἶνε οἱ Προφῆται τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὅτι προλέγουν θὰ γείνῃ. Ἡ Μοῖρα τῆς Ἑλλάδος εἶνε εἰς τὰ χέρια των. Εἶνε σκλάβα των. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶνε παρὰ μόνον ὅπως τὴν θέλουν αὐτοί. Δὲν προφητεύουν ἁπλῶς, ἀλλὰ διατάσσουν τὸ μέλλον.

— Ἐγνώριζες αὐτὸν τὸν Φοῦφαν; Ἠρώτησα χθὲς κάποιον.

— Τὸν ἐγνώρισα, μοῦ εἶπεν, εἰς ἕνα γεῦμα ἐν Ἀθήναις, καὶ ἔκτοτε δὲν τὸν ξαναεῖδα. Ἀλλὰ μοῦ κάμει ἐντύπωσιν ἡ σεμνότης του. Εἰς τὸ γεῦμα μόνον ἐκεῖνος δὲν εἶπε λέξιν. Ὅλοι οἱ ἄλλοι εἴπαμεν ἕνα ἑκατομμύριον λέξεις.

Ὁ συνομιλητής μου ἐκτιμᾷ τὴν σιωπήν, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι πρέπει νὰ τὴν ἐκτιμᾷ κανείς. Εἶνε ἡ ἀρετὴ τῶν περισσοτέρων τρομερῶν τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος. Εὑρέθην μαζὶ μὲ πολλοὺς ἐξ αὐτῶν εἰς γεῦμα. Καὶ εἶδα ἐκεῖ θηρία σιωπῶντα. Ἄνθρωποι οὓς ἐτρόμαξεν ἡ βουλγαρικὴ φρίκη, ἦσαν ὡς ἄνθη ταπεινὰ τοῦ ἀγροῦ. Παλληκάρια ἀνυψωθέντα εἰς τὴν κορυφὴν τῆς πολεμικῆς ἐνεργείας, ἦσαν ὡς ἀνεμώνη. Ὁ Ρέμπελος χαμογελᾷ ἐντροπαλός! Ὁ Μάλλιος δὲ ὁμιλεῖ. Ὁ Δικώνυμος χαριεντίζεται καὶ τρώγει μὲ τὸ χέρι τῶν συνδαιτυμόνων του, διότι αὐτὸς δὲν ἔχει χέρι. Τὸ ἔχασεν εἰς τὸν ἀγῶνα. Καὶ ὅλοι αὐτοὶ οἱ τρομεροί, εἶνε σιωπηλοὶ καὶ σεμνοὶ καὶ οὐδὲν λέγουν, ἡμεῖς δὲ οἱ ἄλλοι λαλοῦμεν καὶ κελαϊδοῦμεν.

Ἡ σημερινὴ Ἑλλὰς πρέπει νὰ ἐντείνῃ τὰς δυνάμεις της διὰ νὰ γίνῃ ἀνάλογος πρὸς τὸ Κομιτάτον, διότι τὸ Κομιτάτον εἶνε δόξα καὶ ἐνέργεια δυσανάλογος πρὸς αὐτήν. Ὅταν ὅλοι οἱ κύκλοι τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς τεντωθοῦν καὶ φθάσουν εἰς τὸ πλάτος τοῦ κύκλου αὐτοῦ, τοῦ Κομιτάτου, μόνον τότε θὰ ἠμπορῇ νὰ πῇ ἡ Ἑλλὰς ὅτι πιθανὸν νὰ ζήσῃ. Χρειαζόμεθα παλληκάρια εἰς ὅλους τοὺς κύκλους! Ἀλλὰ ἐλπίζω ὅτι τὸ αἷμα τῶν ἐκδικητῶν, πολυτιμότερον τῆς ἀτίμου μελάνης, τῆς ἀφθόνως χυθείσης εἰς τὸν ἑλληνικὸν αὐτὸν αἰῶνα, θὰ γράψῃ καθὼς πρέπει τὴν Κατήχησίν μας καὶ τὴν Γεωγραφίαν μας. Πιστεύω, χωρὶς δισταγμόν, ὅτι τὸ Κομιτάτον εἶνε τὸ μεγαλείτερον γεγονὸς ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τοῦ 21 μέχρι σήμερον. Οἱ ἄνθρωποι ποῦ τὸ συνέλαβον, οἱ ἄνθρωποι ποῦ τὸ ἐνέπνευσαν, οἱ ἄνθρωποι ποῦ τὸ ἐκίνησαν, οἱ ἄνθρωποι ποῦ ἐξετέλεσαν αὐτὰς τὰς ἀδυσωπήτους κινήσεις, εἶνε οἱ μέγιστοι τῶν προπομπῶν τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς. Ὁ Ἀνταρτικὸς Μακεδονικὸς κύκλος, εἶνε ἡ ἑστία τῆς νέας ἑλληνικῆς δημιουργίας. Ἡ ἐργασία, ἡ πίστις, ἡ θέλησις, ἡ ἰδέα, τὸ πέραν τοῦ ἀνθρωπίνως ζῆν, τὸ ὑπὲρ ζῆν, διδάσκεται ἐκεῖθεν ἀδυσωπήτως, γράφεται μὲ τὴν αἰχμὴν σπαθιοῦ, καὶ κηρύσσεται μὲ ἐπιθανατίους στεναγμούς. Ἐὰν ἁρμόζῃ ὕμνος εἰς τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς, τοὺς ἐκδικητάς, ὁ ὕμνος των εἶνε μόνον οἱ «Ἐλεύθεροι Πολιορκημένοι» τοῦ Σολωμοῦ, ἢ

τὰ δημοτικὰ τραγούδια. Μετὰ 20, μετὰ 50 ἔτη, θὰ τοὺς τραγουδῇ καὶ αὐτοὺς ὁ λαός, ὅπως τοὺς παλαιοὺς Ἀρματωλούς. Τὰ ἀντιαρτικὰ Μακεδονικὰ κινήματα, εἶνε οἱ Μητέρες, αἱ γόνιμοι Μητέρες τοῦ Ἑλληνικοῦ μέλλοντος, αἱ ὁποῖαι θὰ γεννήσουν τὰ ἔργα. Εἶδα ὅτι μεταφέρονται καὶ εὑρίσκουν τὴν ἡσυχίαν των εἰς τύφον τὰ κόκκαλα τοῦ ἐνδόξου πρώτου, τὰ κόκκαλα τοῦ Παύλου Μελᾶ. Ὁ γεωργὸς τὰ ἔσπειρε μίαν ἡμέραν αὐτὰ τὰ κόκκαλα καὶ—ἰδού!— ἐφύτρωσαν οἱ ὡραιότεροι καὶ φοβερώτεροι τῶν θανάτων, σποραὶ καὶ αὐταὶ ἄλλων φοβερωτέρων καὶ ὡραιοτέρων.

Ζ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

G. DE LASTIC

Ο ΓΕΡΩΝ-ΧΑΤΖΗΓΡΗΓΟΡΗΣ

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

[Συνέχεια]

— Λυποῦμαι πολὺ ὅτι δὲν δύναμαι νὰ σᾶς εὐχαριστήσω, ἀκράτητος πόθος μὲ κατέλαβε νὰ ἴδω τὰ ὄρη τῆς πατρίδος μου, ὅπου ἐπέρασα τὴν παιδικήν μου ἡλικίαν, νὰ ἀσπασθῶ τοὺς γονεῖς μου ἂν ζῶσιν ἀκόμη.

— Δὲν σὲ βιάζομεν, διότι ἀρκούντως ἐννοῶ τὴν ἐπιθυμίαν σου ταύτην. Διὰ νὰ φθάσῃς ὅμως ἐκεῖ, ἔχεις ἀνάγκην χρημάτων, διότι πρέπει νὰ ὑπάγῃς πρῶτον εἰς τὸ Ἀλγέριον, ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν νῆσον σου, ἡ ὁποία εἰσέτι κατέχεται ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ ἤτις ἐρημώθη ἀπὸ αὐτούς, καὶ ἴσως ἴσως δὲν εὕρεις ἐκεῖ οὔτε ἴχνος τῆς πατρικῆς σου οἰκίας.

Τότε κατὰ πρῶτον ἤκουσα τὴν διήγησιν τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, τῶν ἀνδραγαθημάτων τῶν πατριωτῶν μου, τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ γένους καὶ τῆς ἱδρύσεως τοῦ νέου ἑλληνικοῦ βασιλείου. Ἡ λύπη μου ὅμως ὑπῆρξε ἀνεκδιήγητος, ὅταν ἔμαθον ὅτι ἡ Χῖος ἔμενεν ὑπὸ τὸν τουρκικὸν ζυγόν, ὅτι ἐδηώθη καὶ ἐλεηλατήθη, ἡ ἀνάμνησις τῶν γονέων μου, τῆς ἀδελφῆς μου καὶ τῶν συγγενῶν μου ἐδηλητηρίασε τὴν χαράν μου διὰ τὴν παλιγγενεσίαν τῆς πατρίδος μου, δάκρυα ἔρρευσαν ἑκουσίως ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν μου, δάκρυα χαρᾶς καὶ θλίψεως συνάμα. Ὁ πόθος νὰ ἐπανίδω καὶ ἀναπνεύσω ἠὴν γλυκείαν αὔραν τῶν ὀρέων ὅπου ἐγεννήθην, ἐγένετο κραταιότερος.

— Αὐτὰ τὰ συμβάντα μὲ ἀναγκάζουν ἔτι περισσότερον νὰ ἐπισπεύσω τὴν ἐπιστροφήν μου, ἵνα δυνηθῶ νὰ συνδράμω τοὺς γονεῖς μου. Δυσιτυχῶς ὅμως δὲν δύναμαι νὰ ὑπάγω εἰς τὸ Ἀλγέριον, διότι φοβοῦμαι μὴ ἀναγνωρισθῶ ἀπὸ τοὺς διώκτας μου καὶ με κρατήσωσι πάλιν σκλάβον.

— Ὡς πρὸς τοῦτο μὴ φοβεῖσαι, μοὶ λέγουν, τὸ Ἀλγέριον δὲν εἶνε πλέον ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Τούρκων, εἶνε τώρα πόλις Γαλλική, πόλις ἐλευθέρα, ὅπου οὐδεὶς δύναται νὰ εἶνε σκλάβος καὶ δύνασαι νὰ ὑπάγῃς ἀσφαλῶς, νὰ διηγηθῇς ἐκεῖ εἰς τὰς ἀρχὰς τὰ παθήματά σου, νὰ ζητήσῃς τὴν προστασίαν των, καὶ ἔσω βέβαιος ὅτι θὰ σὲ προστατεύσουν καὶ δωρεὰν θὰ σὲ πέμψουν εἰς τὴν πατρίδα σου.

Δευτέρα ἔκπληξις δι' ἐμέ, τὸ Ἀλγέριον ἡ ἑστία τῆς πειρατίας, ἡ βδελυρὰ καὶ μισάνθρωπος ἐκείνη πόλις, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Γάλλων! μοὶ ἐφαίνοντο ὄνειρα! ἡ ἀνάμνησις τῆς Ἀνθῶς, αἱ τερπναὶ στιγμαὶ τὰς ὁποίας διηρχόμην, λατρεύων αὐτὴν ὡς ὡραῖον καὶ εὐῶδες ἄνθος, μοὶ παρουσιάσθησαν εἰς τὸν νοῦν, ἡ καρδία μου συνεκινήθη καὶ ἀμέσως ἀπεφάσισα νὰ μεταβῶ εἰς τὸ Ἀλγέριον, νὰ τὴν ζητήσω παντοῦ, νὰ τὴν νυμφευθῶ καὶ μετ' αὐτῆς ν' ἀπέλθω εἰς τὴν πατρίδα μου.

Ὠφείλω ἐνταῦθα νὰ σημειώσω ὅτι ἡ ἀναχώρησίς μου ἐκ τῆς λίμνης δὲν ἐγένετο ὡς ἐπαίτου, εἶχον ἀγοράσει μίαν δρομάδα, ἕνα ἵππον καὶ ἕνα μικρὸν σκλάβον καὶ ὑπὸ τοιαύτην συνοδείαν ἐπορευόμην πρὸς τὴν παραθαλασσίαν, εἰς δὲ τὰ θυλάκιά μου εὑρίσκετο ἀρκετὸς χρυσὸς ὅπως καὶ οἱ ἀδάμαντές μου, ἐν δὲ τῇ Ἀραχχώρᾳ ἐπρομηθεύθην ἐνδυμασίαν ὁμοίαν τῶν Σέκκων καὶ ἔλαβον πόζα φιλάρχου.

Ὁ Ἄγγλος ἐξερευνητής, ἀφοῦ μοὶ ἔδωκε τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας διὰ νὰ φθάσω ἀσφαλῶς εἰς τὸ Ἀλγέριον, μὲ ἠρώτησεν ἂν εἶχον ἀνάγκην χρημάτων διὰ νὰ μοὶ δώσῃ. Τῷ ἀπήντησα ὅτι οὐδεμιαν ἀνάγκην εἶχον χρημάτων, καὶ ἐπειδὴ ἐκ παιδικῆς μου ἡλικίας ἤκουον ὅτι οἱ τοιοῦτοι ἄνθρωποι οἱ θυσιάζοντες τὴν ἡσυχίαν των καὶ ἐκθέτοντες τὴν ζωήν των εἰς ἀπείρους κινδύνους, ἦσαν τίμιοι, εἰλικρινεῖς καὶ γνῶσται πολλῶν πραγμάτων, ἐσκέφθην νὰ τῷ ἐπιδείξω τοὺς ἀδάμαντάς μου καὶ νὰ ζητήσω τὴν γνώμην του ἐπὶ τῆς ἀξίας των. Μετὰ πολλῆς εὐγενείας τοὺς ἔλοβεν ἀνὰ χεῖρας, τοὺς ἐξήτασε λεπτομερῶς καὶ μοὶ εἶπε.

— Δὲν ἔχω μεγάλας γνώσεις τῶν τοιούτων πραγμάτων, καὶ δὲν δύναμαι ὡρισμένως νὰ τοὺς ἐκτιμήσω, νομίζω ὅμως ὅτι εἶνε ἀληθῶς ἀδάμαντες καὶ ὅτι ἡ ἀξία των εἶνε μεγάλη καὶ νὰ μὴ βιασθῇς νὰ τοὺς πωλήσῃς εἰς τὸν τυχόντα. Θὰ σοὶ δώσω μίαν ἐπιστολὴν πρὸς ἕνα μου φίλον καὶ πατριώτην διαμένοντα εἰς τὸ Ἀλγέριον, σὲ συμβουλεύω δὲ νὰ ἀκολουθήσῃς τὰς ὁδηγίας του, δὲν εἶνε ἄνθρωπος νὰ σὲ ἀπατήσῃ.

Τὰς ὀλίγας ἔτι ἡμέρας, τὰς ὁποίας διῆλθον ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, συνηντώμεθα καθ' ἑκάστην καὶ αἱ ὁμιλίαι μας περιεστρέφοντο ἐπὶ τῶν μερῶν ὅπου ἔζησα τόσα ἔτη, ὡς ἄγριος.

Ἀπεχωρίσθημεν δὲ μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ συναντηθῶμεν καὶ ἄλλοτε ἐν Εὐρώπῃ.

Ἀνεχώρησα ἀποχαιρετήσας τὸν καλὸν Ἄγγλον. Τὸ διάστημα μέχρι Ἀλγερίου διήνυσα ἐντὸς ἐννέα ἡμερῶν, ἀλλάσσων πολλάκις καὶ συχνὰ, συντρόφους τῆς ὁδοιπορίας. Οἱ Γαλλικοὶ σταθμοὶ μετὰ μεγάλης προσηνείας μᾶς ὑπεδέχοντο καὶ μᾶς ὡδήγουν ἀσφαλῶς. Φθάσας εἰς Ἀλγέριον παρουσιάσθην εἰς τὸν στρατιωτικὸν διοικητὴν καὶ διά τινος διερμηνέως τῷ ἐξέθεσα τὴν θέσιν μου, τὰς ἀνάγκας μου καὶ τὰς περιπετείας μου. Τὰς ἤκουσε μετὰ μεγάλης προσοχῆς καὶ μὲ ἠρώτησε τί ἀπαιτοῦσα, τῷ ἀπήντησα ὅτι ἡ μόνη μου ἐπιθυμία ἦτο νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν πατρίδα μου, ἀφοῦ ἱκανῶς ἀναπαυθῶ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Γαλλικῆς σημαίας. Μὲ καθησύχασε, μὲ διεβεβαίωσεν ὅτι οὐδένα κίνδυνον διέτρεχον παραγγείλας με νὰ ὑπάγω πρὸς αὐτὸν, ὅταν ἀποφασίσω νὰ ἀπέλθω καὶ ἂν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐκεῖ διαμονῆς μου μὲ ἐνοχλήσῃ τις, νὰ ἀναφερθῶ ἀπ' εὐθείας εἰς αὐτόν.

Κατῴκησαν ἐπὶς χανίου, ἀλλ' ὁποία διαφορὰ ὡς πρὸς τὴν καθαριότητα, τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν περιουσίαν, μὲ τὰ χάνια τῆς ὑπὸ τὴν τουρκικὴν κυριαρχίαν ἐποχῆς. Αἱ ὁδοὶ τῆς πόλεως ἦσαν καθαροί, αἱ πλατεῖαι ἐφυτεύθησαν ὑπὸ ἀηθαλῶν δένδρων, τὰ λυμνάζοντα ὕδατα, ἐξηφανίσθησαν, τὴν τὴν νύκτα, ὡς ἐν ἡμέρᾳ ὁ ὁδοιπόρος ἠδύνατο νὰ διατρέχῃ τὴν πόλιν ἀσφαλῶς, αἱ φυσιογνωμίαι τῶν κατοίκων, δὲν ἦσαν ὡς πρότερον, κατηφεῖς, μελαγχολικαὶ καὶ ἔντρομοι, ἕκαστος ἀνέπνεε, ὡμίλει, ἐγέλα χωρὶς νὰ φοβῆται τὴν μάστιγα τοῦ γιανιτσάρου.

Ἡ πρώτη μου φροντὶς ἦτο νὰ ὑπάγω εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Χατζῆ-Ἀχμέτ, ἀλλ' ὁποία μεταβολή, αἱ θύραι ἦσαν ἀνοικταί, στρατιωτικὸς σκοπὸς ἐβάδιζε πρὸ τῆς εἰσόδου, τὰ παράθυρα ἄνευ πυκνῶν κιγκλίδων, φωναί, τραγούδια ἐξήρχοντο ἐκ τοῦ σεμνοῦ γυναικωνήτου, ὅστις εἶχε μεταβληθῇ εἰς στρατῶνα. Ποῦ νὰ στρέψω τὰς ἐρεύνας μου; τί νὰ κάμω;... Ἀντικρὺ τῆς οἰκίας ἐκείνης ὑπῆρχε καφενεῖον, εἰσῆλθον, διέταξα καφὲ καὶ ναργιλέ. Μοὶ ἐφάνη ὅτι ἡ φυσιογνωμία τοῦ καφεπώλου μοὶ ἦτο γνωστή, τὸν ἐκάλεσα πλησίον μου.— Δὲν μοῦ λέγεις, σὲ παρακαλῶ, γνωρίζεις ποῦ κατοικεῖ ὁ πρῶτος οἰκοκύρης τῆς οἰκίας τῆς ἀντικρυνῆς; Τί ἀπέγινεν ἡ οἰκογένεια τοῦ Χατζῆ-Ἀχμέτ;— Πρὸ πολλῶν χρόνων ἀπέθανεν ὁ Χατζῆ-Ἀχμέτ, μακρὰν ἀπὸ ἐδῶ, ὁ υἱός του κακὸς ἄνθρωπος καὶ σπάταλος ἀνεμοσκόρπισε τὴν πατρικὴν περιουσίαν, ἡ οἰκία αὕτη ἐπωλήθη καὶ ἡ οἰκογένειά του ἀνεχώρησε, δὲν ἠξεύρω διὰ ποῦ, ἔκτοτε δὲν ἤκουσα πλέον τίποτε δι' αὐτούς.—Θὰ μοῦ κάμῃς τὴν χάριν νὰ ἐξετάσῃς τοὺς γνωρίσαντας αὐτὴν τὴν οἰκογένειαν, νὰ μάθῃς τί ἀπέγιναν τὰ χαρέμιά του καὶ ὁ μικρότερος υἱός του, θὰ σὲ εὐχαριστήσω πολύ, ἂν δυνηθῇς νὰ μοὶ ὑποδείξῃς ποῦ κατέφυγαν.

— Προθύμως θὰ ζητήσω πληροφορίας διὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω. Εἶνε ἴσως συγγενεῖς σας; ἔχετε καὶ σεῖς νὰ λαμβάνετε ἀπὸ αὐτούς;

— Ἔχομεν μακρὰν συγγένειαν καὶ ἐπεθύμουν νὰ τοὺς ἴδω, Εἶπον τὸ ψεῦδος τοῦτο, διότι ἐφοβούμην ἂν τὸν ἄφινα εἰς ἀμφιβολίαν, δὲν θὰ μὲ ἐξυπηρέτῃ τόσον προθύμως.

Μετὰ ταῦτα μετέβην νὰ παραδώσω τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ἄγγλου, πρὸς τὸν φίλον του, τὸν ὁποῖον εὗρον ἐντὸς χρυσοπωλείου, πλησίον τῆς μεγάλης ἀγορᾶς. Ἅμα τῷ ἐνεχείρισα τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἀνέγνωσε τὴν ἐπιγραφήν, ἔστρεψε τὰ βλέμματά του ἐπ' ἐμοῦ καὶ παρατηρῶν με ἀπὸ κορυφῆς μέχρι τῶν ποδῶν μοὶ λέγει.

— Ποῦ ηὗρες αὐτὴν τὴν ἐπιστολήν;

— Μοὶ τὴν ἔδωκε αὐτὸς ὁ ἴδιος εἰς τὴν Βοχώρα καὶ μοὶ εἶπεν ὅτι σᾶς γράφει περὶ ἐμοῦ.

Χωρὶς ἄλλην λέξιν ἀπεσφράγισε τὴν ἐπιστολήν, τὴν ἀνέγνωσεν ἐπανειλημμένως μετὰ προσοχῆς

— Μοὶ λέγει ὅτι ἔχεις ἀδάμαντας.

— Μάλιστα ἔχω τρεῖς.

— Ποῦ τοὺς ἐπρομηθεύθεις;

— Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἀφρικῆς, πέραν τῆς ἐρήμου, τοὺς ἀντήλαξα μὲ διάφορα ἐμπορεύματα, ἀλλ' οὔτε ἐκεῖνοι, οὔτε ἐγὼ ἐγνωρίζομεν τὴν ἀξίαν των ἢ τὴν ταυτότητά των, τοὺς ἐπῆρα ὡς ἐκ περισσοῦ, ὑπὸ ἀμυδρὰν ὑποψίαν ὅτι ἐνδέχετο νὰ εἶνε ἀδάμαντες.

— Πόσα ἔτη ἔμεινες εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη;

— Σχεδὸν δέκα.

— Δεῖξέ μοι λοιπὸν αὐτούς.

Τῷ ἐνεχείρισα τοὺς ἀδάμαντας. Τοὺς ἔβαλεν ἐντὸς τῆς παλάμης του, τοὺς ἐξήταξεν ἐπισταμένως, τοὺς ἐζύγισε, τοὺς ἐλιμάρισε, τοὺς ἐβούτιξεν ἐντὸς ὑγροῦ τινος, καὶ μοὶ λέγει :

— Εἶνε ἀδάμαντες καὶ καλῆς ποιότητος θέλουν ὅμως καθάρισμα, ἡ ἀξία των ὅπως εὑρίσκονται εἶνε ἀκόμη μεγάλη. Θέλεις νὰ τοὺς πωλήσῃς βεβαίως, διότι δι' ἐσὲ εἶνε ἄχρηστοι. Ἐγὼ δύναμαι νὰ σοὶ προσφέρω τρεῖς χιλιάδας λίρας, δεῖξέ τους καὶ εἰς ἄλλους καὶ ἂν σοὶ δώσωσι περιπλέον εἶσαι ἐλεύθερος νὰ τοὺς πωλήσῃς, διότι ἐγὼ δὲν θὰ σοὶ δώσω οὔτε ἓν φράγκον περισσότερον.

Καὶ συνάμα τοὺς περιετύλιξεν, ἐντὸς τοῦ ὑφάσματος ὅπως τοὺς εἶχα καὶ μοὶ τοὺς ἐνεχείρισε.

— Ἐγὼ δὲν γνωρίζω κανένα ἐδῶ, τῷ ἀπήντησα οὔτε εἰς κανένα ἔχω ἐμπιστοσύνην, σᾶς ἀφίνω εἰς τὴν συνείδησίν σας καὶ τὰς προσφοράς σας. Ἔχω καὶ χρυσὸν, ἐὰν θέλετε νὰ τὸν ἀγοράσετε καὶ ἐκεῖνον θὰ μοὶ κάμετε χάριν.

— Πόσον χρυσόν ἔχεις; ποίας ἀξίας εἶνε ;

— Δὲν γνωρίζω τὴν ἀξίαν του, ἔχω χρυσὸν εἰς σκόνην καὶ εἰς τεμάχια.

— Νὰ τὰ φέρῃς νὰ τὰ ἴδω.

— Τὰ ἔχω ἐδῶ. Καὶ ἐξήγαγον ἐκ τοῦ ἰσουμπέ μου, τὸν σάκκον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εἶχον τὸν θησαυρόν μου. Τὸν ἐκένωσα ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἐκεῖνος ἔλαβεν ἀνὰ χεῖρας ἕνα ἕκαστον ὄγκον, τοὺς ἐξήτασε, τοὺς ἐδοκίμασεν ἐπί τινος λίθου, τοὺς ἐζύγισε ὅπως καὶ τὴν σκόνην καὶ μοὶ λέγει :

— Βάλε τὸν χρυσόν σου ἐντὸς τοῦ σάκκου, πάρε τον εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ ἐλθὲ αὔριον τὸ πρωῒ νὰ τὸν ἀνταλλάξω μὲ λίρας.

Τῷ ἐπρότεινα νὰ κρατήσῃ τοὺς ἀδάμαντας καὶ τὸν χρυσὸν, ἀλλ' αὐτὸς ἠρνήθη λέγων ὅτι ὅταν πληρώσω αὔριον θὰ κρατήσω καὶ αὐτά.

Ἀνῆλθον καὶ μετέβην εἰς τὸ καφενεῖον ὅπου ἔθεσα ἐκ νέου ὑπὸ ἀνάκρισιν τὸν καφεπώλην, ἀλλὰ δὲν εἶχεν εἰσέτι μάθει τίποτε, μὲ ἐβεβαίωσεν ὅμως ὅτι ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν θὰ μοὶ ἔδιδε θετικὰς πληροφορίας.

Τὴν ἐπιοῦσαν κατὰ τὴν προσδιωρισμένην ὥραν, εὑρέθην εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Ἄγγλου, ὁ ὁποῖος τότε μὲ ὡδήγησε ἐντὸς δωματίου συνεχομένου μὲ τὴν αἴθουσαν τῶν ἐμπορευμάτων.

Ἐκεῖ εὑρίσκοντο δύο κύριοι ἐνώπιον τῶν ὁποίων ἐξέθεσε τὴν ἀγοροπωλησίαν μας καὶ μοὶ ἐμέτρησε τρεῖς χιλιάδας λίρας, κατόπιν ἐζύγισε τὸν χρυσὸν καὶ μοὶ ἐμέτρησε προσέτι ἑτέρας χιλίας λίρας. Τὸν παρεκάλεσα νὰ τὰ κρατήσῃ μέχρι τῆς ἀναχωρήσεώς μου, ἀλλ' ἀπεποιήθη καὶ μοὶ ὑπέδειξεν ἕτερον κατάστημα εἰς τὸ ὁποῖον κατέθεσα τὴν περιουσίαν μου καὶ ἔλαβον ἀπόδειξιν. Ἦτο ἀπόσπασμα τῆς Τραπέζης τῶν Παρισίων. Εἶχον προσέτι καὶ ἐλεφαντόδοντας σπανίας λευκότητος τοὺς ὁποίους ἐπώλησα καὶ ἡ περιουσία μου ἀνῆλθεν ἄνω τῶν πέντε χιλιάδων λιρῶν.

Μετά τινας ἡμέρας ὁ καφεπώλης μοὶ ἔδωκε πλήρεις καὶ σαφεῖς πληροφορίας, ἐπὶ τῆς τύχης τῆς οἰκογενείας τοῦ Χατζῆ-Ἀχμέτ. Ἔμαθα λοιπόν, ὅτι μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Ἰζέτ, ἡ περιουσία τοῦ ἀποθανόντος πατρός, ἐκλονίσθη ἐκ τῆς ἀπωλείας τοῦ καταστραφέντος κεφαλαίου, διὰ τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον καὶ διὰ τῶν σπαταλῶν τοῦ ἀσώτου υἱοῦ, ὅτι ἠναγκάσθησαν μετὰ ἓν ἔτος νὰ πωλήσωσιν ἅπασαν τὴν περιουσίαν, ὅτι ἡ μήτηρ μετὰ τῶν θυγατέρων της καὶ τοῦ μικροῦ υἱοῦ της παρέλαβε τὸ ἀνάλογον αὐτῶν ἐκ τοῦ περισσεύματος μετὰ τὴν πληρωμὴν πάντων τῶν χρεῶν καὶ ὅτι μετέβησαν εἰς ἓν κτῆμα τὸ ὁποῖον εἶχεν ἡ μήτηρ εἰς τὰ πέριξ τῆς πόλεως, δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ μάθῃ οὔτε τὴν θέσιν, οὔτε τὸ ὄνομα τοῦ κτήματος.

Αἱ εἰδήσεις αὗται μὲ ἐνέπλησαν χαρᾶς καὶ ἐλπίδων, τῷ ἔδωκα ἓν χρυσοῦν νόμισμα καὶ ἀπῆλθον. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐσπευσα τὸν ἵππον μου καὶ ἐξῆλθον τῆς πόλεως, περιφερόμενος εἰς τοὺς ἀγρούς, ἐρωτῶν τοὺς χωρικοὺς ποῖος κατοικεῖ εἰς ἑκάστην ἀγροικίαν τὴν ὁποίαν συνήντων. Εἰς πολλὰς δὲ προσηρχόμην ὁ ἴδιος καὶ ἐζήτουν πληροφορίας, ἀλλ' εἰς μάτην, τὸ ἑσπέρας ἐπέστρεφα εἰς τὴν κατοικίαν μου κουρασμένος ἀλλ' ὄχι καὶ ἀπελπισμένος. Ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, περιεφερόμην εἰς τὰ πέριξ, ἐπεκτείνων καθ' ἑκάστην, τὴν ἀκτῖνα τοῦ ἐδάφους τῶν ἐρευνῶν μου.

Ἡμέραν τινὰ ἔφθασα ἀπηυδισμένος καὶ σχεδὸν ἀπηλπισμένος ἀφοῦ διῆλθον μικρὰν ὄασιν πλησίον ἑνὸς πηγαδίου, ὅπου γυναῖκες τινὲς ἤντλουν ἵνα γεμίσωσι τὰς στάμνας των καὶ ποτίσωσι τὰ ζῷα των, καὶ ταῖς παρεκάλεσα νὰ μοὶ δώσωσι νὰ πίω καὶ νὰ ποτίσω καὶ τὸ ἄλογόν μου.

Ἔσπευσαν ἅπασαι νὰ μοὶ παρέξωσι τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην καὶ ἀλληλοδιαδόχως ἤντλησαν διότι τὸ πηγάδι ἦτο βαθύ. Ἐν τοσούτῳ παρετήρουν μίαν ἑκάστην, μία δὲ ἱσταμένη ὀλίγον μακρὰν ἐπέσυρεν ἰδίως τὴν προσοχήν μου καὶ ἡ καρδία μου ἤρχισε νὰ πάλλῃ σφοδρῶς καὶ ἔτρεμα ὡς νὰ ἐκτυπήθην ἀπὸ ἐχθρικὴν σφυῖραν... σπεύδω πρὸς αὐτὴν ἀναφωνῶν· Ἀνθώ μου! Ἀνθώ μου! Ἐκεινη ἔντρομος ὀπισθοχωρεῖ... Δὲν ἀναγνωρίζεις τὸν Γρηγόρη σου, τῇ λέγω εἰς τὴν πατρικήν μας γλῶσσαν.

Αἱ τελευταῖαι αὗται λέξεις ἐπέφερον ἀποτέλευμα, μὲ ἀνεγνώρισε καὶ ἔπεσε εἰς τὰς ἀγκάλας μου, στηριζουσα τὴν κεφαλήν της ἐπὶ τοῦ στήθους μου. Αἱ σύντροφαί της ἔμειναν ἔκπληκτοι καὶ ἔβλεπον ἡ μία τὴν ἄλλην σιωπηλῶς.

Τὰ ἐπακολουθήσαντα ἕκαστος δύναται νὰ συμπεράνει· τὸ χωρίον εὑρίσκετο εἰς τινα βήματα μακρὰν τοῦ πηγαδίου ὄπισθενλοφίσκου· ἠκολούθησα τὰς γυναῖκας, παρουσιάσθην εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Χατζῆ Ἀχμὲτ καὶ ἐζήτησα τὴν Ἀνθὼ ὑπὸ τὸν διπλοῦν τίτλον χριστιανῆς καὶ συζύγου μου. Μοὶ προέβαλον δυσκολίας τινάς, ἀλλὰ τέλος ἐνέδωκαν εἰς τὴν ἀπειλὴν ὅτι θὰ ἀνέφερον εἰς τὰς γαλλικὰς ἀρχάς. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἀγαποῦσαν πάρα πολὺ τὴν Ἀνθὼ καὶ μετὰ δακρύων ἀπεχωρίσθησαν αὐτῆς, ἐκφράζουσαι ἀληθῆ λύπην ὅτι δὲν ἠδύναντο νὰ τῇ προσφέρωσι δῶρα καὶ τὴν παρεκάλεσαν νὰ ὑπάγῃ νὰ τὰς ἰδῇ, πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς της διὰ τὴν πατρίδα της. Συνέλεξε τὰς ἀποσκευάς της, τὰς λίαν πενιχρὰς καὶ ἀμέσως ἐκινήσαμε πρὸς τὴν πόλιν. Ἡ Ἀνθὼ ἱππεύουσα καὶ ἐγὼ πεζοπορῶν παρ' αὐτῇ, συνδιαλεγόμενοι· ὁ δρόμος μᾶς ἐφάνη πολὺ σύντομος, ἡ καϋμένη ἡ Ἀνθὼ ἦτο ἀδύναιος καὶ ῥυτίδες ἐπεφαίνοντο ἤδη ἐπὶ τοῦ μετώπου της, διετήρει ὅμως τὴν αὐτὴν γλυκύκητα καὶ τὴν αὐτὴν εὐαισθησίαν.

Αἱ πρῶται ἐκεῖναι ὧραι κατηναλώθησαν εἰς ἐκμυστηρεύσεις τῶν θλίψεών μας, τῶν στενοχωριῶν μας καὶ τῶν πόθων μας τῆς παρελθούσης δεκαετίας. Μοὶ διηγήθη τί ὑπέφερεν ἐκ τῶν καταδιωγμῶν τοῦ ἀπίστου Ἰζέτ, ὅστις ἐζήτει νὰ τὴν προσλάβῃ εἰς τὸ χαρέμι του καὶ τῇ ἔλεγεν, ὅτι ἐγὼ εἶχον ἀποθάνει ἐν τῇ ἐρήμῳ.

(Ἀκολουθεῖ).

ΛΑΪΚΑ

Παράκλησις.

('Εκ τῆς ἀνεκδότου Συλλογῆς Π. Λαμπρίδου)·

Χαίρετ' ὁ Πεῦκος χαίρεται, χαίρεται τὸν ἀέρα,
Χαίρεται κ' ἕνας Ἔλατος τοὺς πάγους καὶ τὰ χιό-
[νια,
Χαίρεται κ' ἕνας Νούτσικος σὲ μιὰ καλὴ ταβέρνα,
Τρία κορίτσια τὸν κερνοῦν κ' ἡ καλαὶς Κοπέλαις,
Ἡ μιὰ κερνάη μὲ τὸ γυαλὶ ἡ ἄλλη μὲ τὴν κοῦπα,
Ἡ τρίτη ἡ καλλήτερη μὲ μαστραπᾶ φλωρένιο,
Κι' ὅσαις φοραὶς τὸν κέρναγε τόσα τραγούδια λέγει,
Αὐτοῦ ποῦ πᾶς λεβέντι μου πάρε με μετ' ἐσένα,
Νὰ μ' ἔχῃς πάντα 'στὸ πλευρό, πάντα 'στὴν ἀγ-
καλιά σου,
Νὰ γένω Γῆς νὰ μὲ πατῇς γλυφύρι νὰ διαβαίνῃς,
Νὰ γένω ἡ ἀσημόκουπα νὰ μὲ κρατῇς στὸ χέρι,
Ἐσὺ νὰ πίνῃς τὸ κρασὶ κ' ἐγὼ νὰ λάμπω μέσα.

Π. Λαμπρίδης

Ἡ Βλάχα

('Εκ τῆς ἀνεκδότου Συλλογῆς Π. Λαμπρίδου)

Βλάχα πλένει 'στὸ ποτάμι,
Κι' ἄλλη βλάχα τὴν ρωτάει.
— Βλάχα τείσαι μαραμμένη,
πρασινοκιτρινιασμένη ;»
— Τ' ἔπαθα ἡ κακομοῖρα,
μὲ τὸν ἄντρα ὅπου πῆρα.
Τὰ τσαροῦχιά του 'στὴ φράχτη,
Τὰ ποδάργιά του 'στὴ στάχτη,
Κάθεται νὰ βάλ' τὸ ἕνα,
Βγαίνουν τ' ἄστρα, βγαίν' ἡ πούλια,
Κάθεται νὰ βάλ καὶ τ' ἄλλο,
Πᾶν τὰ πρόβατα 'στὸ στάλο.
Τῶνα βρίδι τῶχ' ζυμένο,
Τ' ἄλλο 'στὸ ταβλὰ δεμένο,
Τὸ γουμάρι μὲ τὸ σπόρο,
ἀλησμόνησε 'στὸ δρόμο».

Π. Λαμπρίδης

Τοῦ Πλάτσκα

('Εκ τῆς ἀνεκδότου Συλλογῆς Π. Λαμπρίδου)

Κεῖτετ' ὁ Πλιάτσκας κεῖτεται 'στὴ ἐρημιὰ 'στὴ βρύσι,
μὲ τὰ ποδάργια 'στὸ νερὸ κι' ἄλλο νερὸ γυρεύει,
εἶχε τ' ἀηδόνια συνοδιὰ, εἶχε τὰ χελιδόνια.
Μὲ τὰ πουλιὰ κουβέντιαζε καὶ μὲ τὰ χελιδόνια.
—Τάχα πουλιάμ' θὰ γιατρευτῶ, τάχα πουλιάμ'
[θὰ γιάνω,
νὰ μοῦ περάσουν ἡ πληγαῖς καὶ ἡ λαβοματαῖς μου,
νὰ ζώσω πάλι τὸ σπαθί, νὰ ζώσω τ' ἅρματά μου,
ν' ἀνέβω πάλι 'στὰ βουνὰ ψηλὰ 'στὰ κορφοβούνια,
νὰ σμίξω τοὺς συντρόφους μου κ' ὅλο μου τὸ
[μπουλοῦκι».
—Πλιάτσκα μ' ἂν θέλς' νὰ γιατρευτῇς ἂν θέλῃς
[γιὰ νὰ γιάνῃς,
νὰ πᾶς πέρα 'στὸν Ὄλυμπο καὶ 'σταῖς ψιλαῖς
[ραχούλαις,
ποῦνε τὰ κρύα τὰ νερὰ κ' ἡ κρύαις ἡ βρυσούλαις,
ἐκεῖ Πλιάτσκα μ' θὰ γιατρευτῇς ἐκεῖ Πλιάτσκα μ'
[θὰ γιάνῃς».

Π. Λαμπρίδης

Δημώδη ᾄσματα Κεφαλληνίας

Μᾶχεις

Ὄχ τὴν ἄρφα θ' ἀρκινήσω,
κόρη μου, νὰ σὲ στολίσω
πῶχεις τὰ μαλλιὰ 'ς τὴν τάξι
καὶ πλεμμένα μὲ μετάξι,
μᾶχεις δυὸ ματάκια μαῦρα
ποῦ δὲν τάειδα 'ς τὴν Ἑλλάδα,
μᾶχεις φρύδια σὰν γαϊτάνι
ποῦ ζωγράφος δὲν τὰ φκιάνι,
μᾶχεις μύτη κοντυλένια,
δόντια μαργαριταρένια,
μᾶχεις στόμα δαχτυλίδι
καὶ φωνὴ σὰν καναρίνι,
μᾶχεις πρόσωπο φεγγάρι
ποῦ ζωγράφος δὲν τὸ φκιάνει,
μᾶχεις μέση κοντυλένια
στήθια μαργαριταρένια
μᾶχεις χέρια γιὰ δαχτύλια
δάχτυλα γιὰ δαχτυλίδια.

Δημώδη ᾄσματα Κρήτης

Ἀποῦ 'ναι νιὸς καὶ δὲν πετᾷ
σὰν τοῦ βορριᾶ τὰ νέφη
ἴντα τὴ θέλει τὴ ζωή
'ς τὸν κόσμο νὰ τὴν ἔχῃ ;

—

Καρδιά μου, ποιὸς σ' κλείδωσε
κι' ἔπῆρε τὸ κλειδί σου
καὶ δὲν ἀνοίγεις νὰ τὴ δῶ
τὴν παραπόνεσί σου ;

—

Παραπονοῦμαί σου πολλὰ,
μᾶχω τὸ μπρὼ καὶ δίκηο,
γιατ' ἔκαμες τὰ χείλια μου
πικρὰ σὰν τὸ ροδίκιο.

—

Ὄφ, καὶ γιατί νὰ τὰ περνῶ
τὰ νιάτα πικραμένα
σὰν νάχέ με καταραστῇ
ἡ μάννα ποῦ μ' ἐγέννα ;

(Συλλογὴ **Νικ. Ἀγκωνιάτου**

Τὸ καράβι

Ἕνα καράβι κρητικὸ κι' ἕνα καράβι μέγα
πλέγανε σ' Ἀρχιπέλαγος στῆς Μάλτας εὸ κανάλι
Κανεὶς δὲν τὰ τιμώνιζι πανεὶς δὲν τ' ἁρμενίζει
Σταυροῦλα τὰ τιμώνιζε. ἡ Ἀνφοῦλα τ' ἁρμενίζει
Καὶ τῆς γυρέψαν τὸ φιλὶ τὰ δυό της μαῦρα μάτια
Σταυροῦλα δόσμας τὸ φιλὶ δόσμας τὰ μαῦρα μάτια
Ἐγὼ μαι σ' Ἀρχιπέλαγος καὶ σὺ φιλὶ γυρεύεις
Πάμε νὰ βγοῦμε σὲ στεριὰ νὰ πιάσουμε λιμάνι
Κι' ἐκεῖ σοῦ δίνω τὸ φιλὶ σοῦ δίνω μαῦρα μάτια
Γειὰ 'νέβα βρὲ φραγκόπουλο ἀπάνω στὸ κατάρτι
Καὶ κύττα κὰ τὸν τόπο μας τὰ τί καιρὸς μᾶς κάνει.

Ὁ βασιλικὸς

Διασμέ μου καὶ βασιλικὲ καὶ σεῖς μυρωδικά μου
Ἐσεῖς μ' ἀποκοιμίσετε καὶ 'χάσα τὴν ἀγάπη.
Πέρνω τὰ ὄρη ψάχνοντας καὶ τὰ βουνὰ ρωτῶντας
βουνά μου καί λαγκάδια μου καὶ σεῖς κοντορα-
[χοῦλες
μὴν εἴδετε τὸ Ἐλενιὼ τὸ μοσχαναθρεμένο
σὰν πῆγα καὶ τὴν ηὕρηκα στὸν ἀργαλειὸ ποῦ ὑ-
[φαίνει
τῆς κρένω δὲν μοῦ κρένει
κρίνε πουλί μου κρίνε μου δυὸ λόγια τιμημένα.

Ἀδελφικὴ ἀγάπη ('Επιτραπέζιον)

Τίνος μανοῦλα τῶλεγε τ' ἀδέλφια δὲν πονιῶνται
τ' ἀδέλφια σχίζουν τὰ βουνὰ ὅσο ν' ἀνταμωθοῦνε
σὰν πῆγαν κι' ἀνταμόθηκαν σὲ 'να χρισὸ τραπέζι
ἐβγάλαν τὰ μαντήλια τους τὰ δάκρυα νὰ σπογ-
[γίσουν
κι' ἡ μάννα τους τὰ κύτταγε μὲ πόν' ἀπ' τὴν
[καρδιά της
Παιδιά μου πῶς πορεύεστε αὐτοῦ στὰ ξένα πᾶστε;
Κι' αὐτὲ ἀπ' τὴν ἀγάπη τους σκύψαν καὶ τὴν
[φιλήσαν.

('Εκ τῆς συλλογῆς **Α. Κ. Σκαλτσᾶ**

Ἐξήγησις τῆς μιᾶς παροιμίας.

«Τὸ καλὸ τὸ παληκάρι ξεύρει κι' ἄλλο μονοπάτι».

Μιὰ φορὰ ἕνας Ἀλβανὸς διήρχετο δι' ἐνὸς δάσους νύκτα τινὰ ἀσέληνον. Ἰδὼν δὲ ἕνα κορμὸν δένδρου καὶ ἐκλαβὸν αὐτὸν γιὰ καλόγηρον ἐνεδρεύοντο τοῦ ἐρώνας εἰς τὴν ἰδιάζουσαν Ἀλβανικὴν προφοράν:

—Κὰν κεῖθε οὐρὲ Καλόερε νὰ περνᾷ τὸ παληκάρ'

Ἀλλὰ φυσικῷ τῷ λόγῳ ὁ κορμὸς δὲν ἐκινήθη καὶ ἐπειδὴ καὶ εἰς δευτέραν παρακέλευσιν τοῦ Ἀλβανοῦ ὁ κορμὸς ἐξηκολούθη νὰ. . . . μένῃ εἰς τὴν θέσιν του ὁ Ἀλβανὸς καὶ λαμβάνων ἄλλην διεύθυνσίν του λέγει:

«Τὸ καλὸ τὸ παληκάρι ξεύρει κι' ἄλλο μονοπάτι».

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς «*Γαλανολεύκου Σημαίας*» Ἀθῆναι

Σαρκαστικὸ Ζακυνθινὸ Τραγοῦδι

(πρὸς ἀκαθάρτους οἰκοδεσπότας)

Εἰρωνικῶς καὶ περιφρονητικῶς.

— Κυρὰ Γιαννιὰ, κυρ Ἀντωνιὰ
νὰ κάμουμε τὸ γάμο,
γιατ' εἶνε γαμπρὸς κούμουδος,
ἀγκωνὴ στάρι, ἀγκωνὴ κριθάρι
σωροὺς τὰ παληοπάπουτσα
καὶ στὴ παληοζωνίτσαις.
Δημῶδες ἀγροτικὸν ᾄσμάτιον.
— Κυρὰ κοντέσο,
λάμπουν οἱ τοῖχοι τοῦ 'σπιτιοῦ
αὐτοῦ 'ποῦ εἶσαι μέσα.

Σαρκαστικῶς πρὸς ἀκαθάρτους οἰκεδεσποίνας

Ὁ Ἄνεμος καὶ ὁ ἄγουρος

Τὴν θέλουν καὶ τὴ παραθέλουν ἡ γρηὲς τὴν παντρειά. Σὲ μιὰ κουστοδίαν τὸ λοιπὸν λένε μιὰ μέσα οἱ μάγκες τοῦ χωριοῦ.

— Μωρὴ κακομοίρα γρηά, ἀπεφασίσαμε νὰ σὲ παντρέψουμε· ἀλλὰ θὰ σὲ βάλωμε ἐπάνω εἰς τὰ κεραμύδια τὸ βράδυ καὶ ἐκεῖ θὰ ξενηχτίσῃς καὶ αὔριο θὰ σοῦ δώκωμε τὸ παληκάρι.

Ἅμα τὰ ἤκουσε αὐτὰ ἡ γραῖα ἔγινεν ἔξω φρενῶν ἀπὸ τὴ χαρά. καὶ δὲν εἶδε πότε νὰ νυχτώσῃ γιὰ ν' ἀνεβῇ στὰ κεραμύδια· σημειωτέον ὅτι ἡ νὺξ ἦτο μιὰ ἀπὸ τῆς πειὸ παγερὲς νύχτες. Ἡ γρηὰ ἐκεῖ ἐπάνω ἔτρεμε ἀπὸ τὸ κρύο, ἀλλὰ τὴν ἐζέστανεν ἡ ἐλπὶς τῆς παντρειᾶς καὶ τὴν ἔκανε νὰ σιγοτρα-
γουδῇ τουρτουρίζουσα.

ἀπόψε μὲ τὸν ἄνεμο
κι' αὔριο μὲ τὸν ἄγουρο*

Δυστυχῶς ὅμως τὸν ἄγουρο δὲν τὸν χάρηκε γιατὶ ἕως τὸ πρωὶ εἶχε παγώσει ἀπὸ τὸν.... ἄνεμο.

ΛΕΥΚΑΣ **Φιλανθὴς**

* Ἄγουρος = ἀγόρι, νέος, ἀνήρ, σύζυγος.

ΜΕ ΤΟ ΤΣΕΚΟΥΡΙ

(Διήγημα).

Ἔρχομαι δῶ καὶ γιὰ τὴν καλὴ συντροφιά, μὰ καὶ γιὰ τὴ φωτιά. Σπίτι μου ὁ κακομοίρης, ἀργένης ἄνθρωπος βλέπεις, ὅξω ποῦ δὲν ἔχω ποιόνε νὰ ἰδῶ καὶ μὲ ποιόνε νὰ μιλήσω δὲν ἔχω οὔτε δυὸ κάρβουν' ἀναμένα...

Αὐτὰ ἔλεγα καθὼς ἐκαθόμουνα ἓν' ἀπόγιομα χειμωνιάτικο σ' ἕνα φιλικὸ σπίτι κοντὰ στὸ τζάκι μὲ τὰ δύο κορίτσια. Ἔπειτα εἴπαμε γελεστὰ καὶ χαρούμενα πολλὲς κουβέντες, ὅσο ποῦ τό 'να κορίτσι «ἐμάτιασε» ἀπὸ τὸ παραθῦρι πῶς ἐρχόντανε στὸ σπίτι κάποια γυναῖκα.

—Ἔρχεται «λέει» μια γειτόνισσά μας ἀπὸ δῶ κοντά... Μᾶς φορτώνεται κάθε ποῦ καταλαβαίνει ποῦ 'χουμε φωτιὰ γιὰ νὰ ζεσταθῇ. Γελᾶμε ὅμως καὶ περνάει ἡ ὥρα...»

*

Νά σου σὲ λίγο καὶ μπαίνει μιὰ φτωχὴ γυναῖκα μισόκοπη. Χαιρετάει καὶ κάθεται κοντὰ στὴ φωτιὰ ποῦ τῆς ἔκάμανε θέση τὰ κορίτσια. Κ' ἐνῷ τὸ ἕνα τὴν ἐρώτουνε τί κάνει, τ' ἄλλο μοῦ 'λεε σιγαλά :

— Ξέρεις ποῦ τούτη σκότωσε τὸν ἄντρα της ;»

—Ἄ ; εἶπα γώ, ἀλήθεια ;

Δὲν ἤθελα νὸ πιστέψω ποτὲ πῶς ἐκείνη ἡ γυναῖκα, ποῦ φαινόντανε ἔτσι ἥσυχη, σκότωσ' ἄνθρωπο καὶ μάλιστα τὸν ἄντρα της, καὶ γέλασα γιατὶ ἔλεα πῶς ἀστιεύεται τὸ κορίτσι.

—Τότες «μοῦ λέει» ἄκουσε νὰ σ'τὸ πῇ ἡ ἴδια». Καὶ γυρίζει τὸ κορίτσι καὶ τῆς λέει :

— Δὲν τὸ πιστεύει πῶς ἐσκότωσες τὸν ἄντρα σου.

— Ἀμὴ θὰ τὸν ἀφήκω! Νὰν τὸν ἀφήκω τὸ μασκαρᾶ νὰ μεθάῃ καὶ νὰ μὲ δέρνῃ. Πῶς τά 'λεε τὸ τέρας! Μὲ τί ἀφέλεια! Ἐντύπωση μοῦ 'καμε. Τὴν ἐρώτησα ὅμως.

— Καὶ πῶς τόνε σκότωσες;

—Μὲ τὸ τσεκοῦρι, ἐκεῖ ποῦ κοιμώντανε!

Ἐθαύμασα μὲ τὴν ἀδιαφορία της. Ἤθελα ὅμως ν' ἀκούσω ὅλες τὶς λεπτομέρειες, κι' ἀφοῦ κ' εἶδα κ' εἶχε ὄρεξη τὴν παρακάλεσα νὰ μᾶς τὰ πῇ ὅλα. Κι' ἀπὴ ἄρχισε:

*

— Νά: Μ' ἐπῆρε μικρὴ δεκάξη χρονῶνε καὶ γι' αὐτὸ «μοῦ πῆρε τὸ χέρι». Ἦταν ἕνας κακοῦργος ἄνθρωπος. Ὅλη μέρα ἐμέθαε. Καὶ μὲ μ' ἔστελνε νὰν τοῦ κόψω ξύλα καὶ νὰν τὰ πουλῶ γιὰ νὰν τοῦ δίνω παράδες νὰ μεθάῃ. Τὸ βράδι γύριζα στὸ σπίτι ἀποσταμένη ἀπὸ τὴ δουλειά. Γύριζε τότες κι' αὐτὸς μεθισμένος καὶ μ' ἄρχιζε στὸ ξύλο. Ὅλο ἐμεθοῦσε κι' ὅλο μ' ἔδερνε! Τότες ἐσκέφτηκα καὶ γώ: Γιατί νὰ ζῇ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος; Τίποτις ἄλλο δὲ φελάει παρὰ γιὰ νὰ μὲ βασανίζῃ. Ἂς τόνε ξεπαστρέψω νὰ ἡσυχάσω. Θὰ πάω φυλακή, εἶπα. Μὰ νέα εἶμαι καὶ θά 'βγω καὶ θὰ ζήσω κ' ἥσυχα. Κ' ἔπειτα κάλιο στὴ φυλακὴ παρὰ ἔτσι. Ἐτοῦτος μπορεῖ νὰ μὲ παιδέψῃ ὅσο νὰ πεθάνω. Ἀκόμα θὰ πάρουνε, εἶπα, παράδειγμα κ' οἱ ἄλλοι ἄντρες καὶ δὲ θὰ παιδεύουνε τὶς γυναῖκες τους. Καὶ μπορεῖ κ' οἱ γυναῖκες νὰ ἰδοῦνε τί ἔκαμα γὼ καὶ νὰν τοὺς βάλουνε γνῶσι.—Τὴν ἄλλη φορὰ δὲν ἐμάθετε ποῦ μία σ' ἕνα χωριὸ δῶ παράνω σκότωσε τὸν ἄντρα της μὲ τὸ περίστροφο; Εἴδες τὸ παράδειγμά μου; . . .—Μ' αὐτὲς τὶς σκέψες τὸ λοιπὸν, ἕνα βράδι ἀφοῦ ἔπεσε νὰ κοιμηθῇ, μόλις εἶδα ποῦ ροὐχνιζε ὁ μεθύστακας, ἁρπάζω τὸ τσεκοῦρι καὶ τοῦ κόβω τὸ λαιμὸ πέρα πέρα.—Ἐφοβόμουνα μὴν πάῃ καὶ ζήσῃ καὶ μὲ ματαδείρῃ.—Τὸ πρωὶ ἔκραξα τὶς γειτόνισσες καὶ τόνε συγυρίσαμε καὶ τοῦ γίνηκε ἡ κηδεία. Κ' ἔπειτα πῆα ποὺ μὲ πήρανε οἱ χωροφυλάκοι.

Ἐδῶ διάκοψε ἡ παράξενη αὐτὴ γυναῖκα τὴν ἱστορίαν της, π' ὅσο τὴν ἔλεε τὴν κύτταζα μ' ἔκπληξιν στὰ μάτια, ποῦ λάμπανε σὰν τοῦ θεριοῦ, ἐνῷ τὰ κορίτσια κάνανε νὰ χαμογελάσουνε...

—Κ'ἐτιμωρήθηκες πολὺ τότες : τὴν ἐρώτησα μόλις ἐδιάκοψε.

— Εἴκοσι χρόνια ἔκαμα μέσα, κ' ἔπειτα βγῆκα. Βασανίστηκα ὅμως πολύ, εἶν' ἡ ἀλήθεια, μέσα... Κοντεύουνε τώρα δέκα χρόνια ποῦ βγῆκα...»

*

—Τώρα βέβαια θὰ μετάνοιωσες ποῦ τόνε σκότωσες...

—Μωρὲ μπίτι δὲν ἐμετάνοιωσα. Καὶ τώρα νὰ ματάζουνε θὰν τοῦ ματάκοβα τὸ λαιμὸ τοῦ μασκαρᾶ ! 'Ακοῦς λέει ν' ἀφήκω τ' ἄτιμο πρόσωπο... Τὸ μεθύστακα !...».

Κέρκυρα. Μάρτης 1907.

ΦΩΤΙΟΣ ΓΙΟΦΥΛΗΣ

ΕΜΕΙΣ ΟΙ ΑΠΑΙΣΙΟΔΟΞΟΙ

Α'.

Ὅταν ὕστερ' ἀπὸ ὀλίγα χρόνια οἱ ἄνθρωποι θ' ἀντιμετωπίζουν τὰς διαμαρτυρίας μας κατὰ τῆς τέχνης καὶ ἀτεχνίας φιλολογίας καὶ πολυλογίας τοῦ καιροῦ αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει ἰδανικὸν καὶ ἐν τούτοις ἀπατᾷ τὸν ἑαυτόν του νομίζων ὅτι ἔχει ἰδέαν καὶ μεγάλην ἰδέαν μάλιστα, ὅταν θ' ἀντιμετωπίζουν τὰς διαμαρτυρίας τῶν ὀλιγων ἡμῶν κατὰ τοῦ ψεύδους καὶ κατὰ τοῦ ψιμυθίου καὶ κατὰ τῆς ρωνασκητικῆς ψευδευγλωττίας καὶ τοῦ στόμφοτ ὅλων αὐτῶν ποῦ μεταβάλλουν τὴν τέχνην τοῦ λόγου εἰς ρητορείκν συλλαλητηρίων, τῶν ἀπεμπολούντων κάθε παράδοσιν καλαισθητικὴν τοῦ ἔθνους κάθε συσχετικὸν δεσμὸν μὲ τὸ εὐγενὲς παρελθὸν τῆς ρυλῆς, τῶν ψυχαριζόντων εἰς τὴν γλῶσσαν, τῶν ψυχαριζόντων εἰς τὸ αἴσθημα οἱ ἄνθρωποι τοῦ μέλλοντος ἴσως καὶ νὰ μᾶς δικαιώσουν. Ἴσως καὶ νὰ εὕρουν ὅτι εἴμεθα ὀλίγον τι συγκαταβατικοί.

Ἐμεῖς τί ἐζητήσαμεν ἀπὸ τοὺς τεχνίτας τοῦ λόγου, τῆς σμίχης τοῦ χρωστῆρος; Ἐζητήσαμεν ὀλίγην ἢ πολλὴν εἰλικρίνειαν σεβασμὸν πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς ὡραιότητος ταὶ ξεχώρισμα τῆς ἰδέας τῆς τέχνης ἀπὸ κὴν ἰδέαν τῆς βιομηχανίας.

Ἐζητήσαμεν νὰ φανῶμεν αὐστηροί. Κ' ἐρανήκαμεν πρῶτα εἰς τὸν ἑαυτόν μας. Ἐζητήσαμεν νὰ γείνωμεν σκληροί. Δὲν ἐγείναμεν ἴσως ἐπαρκῶς. Ἀλλ' ἡ ἐποχὴ μᾶς ἤθελεν ἀπὸ μαλακὸν κηρόν.

Τί εὑρίσκαμεν εἰς τὸν Σολωμόν; Τὸ μουσικὸν συναίσθημα. Ἐνθυμήθημεν τὸν ὁρισμὸν τοῦ Ἄγγλου φιλοσόφου Θωμᾶ Καρλάϋλ «ποίησις εἶνε μουσικὴ σκέψις» καὶ τὸν εἴπαμεν ποιητήν. Τοῦ ἐδώσαμεν τὴν ὀνομασίαν αὐτὴν ὄχι ἀσυνειδήτως, ὄχι ἀμελετήτως ἀλλὰ μετὰ βαθεῖαν περίσκεψιν. Τὸν εἴδαμεν ζηλωτὴν τῆς Ἑλληνικῆς ἁπλῆς λιτῆς, ἰσχυρᾶς, δωρικῆς ρρωστικότητος, ζηλωτὴν τῆς συμμετρίας καὶ τῆς εὐγγαμμίας ἐχθρὸν τῆς ρητορικῆς, τῶν νευρικῶν ἐξάψεων, ἐχθρὸν τῶν θορύβων πνεῦμα μουσικὸν καὶ ὑπερήφανον.

Ἐπεσκοπήσαμεν τὴν κατόπιν Ἑλληνικὴν τέχνην καὶ εἴδαμεν, τὰς περισσοτέρας φορὰς μακρὰν πάσης μουσικότητος, μακρὰν πάσης γαλήνης. Ἐξεχωρίσαμεν βέβαια τὸν Πολυλᾶν, τὸν διηγηματογράφον Βιζυηνόν, τὸν Κρυστάλλην, τὸν ποιητὴν Γρυπάρην, τὸν συγγραφέα τοῦ «Πατούχα» κ. Ἰωάννην Κονδυλάκην. Ἐξετιμήσαμεν μαζὶ μὲ ὅλους τοὺς ἄλλους τὸν Ἀλέξανδρον Παπαδιαμάντην.

Εἴδαμεν εἰς τὴν ζωγραφικὴν τοῦ Γώζη πνοὴν ἑλληνικότητος καὶ εἰς τὰ ὀλίγα Ἑλληνικὰ τοῦ Χαλεπᾶ γλυπτὰ λείψανα τῆς παλαιᾶς ἐκείνης ἀρετῆς ποῦ λέγεται αἴσθησις τοῦ ὡραίου.

Ἀπὸ τὴν τριάδα : Σολωμὸν, Γύζην, Χαλεπᾶν ἠθελήσαμεν κυρίως νὰ ἐξαγάγωμεν ἐλπίδας δι' ἕνα ἄνθισμα μελλοντικὸν ἐμεῖς οἱ ἀπαισιόδοξοι. **Ἀρ. Καμπάνης**

ΤΟ ΧΑΡΤΙ

Καὶ τί δὲν θὰ κάμουν ἀπὸ τὸ χαρτί! Ἕως τώρα ἰδοὺ τί κατορθώθη νὰ γίνῃ ἀπὸ χαρτί· πάσσαλοι τηλεγραφικοί, τροχοί, ράβδοι σιδηροδρόμων, μπαστούνια, ποδήλατα, φιάλαι καὶ ντουφέκια! Εἰς τὸ Βερολῖνον ἀπὸ χαρτὶ κάμνουν ὄγκο . . . λίθους(;) διὰ νὰ στρωνουν τοὺς δρόμους, φέρετρα... Στὴν Αὐστρία ψεύτικα δόντια, στὴν Ἰαπωνίαν παραθυρόφυλλα, τοίχους, μανδύλια, ὀμβρέλλες, ἀδιάβροχα καὶ φορέματα εὐθηνότατα. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν χίλια-δυὸ πράγματα καὶ παναμάδες καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ο ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ

Τὸ βράδυ, στὶς 11 Φλεβάρη 1794, ἡ δεσποινὶς Nanine Seigneulles — τὴν ὁποίαν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τοῦ τρόμου λέγανε ἁπλούστατα «ἡ κόρη Seigneulles» — ἐπῆγε πολὺ νωρὶς στὴν κάμαρά της.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τῶν ταραχῶν ζοῦσε μονάχη μὲ μια γρηὰ ὑπηρέτρια σ' ἕνα ἐξοχικὸ σπίτι, τὸ ὁποῖο εἶχε ἀπὸ τὴ μητέρα της καὶ τὸ ὁποῖο ἦτανε κοντὰ στὰ Βελγικὰ σύνορα. Ἐκεῖ εἶχε περάσει τὰ παιδιάτικά της χρόνια καὶ τώρα ποὺ ὁ πατέρας της βρισκουνταν ἐξόριστος, ἐκεῖ εἶχε κατοφύγει. Οἱ χωρικοί, οἱ ὁποῖοι ἀκόμη δὲν εἴχανε ἐπαναστατήσει τὴν ἀγαποῦσανε καὶ τὴν σέβουνταν, καὶ ἔτσι βρισκουνταν σὲ μιὰ σχετικὴ ἀσφάλεια.

Τὴν βραδιὰ αὐτὴ ὅλη τὴν ὥρα ποὺ ἔτρωγε, ἡ γρηὰ ὑπηρέτρια Βαστιανὴ τῆς διηγοῦνταν διάφορες περίεργες ἱστορίες γιὰ τὴ βραδιὰ τ' Ἁγιαννιοῦ τοῦ Ρηγανᾶ. Τὴν ἐβεβαίωσε μάλισσα πῶς βάζοντας ἕνα καθρέφτη ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ μαξιλάρι καὶ λέγοντας μερικὰ ὡρισμένα λόγια, βλέπουνε τὴ νύχτα ἐκείνη στὸν ὕπνο τους τὸν ἄνθρωπο ποὺ θ' ἀγαπήσουνε καὶ ποὺ ἀργότερα θὰ παντρευτοῦνε. Ἡ Nanine ἡ ὁποία ἦτανε λιγάκι προληπτικὴ εἶχε μεγάλη ἐπιθυμία νὰ δῇ ἂν τὰ λόγια τῆς γρηᾶς ἦτανε ἀληθινὰ καὶ γιὰ αὐτὸ ἀνέβηκε ἔτσι γλήγορα στὴν κάμαρά της.

Ἅμα βρέθηκε μονάχη, πῆρε ἕνα καθρέφτη τοῦ χεριοῦ καὶ πρὶν νὰ τὸν κρύψῃ κάτω ἀπὸ τὸ μαξιλάρι της κύτταξε μ' εὐχαρίστηση τὸ ὄμορφο προσωπάκι της.

Ἡ Nanine de Seigneulles ἦτανε εἴκοσι τεσσάρων χρόνων, ψηλή, λυγερή, μὲ ὡραῖα μαῦρα ζγουρὰ μαλλιά, μὲ μεγάλα καστανὰ μάτια, μὲ ἕνα μικρούτσικο στοματάκι, τοῦ ὁποίου τὸ χαμόγελο ἔκανε δυὸ λακάκια πάνω στὰ τριανταφυλλένια της μάγουλα. Ἀφοῦ λοιπὸν κύτταξε γιὰ λίγο μέσα στὸν καθρέφτη, ἔπειτα εἶπε τὰ λόγια ποὺ τῆς εἶχε μάθει ἡ γρηὰ Βαστιανή.

«Καθρέφτη, δεῖξέ μου 'ς τὸν ὕπνο μου ἐκεῖνον ποὺ θὰ πάρω ἄντρα.»

Ἔπειτα ἔβαλε τὸν καθρέφτη κάτω ἀπὸ τὸ μαξιλάρι της καὶ κοιμήθηκε γλήγορα.

Σχεδὸν ἀμέσως στὸν ὕπνο της ἄρχισε νὰ νειρεύεται, πῶς μέσα σὲ μιὰ σειρὰ ἀπὸ καθρέφτες ἔβλεπε πολλὰ παράξενα πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἦτανε σὰν σκεπασμένα ἀπὸ μιὰ καταχνιά. Λίγο, λίγο, τὸ σύγνεφο αὐτὸ ἔφευγε καὶ τὰ πρόσωπα φαίνουνταν καθαρότερα καὶ τέλος ἕνα ξεγώριζε ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ πολλὰ καὶ τότε ἡ Nanine εἶδε καθαρὰ ἕνα γέρο μὲ ψαρὰ μαλλιά, μὲ μάγουλα ζαρωμένα, ὁ ὁποῖος προχωροῦσε πρὸς αὐτὴν καὶ τῆς ἔδεινε τὸ χέρι. Ἡ ἰδέα πῶς θὰ ἔπερνε τὸ γέρο αὐτό, ὁ ὁποῖος τουλάχιστον ἦτανε ἑξῆντα χρόνων, τὴν τρόμαξε τόσο, ὥστε ξύπνησε ἀμέσως.

Μὲ μεγάλη δυσκολία ξανακοιμήθηκε καὶ τὴν ἄλλη μέρα ξύπνησε πολὺ νωρὶς, ἀκόμη ταραγμένη ἀπὸ τ' ὄνειρό της.

Μόλις εἶχε ντυθῇ καὶ ἡ Βαστιανὴ μπῆκε στὴ κάμαρά της, τῆς ἔδωκε ἕνα γράμμα καὶ τῆς εἶπε :

— Κυρία, μᾶς ἦρθε ἕνας ξένος, ὁ ὁποῖος μοῦ εἶπε νὰ σᾶς φέρω αὐτὸ τὸ γράμμα καὶ νὰ σᾶς πῶ πῶς ἐπιθυμεῖ πολὺ νὰ σᾶς δῇ καὶ νὰ σᾶς μιλήσῃ.

Ἡ Nanine λύτταξε τὸ ἐπανώγραμμα καὶ ἄνοιξε τὸ γράμμα βιαστικά, γιατὶ γνώρισε πῶς ἦτανε ἀπὸ τὸν πατέρα της :

«Ἀγαπητή μου Nanine, τὸ γράμμα αὐτὸ θὰ σοῦ φέρῃ ἕνας συμπατριώτης μας, ὁ κόμης de Tréhant, τὸν ὁποῖον ὁ πρίγκηπας de Condé στέλνει μὲ μυστικὴ ἀποστολὴ στὴ Λορένη. Φιλοξένησέ τον καὶ κρύψε τον σπίτι σου, ὡς ποὺ νὰ βρῇ μέσον ἀσφαλισμένο νὰ πάῃ στὴ δουλειά του. Θὰ μάθῃς ἀπ' αὐτὸν νέα γιὰ τὸν πατέρα σου ὁ ὁποῖος σὲ φιλεῖ γλυκύτατα.

Φργκῖσκος de Seuigneulles

Ἡ Nanine ἀμέσως κατέβηκε στὴ σάλα ποὺ τὴν περίμενε ὁ ξένος καὶ εἶδε ἕνα κύριο ὁ ὁποῖος φαίνουνταν πῶς εἶχε περάσει τὰ πενῆντα. μ' ἕνα μεγάλο καφὲ ἐπανωφόρι, καὶ ἔμοιαζε λιγάκι μὲ τὸ γέρο ποὺ εἶχε νειρευτεῖ. Ἂν καὶ φαίνουνταν γέρος τὰ μάτια του ἦτανε πολὺ ζωηρὰ καὶ τὰ μαῦρα λεπτὰ φρύδια του ἔκαναν μεγάλη ἀντίθεση μὲ τὰ ψαρὰ μαλλιά του.

Ἔπειτα ἀπὸ τοὺς πρώτους τυπικοὺς χαιρετισμοὺς καὶ τὶς πληροφορίες γιὰ τὸν πατέρα της, ὁ κύριος de Tréhant, εἶπε στὴ Nanine πῶς ἦτανε πεθαμένος ἀπὸ κόπο γιατὶ εἶχε κάμει τὴν νύχτα πεζὸς τὸ τελευταῖο μέρος τοῦ ταξειδιοῦ του καὶ τῆς ἐζήτησε τὴν ἄδεια νὰ πάῃ νὰ ἡσυχάσῃ. Ἡ Nanine διέταξε νὰ τοῦ ἑτοιμάσουνε μιὰ κάμαρα. Ἐπῆγε ἀμέσως μόλις ἑτοιμάστηκε καὶ δὲν φάνηκε ὅλη τὴν ἡμέρα. Τὸ βράδυ ἡ Nanine ἔστειλε καὶ ρώτησε πῶς ἦτανε, τῆς παρήγγειλε πῶς εἶχε ξεκουραστεῖ καὶ πῶς θὰ κατέβῃ γιὰ τὸ δεῖπνο.

Παρουσιάστηκε φρεσκοξυρισμένος μ' ἕνα φόρεμα ἀπὸ καφὲ σκούρα τσόχα μὲ κοντὸ στακτὶ παντελόνι καὶ μὲ μισὲς μπότες, εἶχε τρόπους πολὺ λεπτοὺς καὶ ἂν καὶ γέρος φαίνονταν πολὺ ζωηρός. Δείπνησαν ἀμέσως καὶ ὁ κύριος de Tréhant ἐτίμησε λαμπρὰ τὸ δεῖπνο καὶ δὲν ἔπαυσε νὰ διηγῆται μὲ πολὺ πνεῦμα διάφορά διὰ τοὺς ἐξορίστους.

Πῆραν τὸν καφὲ μέσα στὸ σαλλόνι καὶ ἐπειδὴ τὸ πιάνο ἦτανε ἀνοιχτό, τὴν ρώτησε ἂν ἦτο μουσικός· τοῦ ἀπήντησε ὅτι ἀγαποῦσε πολῦ τὴν μουσικὴ, τότε τῆς εἶπε καὶ ἐκεῖνος, πῶς ὅταν ἦτανε νέος τραγουδοῦσε πολὺ καλά. Ἡ Nanine τοῦ πρότεινε νὰ τὸν ἀκομπανιάρῃ καὶ χωρὶς νὰ τὸν πολυπαρακαλέσῃ τῆς τραγούδησε ἀπὸ τὸν Ὀρφέα : «Ἔχασα τὴν Εὐρυδίκην μου». Εἶχε φωνὴ ἐκτάκτως νέα καὶ δροσερή, ἡ ὁποία καταμάγεψε τὴν Nanine. Ἡ μουσικὴ τοὺς ἐνθουσίασε καὶ τοὺς δύο καὶ ἔμειναν κουβεντιάζοντες ὡς τὰς ἑντεκα. Ὅταν χωρίστηκαν, ἀφοῦ τὶς ἐφίλησε τὸ χέρι ἡ Nanine βρέθηκε πολὺ ταραγμένη καὶ σχεδὸν τροπιασμένη γιὰ τὴν ταραχή της αὐτή.

Δὲν πέρασε πολὺ καλὴ νύχα καὶ τὸ πρωὶ νέο περιστατικὸ ἦρθε νὰ τὴν ταράξῃ. Κοντὰ τὸ μεσημέρι ὁ δήμαρχος τοῦ χωριοῦ ἦρθε καὶ ἦρθε τὴν εἰδοποίησε πῶς κατάσκοποι τὴν ὑποπτεύουνταν πῶς φιλοξενεῖ ἕνα ἐξόριστο. Εἶδαν τὸν κύριο Tréhant νὰ μπαίνῃ σπίτι της εἰδοποίησαν τὴν ἀρχὴν καὶ ἔπειτα ἀπὸ λίγο θὰ ἤρχουνταν νὰ κυττάξουν ὅλο τὸ σπίτι· αὐτὸς ὡς φίλος ἦρθε νὰ τὴν εἰδοποιήσῃ.

—Τί νὰ κάμω, εἶπε ἡ δεσποινὶς Seigneulles κατατρομαγμένη.

—Πρέπει, τῆς ἀπήντησε ὁ καλὸς ἄνθρωπος, ν' ἀπαλλαχτῇς ὅσο εἶναι δυνατὸν πειὸ γλήγορα ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο αὐτὸ Στὸ βάθος τοῦ περβολιοῦ εἶναι ἕνα κιόσκι κρυμμένο μέσα στὰ δένδρα, κρύψε ἐκεῖ αὐτὸν τὸν κύριο ὡς ποὺ νὰ νυχτώσῃ. Ὁ γυιός μου θὰ ρθῇ νὰ τὸν πάρῃ μόλις σκοτινιάσῃ καὶ θὰ τὸν συνοδεύῃ ὡς τὰ σύνορα. Μόλις ἀκούσῃ, ὁ ξένος σου, τρία σφυρίγματα πρέπει ἀμέσως νὰ πηδήσῃ ἀπὸ τὸ παράθυρο καὶ θὰ βρῇ τὸ γυιό μου κοντὰ στὸν τοῖχο.

Καὶ πραγματικὰ ἦτανε τὸ μόνον μέσον γιὰ νά σωθῇ.

Ἡ Nanine ἔτρεξε ἀμέσως νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν κύριο Tréhant γιὰ τὸν κίνδυνο ποὺ ἔτρεχε. τοῦ ἔδωκε νὰ προγευματίσῃ μέσα στὴ κάμαρά του καὶ τὸν πῆγε μονάχη στὸ κιόσκι, ὅπου ἔμεινε μαζῆ του ὅλο τὸ ἀπόγευμα πολὺ ἀνήσυχη. Ἐκεῖνος τὸ ἐναντίον συνηθισμένος σὲ τέτοια πράγματα, ἦτανε ἥσυχος καὶ δὲν λυπότανε γιὰ τίποτε ἄλλο παρὰ πῶς ἀναγκάζουνταν νὰ φύγῃ τόσο γλήγορα. Ἐπειδὴ τὴν ἔβλεπε ἔτσι προσπαθοῦσε νὰ τὴν ἡσυχάσῃ μὲ λόγια στὴν ἀρχὴ πατρικῆς ἀγάπης, τὰ ὁποῖα ὅσο πήγαινε, γίνονταν ποιὸ θερμά.

Ἡ Nanine ἂν καὶ τόσο ἀνήσυχη, ἔβλεπε μὲ λύπη νὰ περνάῃ τόσο γλήγορα ὁ καιρὸς καὶ κατὰ τὶς πέντε τὸ μικρὸ κιόσκι ἔγινε κατασκότεινο.

— Ἡ στιγμὴ ποὺ θὰ χωριστοῦμε, εἶπε ὁ κύριος Tréhant, κοντεύει...

Ἔπιασε τὰ χέρια τῆς Nanine.

— Πρὶν νὰ φύγω ἀρῆστέ με, δεσποινὶς, νὰ σᾶς εὐχαριστήσω γιὰ τὴ φιλοξενεία σας καὶ νὰ σᾶς ὁρκιστῶ πῶς θὰ τὴν θυμᾶμε πάντοτε...

Ἐνῷ μιλοῦσε πλησίασε περισσότερο, τὴν φίλησε στὸ μέτωπο καὶ ἔπειτα στὰ μάτια. Ἡ Nanine κατατρομαγμένη, χωρὶς νὰ ξέρῃ τί κάνει, τοῦ ἀνταπέδωκε τὰ φιλήματά του καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ ξεχάστηκαν ὁ ἕνας κοντὰ στὸν ἄλλον. Ἔξαφνα ἀκούστηκε τὸ σφύριγμα καὶ τοὺς ἔρερε στὴν πραγματικότητα.

— Εἶνε τὸ σύνθημα, εἶπεν ἡ Nanine, στὸ καλό!

Θέλησε νὰ τὴν ξαναπλησιάσῃ, ἀλλ' ἐκείνη τραβήχτηκε καὶ τοῦ εἶπε μὲ παρακαλετικὴ φωνή:

— Φύγε !

Ὁ Tréhant πήδησε ἀπὸ τὸ παράθυρο καὶ ἔφυγε.

Ἡ Nanine ἀκόμη ταραγμένη καὶ συγκινημένη, γύρισε στὸ σπίτι, τὴ στιγμὴ ποὺ ἤρχονταν νὰ ζητήσουν τὸν ἐξόριστο. Κύτταξαν παντοῦ καὶ ἀφοῦ δὲν ηὗραν τίποτε ἔφυγαν, ἀφοῦ ἤπιανε ἀρκετὰ στὴν ὑγεία τῆς νοικοκυρᾶς.

Ἡ Nanine κλείστηκε μέσα στὴν κάμαρά της γιὰ ν' ἀποφύγῃ καὶ τὴν Βαστιανὴ ἀκόμη· νόμιζε πῶς ὅλοι μποροῦσαν νὰ διαβάσουν στὸ πρόσωπό της τὰς τύψεις της

Ἂν καὶ συλλογίζουνταν τὸν κ. Tréhant, δὲν μποροῦσε ὅμως νὰ συγχωρίσῃ καὶ τὸν ἑαυτόν της γιὰ τὴν ἀδυναμία της γιὰ ἕνα ἄνθρωπον ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν ἴδια ἡλικία μὲ τὸν πατέρα της.

Τὴν ἄλλην ἡμέρα ἦρθε ὁ δήμαρχος γιὰ νὰ τὴν πληροφορήσῃ γιὰ τὴν τύχη τοῦ ξένου της.

— Πέρασε τὰ σύνορα. τῆς εἶπε, χωρὶς νὰ τὸν καταλάβῃ κανεὶς καὶ ὁ γιός μου τὸν συνόδεψε ὡς τὸ Virton...

— Θὰ ἦτανε πεθαμένος ἀπὸ κούραση, εἶπε ἡ δις Seigneulles. Συλογισθεῖτε νὰ κάμῃ πεζὸς τόσο δρόμο... στὴν ἡλικία του!

— Στὴν ἡλικία του, εἶπε ὁ χωρικὸς γελῶντας· δὲν εἶνε περισσότερο ἀπὸ τριάντα χρόνων !... Εἶχε γίνει γέρος γιὰ τὰ μὴ γνωριστῇ... Ἀλλὰ ἅμα βρέθηκε στὸ Βέλγιον πέταξε τὴν περοῦκα καὶ ὁ Κλαύδιός μου βρέθηκε μπροστὰ σ' ἕνα νέο καὶ ὡραῖο κύριο !

— Ἄ ! εἶπεν ἡ Nanine καὶ ἔγεινε σκεπτικὴ πάλι... Καὶ τὰ μάτια της ἐγέμισαν δάκρυα, ἐνῷ συλλογίζουνταν τὶς εὐτυχισμένες ἐκεῖνες στιγμὲς τῆς ἀγάπης, ποὺ δὲν θὰ ξανάρχουνταν πλέον....

Ὅταν ὁ κόμης de Tréhant γύρισε τὸ 1815 μὲ τὸ Λουδοβῖκο XVIII ἦτανε πλέον μέσης ἡλικίας καὶ ἀληθινὰ τὰ μαλλιά του ψαρά. Ὁ βασιλιὰς τὸν ἀντάμειψε γιὰ τὶς ὑπηρεσίες του. Ὁ κύριος Tréhant ζήτησε νὰ μάθῃ γιὰ τὴν δεσποινὶδα Seigneulles εἶχε μείνει ἀνύπαντρη καὶζοῦσε πάντα στὸ ἴδιο ἐξοχικὸ σπίτι στὸ Oeillons.

Πῆγε καὶ τὴν εἶδε, τὴν ηὗρε θαυμσία καὶ τὸν ἄλλο χρόνο παντρεύτικαν.

Καὶ ἔτσι ἀλήθεψε γιὰ τὴ Nanine, ὅ,τι εἶδε μέσα στὸ καθρέφτη.

André Theuziet

Ο ΗΡΩΣ

(ΣΤΟΝ ΦΟΥΦΑ)

Μὴν κλαῖς, ψυχὴ γιγάντινη
Τὸν ἄκαιρο χαμό σου
Ψηλὰ ἀπ' τὸν οὐρανό σου
Γιὰ ρίξε μιὰ ματιὰ
Καὶ μὲ σπαθὶ ξεγύμνωτο
Καὶ μὲ χρυσῆ κορώνα
Γιὰ ἰδὲς μιὰν Ἀμαζώνα
Πῶς χτίζει βιαστικά.

Τῶν οὐρανῶν τὰ πέλαγα
Κρατάει μέσ' στὴ ματιάτης,
Στὴ μάγισσα εὐμορφιά της
Τὰ 'στέρια ἀχνοφωτοῦν.
Σκύβει καὶ λὲς τὸ Ἄπειρον
Σκύβει κι' αὐτὸ μαζί της
Κι' ὅλα στὴ θεία μορφή της
Τὴ Λευτεριὰ ἀνυμνοῦν.

Καὶ μέσ' στῆς Νύχτας τὴ σιγή,
Στῆς Πλάσης τὸ μυστήριο
Σὰν κάποιο μεγαθήριο,
Σὰν Τέχνης κολοσσό,
Κάτι ποῦ βλέπει ὁ Ὄλυμπος
Κι' ἐμπρός του γονατίζει,
Χτίζει καὶ ὅλο χτίζει
Μὲ χέρι βιαστικό.

Μὰ θέλει ἀσπροστεφάνωτο
Καὶ διπλοστεργιωμένο
Τρανὸ γιγαντομένο
Ἡ Λευτεριὰ ζητεῖ,
Τὸ θεϊκό της μέγαρο,
Ποῦ μιὰ χρυσῆν ἡμέρα
Τοῦ Ἀλεξάντρου ἡ μητέρα
Κι' ἡ Ἑλλὰς θ' ἀδελφοζῇ.

Καὶ θέλει ἀντὶς κρύο νερὸ
Σὲ χτίσμα ἀντρειωμένο,
Θέλει αἷμα θεριωμένο,
Ἡ χώρα ἡ θεϊκὴ
Καὶ μὲ τὸ αἷμα τάχραντο
Τῶν πρώτων μας ἡρώων
Χτίζει τὸ μέγα Ἡρῶον,
Ποῦ ὁ Πλάστης εὐλογεῖ.

Ὦ ! μὴ θρηνεῖται, σταυραετοί,
Τὸν ἄκαιρο χαμό του
Κ' ἡ Δόξα στὸ πλευρό του
Μ' ὀρθάνοιχτα φτερὰ
— Χαῖρε, τοῦ κράζει, ἀθάνατε,
Ποῦ μὲ τ' ἁγνό σου αἷμα
Θενὰ βαφῇ τὸ στέμμα
Ποῦ φέρν' ἡ Λευτεριά.

Φωκίων Πανᾶς

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

Η ΠΑΤΡΙΔΑ

Ὁ Σωκράτης πρῶτος κοσμοπολίτης εἶπε «πᾶσα γῆ μοι πατρὶς» καὶ καθὼς τοῦ ἔλεγε πάντοτε ὁ καλός του ἄγγελος–τὸ δαιμόνιον, ποτὲ δὲν ἄρησε τὴν πατρίδα του τὴν Ἀθήνα, σὰν ἄλλους σοφοὺς καὶ διαβασμένους, οἵτινες εἴτε γιὰ ἐπίδειξι καὶ δόξα εἴτε γιὰ τὸν παρᾶ ἐταξείδευκν 'στὴ ξενητειὰ ἔροντες καὶ κολακεύοντες βασιλεῖς καὶ τυράννους, καὶ ὅταν πλέον ἦτο βέβαιος πῶς κι' ἀπτὴ φυλακὴ δὲν ἔβγαινε ζωντανός, καὶ τοῦ εἶπαν, ἀφοῦ ἄνοιξαν τὴ πόρτα τῆς φυλακῆς· ἔλα τώρα, πᾶμε νὰ φύγουμε, γιὰ νὰ γλυτώσῃς τὴ ζωή Σου, εἶπε δὲν σαλεύω ἀπὸ δῶ. Ἐδῶ 'στὴ πατρίδα μου πρέπει νὰ μείνω κι' ἐδῶ θ' ἀποθάνω γιατὶ τὸ θέλουν οἱ νόμοι τῆς Πατρίδος». Ὁ Σωκράτης 'σὰν σοφὸς καὶ γέρος, εἶχε τὸ ψωμί του φαγωμένο, ὅπως λέγομ' ὅλοι γιὰ κανένα γέρω ἢ καμμιὰ γρηά, ὅταν κλεῖ γιὰ πάντα τὰ 'μμάτια καὶ κλειδοστομιάζῃ 'μπορεῖ νὰ βαρέθηκε τὴ ζωή του, καὶ γι' αὐτὸ εἶπε, δὲν φεύγ' ἀπ' τὴν πατρίδα μου τώρα 'στὰ γεράματα, γιὰ ν' ἀλλάξω τόπο, καὶ ν' ἀποθάνω σ' ἄλλο μέρος! καὶ νὰ ντροπιάσω 'στὰ τελευταῖα μου τὰ περασμένα μου, ἐδῶ ἀλλὰ μπορεῖ πάλι νὰ τοῦ εἶπε ὁ Διάβολός του, ὅπου γῆς καὶ τάφος, κι' ἂν πεθάνω στὴ ξενητειά, πάλι κακὸ εἶναι γιατὶ κανεὶς ἀπὸ τοὺς δικούς μου δὲν θὰ εἶναι σιμά μου τὴ τελευταία ὥρα νὰ μοῦ κλείσῃ τὰ μμάτια καὶ νὰ μὲ θάψῃ μὲ παππάδες. Ἔτσι ἢ ἔτσι ὁ Σωκράτης 'πέθανε 'στὴ πατρίδα του, 'στὸν τόπο ποῦ γεννήθηκε, ἔζησε, ἐπέρασε τὴ ζωή του. Ἄφησ' ἐκεῖ τὰ κόκκλά του, ὅπως ὕστερα ἀπὸ δυὸ 'μισυ χιλιάδες χρόνια ὁ Γέρως τοῦ Μαραθῶνα, ὅταν τοῦ εἶπαν σ'τοῦ Τετέμπεη οἱ συντρόφοι του πᾶμε γέρω νὰ φύγουμε γιατὶ θὰ μᾶς χαλάσουν οἱ Τοῦρκοι, εἶπε «δὲν πηγαίνω πουθενά. σύρτε σεῖς ὁπ' ἀγαπᾶτε· νά γλυτώστε τὸ κεφάλι Σας· ἐγὼ θὰ μείνω 'δῶ νὰ μὲ φᾶν τὰ πουλιὰ ποῦ μὲ ξέρουν». Ὁ Σωκράτης εἶχε δασκάλους καὶ μὲ τὸ μυαλό του τὸ γερὸ ἔγεινε σοφός. Ὁ Γέρω Κολοκοτρώνης ἦτον ἀγράμματος κούτζουρο καὶ ξύλο ἀπελέκητο, παιδὶ τῆς νύχτας, τοῦ βουνοῦ καὶ τοῦ κάμπου. καὶ ὅμως ἔμαθε τόσα εἰς τὰ ρουμάνια καὶ τοὺς λόγκους καὶ 'στὴ γνώμη, ποῦ εἶχε, χέρι μὲ χέρι ἐπιάστηκε μὲ τὸ Σωκράτη χωρὶς οὔτ' ἐξ ἀκοῆς νὰ ἔχῃ εἴδησι ποιὸς ἦταν, τί ἔκαμε καὶ πῶς 'πέθαν' ὁ Σωκράτης.

Β'.

Ἀρίνω τὸ Σωκράτη καὶ τὸ Γέρω τοῦ Μωρηὰ νὰ δακώνουν τὸ χοῦμα τους, καὶ πέρνω έναν ἄλλον Ἕλληνα ποῦ ἔκαψε, ἐσκότωσε καὶ πῆρε σκλάβους, ὅσους 'μπόρεσε. Ἦταν θηρίο ἀληθινὸ μὲ πόδια, χέρια, μάτια, ὅπως ἔχουμ' ὅλοι μας, καὶ τὸ αἷμα τ ἀνθρωπινὸ το ρούφηξε, ὅπως πίνουμε πολλοὶ τὸ καλὸ κρασὶ μ' εὐχαρίστησι. Ἂν μὲ ρωτήσῃ κανεὶς γιατὶ ἔγεινε τέτοιος; ποῦθε ἦταν, ποιὸ εἶν' τὸ χωριό του; Τοῦ ἀπαντάω μὲ τὴ ἀράδα καὶ μὲ τὴ τάξι. Ἂν εἶν' εὔκολο νὰ βρῇ κανεὶς τὰ μαντριὰ ποῦ γεννοβολοῦν τ' ἀγριογίδια καὶ τὰ ζαρκάδια, ἄλλο τόσο εἶνε εὔκολο σὲ μένα νὰ εἰπῶ ποῦ ἐγεννήθη καὶ ποιὸ εἶνε τὸ χωριό του. Οἱ λόγγοι καὶ τὰ ρουμάνια, τὰ ἔλατα τὰ Σηλῆδρα, ὁ Γαῦρος, ἡ Λυγαριὰ, τὰ πεῦκα καὶ τὰ σκαῖνα, ἠρεματιές, οἱ κάμποι καὶ κάθε βουνὸ μὲ τὴς κοντοραχούλαις του ἀπ' τὰ Ἄγραφα ὡς τὴ Θήβα καὶ τὴ Σούρπη, εἶνε τὸ μεγάλο χωριό του, ἡ μεγάλη πατρίδα

του, χωρίς ποτε χειμῶνα καλοκαῖρι, μὲ χιόνια καὶ μὲ κᾶμμα, μὲ νεροποντάδες καὶ ξεροβόρροα νὰ γύρῃ ν' ἀποκοιμηθῇ ἀπὸ κάτω σὲ κεραμύδια, νὰ πάῃ σὲ σχολεῖο, ἢ σὲ ἐκκλησιά, νὰ μάθῃ δυὸ γράμματα ἢ νὰ λειτουργηθῇ καὶ μεταλάβῃ σὰν χριστιανὸς ἢ νὰ πάρῃ ἀντίδωρο ἀπ' τοῦ παππᾶ τὸ χέρι. Ἀπὸ γιορτάδες, λαμπρὴ καὶ Χριστοῦ δὲν ἤξερε τίποτα. Ἤξερε -τ' Ἁγιωργιοῦ καὶ τ' Ἁϊδημητριοῦ μονάχα, νὰ φεύγ' ἀπ' τοὺς κάμπους γιὰ τὰ βουνὰ κι' ἀπ' τὰ βουνὰ γιὰ τοὺς κάμπους μὲ τὰ κοπάδια, τὰ πρόβατα. Δέκα δώδεκα χρονῶν παιδὶ στὸ σιλάχι ἔβαλε τὸ κουμπούρι καὶ ἔμαθε νὰ δένῃ φυσέκια καὶ μὲ τὸ καρυοφύλι κάθε ἡμέρα στὸ σημάδι. Τὴς κορφάδες ἀπ' τὰ δένδρα τὴς ἔκοβε μὲ τὸ βόλι. Γυροβολιὰ στὸ τζελιγγάτο ἢ καὶ στὴς κοντοραχούλαις τὰ κλέφτ·κα τραγούδια ἔδιναν κι' ἔπαιρναν.

Οἱ κλέφταις ποῦ περνοῦσαν ἀπ' τὴ στάνη του γιὰ ψωμί, εἶχαν ντουφέκι ἀσημένιο κι' ἅρματα μαλαμοκαπνισμένα. Κι' ὅταν ἐστείναν τὸ χορὸ τὸ τραγοῦδι: «Κάτω 'στοῦ Βάλτου τὰ χωριὰ-Ἄγραφα καὶ Ξερόμερο· Ἐκ' εἶν' οἱ κλέφταις οἱ πολλοί· ὅλοι ντυμένοι στὸ φλωρί» ἔδινε κι' ἔπαιρνε, καὶ τοῦ παιδιοῦ ἡ καρδιὰ ἔκανε φτερά. Ἡ μάννα του τοῦ ἔλεγε· Ποτε γυιέ μου θὰ βγῇς κλέφτης; Πότε θὰ φορῇς καὶ σὺ χρυσό μου ἅρματα μαλαμοκαπνισμένα; Νά μ ζήσῃς γυιέ μου! νὰ βγῇς κλέφτης καὶ νὰ λάμπῃς σὰν ὁ ἥλιος στὰ βουνά!

Τὸ παιδὶ μεγάλωσε, τὸ λυκόπουλο ἔγεινε λύκος καὶ σέ λίγα χρόνια ποῦ 'πέρασαν χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ, ὁ λύκος ἔγεινε καπετάνιος, καὶ 'σὰν τὸν πρωτόειδ' ἡ μάννα του καπετάνιο ὅπως ἤθελ' ἡ ψυχή της, τὸν ἀγκάλιασε λαχταριστὰ, τὸν 'φίλησε πάλι καὶ πάλι τοῦ εἶπε· Τώρα ναὶ σὲ χαίρομαι νὰ μ' ζήσῃς γυιέ μου! Τὸ θηλυκὸ Καπλάνι ἐχάϊδευε τὸ σερνικό. Ὁ καπετάνιος μὲ τὰ παλληκάρια του σὲ εἰκοσ-εἰκοσιπέντε χρόνια ἔκαμε πολλαῖς μανούλαις κι' ἔκλαψαν καὶ γυναῖκες κι' ἐντυθῆκαν στὰ μαῦρα. Τὄχ' ἡ τέχνη μας, ἔλεγ' ὁ Καπετάνιος, μὰ καὶ τὸ κεφάλι του εἶπ' ἡ Κυβέρνησι, ὅποιος τῆς τὸ πάει ἔχει 30—40 χιλιάδες δραχμαῖς. Τὰ μπιστεμένα γιατάκια—οἱ φίλοι καὶ κλεφταποδόχοι 'λιγώστεψαν, οἱ γκράδες ἐχτυποῦσαν 'στὸ κρηνὰς, κι' ὁ λυκάνθρωπος Καπετάνιος ἄφησε τὰ παληά του λημέρια καὶ πέρασε 'στὴ Θεσσαλία, ποῦ ἀκόμα ἦταν σκλάβα κι' ἐγλύτωσε τὸ κεφάλι του. Ἡ Θεσσαλία λευθερώθη κι' ὁ Καπετάνιος πάλι γιὰ τὸ κεφάλι του ἄλλαξε σύνορο καὶ πέρασε κατὰ τὸν Ὄλυμπο. Τὰ εἶχε καλὰ μὲ Τούρκους· ἔπαιρνε καὶ λουφέ. Τὸν ἔκαμον κολαχζίμπαση μὲ 10—15 ἀρβανίταις γιὰ τὴν εὐταξία! Ἔβαλαν τὸ λῦκο νὰ φυλάξῃ τὰ πρόβατα.

Γ'.

Ἐγύρισα πολλὰ χρόνια, ἔζησα μέσα σὲ χώραις μὲ φίλους καὶ μ' ἀνθρώπους καλοὺς, μὰ πάντα τὴν καρδιά μου τὴν ἔτρωγε ἕνα σκουλῆκι, τὸ σκουλῆκι ποῦ εἶναι τόσο μεγάλο ποῦ κλεῖ μέσα του, ὅλους τοὺς δικούς, γειτόνους καὶ πατριώταις, ὁλάκαιρο τὸ χωριὸ ποῦ 'γεννήθηκα μὲ τὴν ἐκκλησιά, μὲ τὴ καμπάνα, τοὺς κήπους μὲ τὰ δένδρα, τὰ πουλιὰ μὲ τῆς φωληαῖς καὶ τὰ βουνὰ μὲ τὰ ἔλατα, καὶ 'μποροῦσα νὰ πάθω ἀπ' τὴ στενοχώρια μου ἂν κάθε ἕνα-δυὸ χρόνια δὲν πήγαινα 'στὴν πατρίδα μου. Τὴν ἰδ' ἀρρώστεια τὴ δική μου ηὗρα καὶ 'στὸ λυκάνθρωπο τὸν Καπετάνιο. Τὸν ἐγνώρισα 'στὸ Τούρκικο· ἐκεῖ ἐσμίξαμε· πέντ' ἡμέραις. Ἐκεῖνος στὴ δούλεψι τοῦ Σουλτάνου, κι' ἐγὼ 'στὸν Βασιλιά μας.

Ὁ ἀνθρωπόλυκος γιὰ μένα ἔγεινε σκυλλὶ ἀπὸ μαντρί. Ἔβλεπα σκλαβομέν' ἀδέλφια, τὰ πόναγα μὲ τὴ καρδιά μου ἤθελα νὰ τοὺς εἰτῶ κανένα λόγο πονετικό, μὰ ἡ ἐπίσημος ἀποστολή μου, τὸ τούρκικο μοῦ ἔδεναν τὴ γλῶσσα. Ὁ λυκάνθρωπος τὸ πῆρε μυρουδιὰ καὶ στὸ τραπέζι ἀπάνω μοῦ λέει μπροστὰ στοὺς ἀρβανίταις· μίλα ξάστερα! πὲς ὅτι θέλεις γιὰ τὸ Βασιλιά μας! Κι' ἐδῶ Ρωμαίικο εἶνε! Ἡ Πόλι δική μας ἦταν μιὰ φορὰ καὶ πάλ' ἐμεῖς θὰ τὴν πάρουμαι! Τὰ λόγια τοῦ λύκου μ' ἄναψαν τὰ αἵματα, καὶ σᾶν ἐκείνη τὴν ὥρα δὲν εἶχα μπροστά μου σκλαβομένα ἀδέλφια νὰ εἰπῶ δυὸ λόγια τῆς παρηγοριᾶς, σηκώθηκα ὁλόρθος, 'τίνάχθη κι' ὁ λυκάνθρωπος καὶ μ' ἐρωτάει. Τί θές; Νὰ χορέψουμε τοῦ εἶπα. Χορεύουμε, μοῦ λέει καὶ μοῦ δίνει τὸ δεξί του, πέντε ἓξ Ἀρβανίταις πιάνονται κοντά τους κι' ἐγὼ σούρνω τὸ χορὸ μὲ τὸ τραγοῦδι τοῦ καπετάνιου. Τὸ ἤξερα καὶ τ' ἀρχίνησα πρῶτος. Ποιὸς ἔχ' ἀράδα σήμερα νὰ βγῇ στὸ καραοῦλι. Δὲν εἶχα τελειώσει τὸν πρῶτο στίχο καὶ τὰ κουμπούρια μὲ τὰ μαρτίνια ἔδωκαν κι' ἐπῆραν· ἡ μπαταριαῖς ἐδούλευαν κι' ὁ ἀέρας ἔστελνε τὸν ἠχὼ τοῦ τραγουδιοῦ καὶ τὸ βρόντο τῶν ντουφεκιῶν στὸν Ὄλυμπο. Ἐμέθυσ' ἀπ' τὴ χαρά μου κι' ἐλησμόνησα ποιὸς ἤμουν καὶ πῶς ἤμουν στὸ Τούρκικο.

Ὁ λυκάνθρωπος ἐμέθυσε πειὸ πολὺ ἀπὸ μένα· καὶ μ' ἕνα ποτῆρι γιομάτο. Ἐβίβα, φωνάζει, τοῦ βασιληά μας τοῦ Γιώργου! καὶ πάλι τὰ μαρτίνια ἔδωσαν κ' ἐπῆραν Τὸ γλέντι ἐτελείωσε, οἱ σκλάβοι τά βλεπαν καὶ δὲν τὰ πίστευαν, κι' ἐγὼ τοὺς εἶπ' ὅ,τι μοῦρθε 'κείνη τὴν ὥρα, 'σὰν πως νὰ ἤμουν μέσ' τὴν Ἀθήνα.

Μὲ μιὰ ὥρα ἀπ' τὸ γλέντι ἐγὼ κι' ὁ καπετάνιος, οἱ δυὸ μοναχὰ πήγαμε περίπατο σὲ μιὰ ραχούλα, ἀπ' 'κεῖ ἐφαίνοντο τὰ βουνα, τὰ Ἄγραφα, τὸ Βελούχι, ἡ Γκούρα. Ἔρριψα τὰ μάτια μου, ποῦ δὲν ἐχόρταιναν οὔτ' ἀπὸ τὸν κάμπο τῆς Θεσσαλίας οὔτ' ἀπὸ τὸν Κίσσαβο. Ὁ Καπετάνιος συλλοϊσμένος καὶ μὲ μάτι ποῦ τρέχει σὰν ἀστραπή· Νά! μοῦ λέει· καὶ μοῦ 'δειξε μὲ τὸ χέρι του. Νά! ἡ Ρεντίνα, ἡ Τριφύλλα καὶ ἡ Βουλγάρα! Νὰ τὸ Βελούχι. Νὰ ἡ 'Οζειά! Νὰ καὶ τὸ Γρεβενό. Ὅλα μὲ ξέρουν. Ἐκεῖ γεννήθηκα κι' ἐκεῖ ἔζησα 50—60 χρόνια. Ἐκ' εἶν' ἡ πατρίδα μου. Ἄχ! νὰ μπόρεγα νὰ πήγαινα ἐλεύθερα, τὴ ψυχή μου ἔδινα! Ἂν πάγω θὰ γείνω πάλι παιδί! Ποῦ νὰ πάω; ὁ βασιληάς μας χάρι δὲ δίνει!

Ἄκουγα ὄχι πλέον τὸ λυκάνθρωπο, τὸ καπλάνι, τὸν κλέφτη καὶ τὸν καπετάνιο, ἀλλὰ τὸν ἄνθρωπο ποῦ ἡ ξενιτειὰ τοῦ σαρακώνει τὰ κόκκαλα καὶ τοῦ φαρμακώνει τὴν καρδιά. Γιατί; Γιὰ τὴν Πατρίδα.

Ξυλόκαστρον **Ι. Π. Σταματούλης**

ΦΑΝΤΑΣΙΑ!

ΤΗι Δ' ΕΛΠΙΔΙ ΚΑΓΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ἐνῷ ἡ ἠώς, μὲ τοὺς διαβρέκτους ἔτι ἵππους της ἐφάνη εἰς τὸν ἀνατολικὸν ὁριζοντα, ἀναπνέουσα τὸ μυροβόλον ἄρωμα τῆς ζωῆς, καὶ ἐν τῷ ἔτι διατηρουμένῳ ζόφῳ ὅστις ἀφίνει ὡς ἴχνη του τὴν πρωϊνὴν δρόσον, ἵπτανται τὰ ἴστατα πτηνὰ τῆς νυκτὸς, ἐνῷ τὰ ἴα, τὴν εὐωδίαν των διασκορπίζοντα ἀναθάλλουσιν εὐφροσύνως καὶ ἀνδοσμία πανταχόθεν ἵπταται ἐν τῷ ὁρίζοντι, σῦρα τις ζωοδότις τὸ πνεύμα μου, ἔτι ἐν τῷ ληθάργῳ τοῦ Μορφέως εὑρισκόμενον ἀπώθησε· ἄγουσα τοῦτο πρὸς τὰ ἄνω.

Ἡσθανόμην ἡδείαν τινα ἔλξιν διελαύνων τοὺς Αἰθέρας, ἀκούων γύρωθεν διαφόρους ἤχους, μετ' ἐμοῦ ἱπταμένους, μητέρων καλουσῶν τὸν θάνατον ἐπ τῇ ἀπωλλείᾳ τῶν τέκνων των, προσευχὰς εὐχαριστηρίους παρθένων, κλαυθμοὺς ὀρφανῶν τέκνων, ζητωκραυγὰς μεθύσων καὶ μυριάδας ἀλαλαγμῶν.

Πάντοτε ἐλαφρὸς ὡς πτίλον ἐφερόμην, διασχίζων ἀείποτε τὰ διάφορα στρώματα, συναποκομίζων ἀρώματα διαφόρων ἀνθέων ἅτινα ἐφ' ὅσον ὁ χρόνος παρήρχετο, ἐπροσωποποιοῦντο εἰς ἀγγελόμορφα πλάσματα. τὴν ἀγνότητα εἰς τὸ θεῖον φέροντα τῆς γῆς.

Ὅτε πλέον τῶν ὀφθαλμῶν μου, ἡ ἀχλὺς τοῦ κόσμου διεσπάσθη, εἶδον ἔμπροσθέν μου χώραν τινὰ παράδοξον, μὲ ὑψηλότατα ὄρη καὶ εὐρυτάτας πεδιάδας, μὲ δροσολούστους κήπους καὶ ξηροτάτας ἐρήμους, μὲ πυκνὰς ἀναδενδράδας· ἱπτάμενος πάντοτε, ἔφθασα ἔμπροσθεν σπηλαίου τινος, οὗτινος ἡ μὲν θύρα ἦτο πλήρης πρασιᾶς, καὶ ποικίλλων θαλλόντων ἀνθέων τοῦ ἔαρος ἡ δὲ εἴσοδος κατάλευκος.

Παρθένος τις ἐφάνη, μόλις, φέρουσα τὸν πέπλον τῆς αἰδοῦς ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἔχουσα λελυμένην τὴν κόμην της, τοὺς ὀφθαλμούς της δὲ βυθίζουσα εἰς ἔκστασιν τινα μυστηριώδη, μὲ ἠτένισε μειδιῶσα· ὡμίλει διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἔνευε διὰ τῶν χειλέων ἅτινα ῥοδόχροα ὄντα, ἀντεπροσώπευον τὴν παρθενίαν. Μοὶ ἔθεσε τὴν χείρα της ἐπὶ τῆς καρδίας μου, ἥτις ἔπαλλεν ἐκ τῆς συγκινήσεως, καὶ καμμύουσα τοὺς ὀφθαλμούς της ἐφάνη ὡς νὰ ἔλεγεν «Θερμόαιμον παιδίον, θὰ μείνῃς πάντοτε ἆρα γε μετ' ἐμοῦ;»

Ἠσθάνθην νὰ χείλη μου ξηραινόμενα καὶ στεναγμός τις διῆλθεν ἐκ τοῦ ξηροῦ λάρυγγός μου—Προχώρησε, μοὶ ἔνευσε διὰ τῶν χειλέων της. Ἡδεῖα εὐωδία μύρων συνήντησε τὴν ὄσφρισίν μου, ἁπλετος φωτισμὸς ἐν τῷ ὁποίῳ ἵπταντο εὐφρόσυνοι χρυσαλλίδες, ἡπλοῦτο πανταχοῦ, ἐρεβώδης ἐδέμ τὸ ῥόδειον τῆς εὐτυχίας παρίστα, Μαργαριταρώδεις νύμφαι ἔπαιζον πλησίον τῶν ὀχθῶν δροσερᾶς λίμνης, συγαλὸς καὶ εὐηχος ὁ τόνος τῆς ἀηδόνος μὲ τὸ μεστὸν τοῦ περιβάλλοντος συννηοῦτο.

— Μένεις πλησίον μου ὡς σύντροφος παντοτεινός, μοὶ ἐψιθύρισεν ἡ νεάνις, θὰ εὐφρανθῇς. . . . Ἀλλὰ τοὺς λόγους αὐτῆς διέκοψε, μονότονός τις πτεριγισμός, ὅστις ἔξωθεν τοῦ σπηλαίου ἀντήχησεν.

Ἀπροσδόκιτόν τι αἴσθημα μὲ ὑπεδούλωσε. Αἴσθημά τι στοργῆς. Εἶδον τὴν νεάνιδα ἔμπροσθέν μου ὠχριώσαν, καὶ τείνουσαν ἅπασαν τὴν προσοχήν της πρὸς τὸν ἀπατηλὸν κτύπον, ὅστις ἐξηκολούθει αὐξανόμενος. Εἰς ἑκάστην ἀντήχησιν, τῆς καρδίας μου οἱ κτύποι ἐπολλαπλασιάζοντο, καὶ τέλος ἀπίστευτός τις σφρίγος μὲ κατέλαβε.

Παροξυνθεὶς ἄκων ἐψέλλιζον λέξεις τῆς ἀγάπης, αἵτινες οὐδέποτε διῆλθον μέχρι τοῦδε τῶν χειλέων μου. Κτύπος τις ὀλίγον βαθύτερος τῶν ἄλλων μὲ ἀφύπνισε τελείως.

— Θέλω νὰ φύγω, ἀνέκραξα πρὸς τὴν ἐμπροσθέν μου ἐν νεκρικῇ ὠχρότητι εὑρισκομένην παρθένον, ἥτις ἀφίνουσα μειδίαμά τι πικρὸν ἤγειρε τὸ παραπέτασμα τῆς εἰσόδου.

—Εἶμαι ἡ φαντασία, *ἀπελπιστικῶς μοὶ εἶπε.*

Εἶδα τὸν ἔρωτα γαυριῶντα καὶ ὥρμησα πρὸς τὰ ἔξω χωρὶς νὰ δώσω ἀκρόασιν.

Αἴφνης. . . . . Τὰ πάντα πέριξ μου ἀπωλέσθησαν... Ἤκουσα συριγμοὺς ἐχιδνῶν... βόμβον τοῦ ᾅδου, Μεγαίρας δραττούσας τὰ θύματά του, καὶ χωρούσας ἐντὸς φοβερῶν βάθρων... Ἠσθάνθην τὴν ἀπαισιότητα τοῦ θανάτου κυκλοῦσάν με....

Μόνον μία λέξις μοὶ ἔμεινεν ὡς σύντροφος ἐντὸς τῶν ὀδόντων μου, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ μὲ ἐγκατέλιπε ἐκρηγνυομένη.

— Φαντασία..... Φαντασία...!

Εὐστάθιος Δ. Μαζαράκης.

ΟΚΝΑ Ἤ ΜΠΟΥΓΙΑ

(Ἐκ τῶν Γαμηλίων ἐθίμων τοῦ δήμου Ζίτσης ἀπέχοντος τέσσαρας ὥρας δυτικῶς τῶν Ἰωαννίνων)

ὑπὸ Π. ΛΑΜΠΡΙΔΟΥ

Τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς τελέσεως τῶν γάμων, ἤτοι τὴν Πέμπτην μετὰ τὸ γεῦμα οἱ γονεῖς τοῦ γαμπροῦ στέλλουν εἰς τὴν νύμφην τὴν «Ὀκνὰ» (Μπουγιὰ), μὲ ἕναν ἐκ τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν ἔφιππον ἐπὶ ἡμιόνου λαμπρῶς ἐστολισμένου. Φορτώνουν ἐπ' αὐτοῦ ἕνα δυσάκι ἐμπεριέχον ἓν «πλαστάρι» ψωμὶ ἀπὸ σίτον, μίαν πλόσκα κρασὶ τὴν Ὀκνὰ καὶ διάφορα γλυκύσματα διὰ τὰ παιδιά.

Ὅταν ὁ φέρων τὴν ὀκνὰν φθάσῃ πρὸ τῆς οἰκίας τῆς νύμφης ῥίχνει ἓν πιστόλιον προαναγγέλλων τοὺς γάμους, καὶ συγχρόνως λέγει τὴν ἑπομένην εὐχήν: «Προκοπή, καλορ»ρίζικα νὰ μᾶς προκοψουν τὰ παιδιὰ καὶ εἰς »τὰ στέφανα μὲ ὑγείαν». Εἶτα ξεπεζεύει, κατεβάζει τὸ δισάκι καὶ τὸ παραδίδει εἰς τὸν συμπέθερον ἢ συμπεθεράν.

Εἷς ἐκ τῶν συγγενῶν τῆς νύμφης τοῦ προσφέρει κρασὶ ἢ ρακὶ καὶ διάφορα ἐγχώρια γλυκύσματα καὶ ἐκεῖνος πίνων λέγει πάλιν τὴν ἄνω εὐχήν. Εἶτα τοῦ παρατίθεται τράπεζα.

Ἡ συμπεθερὰ «ἀλλάζει» τὸ πλαστάρι καὶ τὸ κρασὶ τὰ βάζει εἰς τὸ ἴδιον δυσάκκι καὶ τὰ παραδίδει εἰς τὸν φέροντα, συγχρόνως τοῦ δίδει κατὰ συνήθειαν καὶ ἓν μαντῆλι· τὸ δυσάκκι ἐκεῖνος τὸ φέρει εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμπροῦ καὶ τὸ παραδίδει εἰς τὴν μητέρα του ἐκείνη δὲ τοῦ δίδει ἕνα μαντῆλι.

Ἡ Ὀκνὰ ἢ μπουγιὰ στέλλεται ἐκ μέρους τοῦ γαμπροῦ κατ' ἀρχαίαν συνήθειαν, διὰ νὰ βάψῃ ἡ νύφη τὰ μαλλιά της καὶ ὅλα τὰ παρευρεθέντα συγγενικὰ κοράσια.

Τά προζύμια.

Τὴν Πέμπτην τὸ ἑσπέρας προσκαλοῦνται ὅλοι οἱ συγγενεῖς διὰ τοῦ Βλάμη (διότι ὁ γαμπρὸς κατὰ συνήθειαν κάμνει ἕνα βλάμη διὰ νὰ πηγαίνῃ εἰς τὰ ἀριστερά του) ἢ εἰς ἔλλειψιν τοῦ Βλάμη εἷς ἐκ τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν νέος μὲ τὴν ἀκόλουθον φράσιν.

«Κοπιάστε σταῖς Μπουγιαῖς».

Ἀφοῦ συναχθοῦν ὅλοι οἱ προσκεκλημένοι παρατίθεται τραπέζιον. Δειπνοῦν ὅλοι ἐν στενῷ κύκλῳ, καὶ κατόπιν ἀναπτύσσονται τὰ προζύμια τοῦ Γάμου.

Γίνονται δὲ κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν συναθροισθέντων παρουσιάζεται μία γυναῖκα μὲ μίαν σκάφην εἰς τὰς χεῖρας καὶ τὰ λοιπὰ διὰ τὴν ζυμωτικήν. Τὴν θέτει ἐπὶ τοῦ δκπέδου.

Ἡ μήτηρ τοῦ Γκμπροῦ, ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ, ἢ ἄλλη πλησιεστέρα γυνὴ βάζει ἀλεῦρι σίτινον εἰς μίαν σίταν καὶ τὴν φέρει ἐμπρὸς τῶν κορασίδων. Τότε μία ἐξ αὐτῶν ἡ πλησιεστέρα ἡ ἔχουσα γονεῖς καὶ ἀδελφούς, καθὼς ἐπίσης καὶ τὰ ἄλλα κοράσια, τὴν πέρνει εἰς τὰς χεῖρας καὶ τὴν θέτει ἐπὶ τῆς τραπέζης τῶν συναθροισθέντων, καὶ ὁ καθεὶς ῥίχνει νόμισμα ἐντὸς τῆς «σίτης» ὅτι προαιρεῖται. Τὴν πέρνει πάλιν ἡ ἰδία. γονυπετεῖ πρὸ τῆς σκάφης καὶ ἀρχίζει νὰ κοσκυνᾷ. Ὅλα τὰ ἄλλα κοράσια, καθὼς καὶ αἱ παρευρεθεῖσαι νέαι γυναῖκες τὴν περικυκλοῦσι ὄρθιαι, κοσκυνίζοντας δὲ τραγουδεῖ τὸ ἀκόλουθον ᾄσμα συνοδευομένη καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων κορασίδων.

»*Τώρ' ἀνθίζ' ὁ γάμος τώρα λουλουδίζει,*
»*Τώρα λουλουδίζει καὶ πλάνουν τὰ προζύμια,*
»*Κοράσια τ' ἀναπλανοῦν μὲ μάνα μὲ πατέρα,*
»*Μ' ἀδέλφια καὶ ξαδέλφια μὲ γυιοὺς καὶ παλληκάρια.*

Ἐκ μέρους τῆς Νύμφης

»*Εὐχήσουμε πατέρα τώρα ποῦ κοσκυνίζουν*
»*Τώρα ποῦ κοσκυνίζου καὶ πλάνουν τὰ προζύμια,*
»*Κοράσια τ' ἀναπλάνουν μὲ μάνα μὲ πατέρα,*
»*Μ' ἀδέλφια καὶ ξαδέλφια μὲ γυιοὺς καὶ παλληκάρια.*

Οὕτως καὶ εἰς μητέρα, ἀδέλφια, ἐξαδέλφια καὶ γειτόνους.

Ἀπάντησις

»Τὴν εὐχή μας νἄχῃς,
»Θεὸς νὰ σὲ προκόψῃ.

Τὰ συναχθέντα χρήματα τὰ μένοντα ἐντὸς τῆς σίτας μετὰ τὸ κοσκύνισμα τά μοιράζονται τὰ κοράσια, τὸ δὲ ζυμάριον τὸ μαζεύουν καὶ τὸ χρησιμοποιοῦν διὰ τὸ «Πλαστάρι» τοῦ στεφανόματος. Εἶτα ἀρχίζουν τὸ χορὸ μὲ τὸ ἀκόλουθον ᾄσμα, καὶ μετ' αὐτὸ διάφορα ἄλλα.

»*Πουλάκι κλαίει 'στὸ ποταμό,*
»*Κ' ἐγὼ λαχα καὶ διάβαινα,*
»*Στέκω καὶ τὸ παρατηρῶ,*
»*Καὶ τὸ συχνογλυκορωτῶ.*
»*— Τ' ἔχεις πουλάκι μου καὶ κλαῖς*
»*Καὶ πικραμένο στέκεσε,*
»*Ἀπόψε μένεις μοναχὸ,*
»*Κι' ἄβριο βραδ' ἐμεῖς τὰ δυό,*
Σ' ἕνα ψιλὸ προσκέφαλο,
»*Καὶ κεντημένο πάπλωμα,*
»*Πάπλωμά μου κεντημένο,*
»*Σκέπασέ μας τὰ καῦμένα*

Ἡ διασκέδασις καὶ οἱ χοροὶ καὶ τὰ τραγούδια ἐξακολουθοῦν μέχρι πρωΐας συνοδευόμενα καὶ ὑπὸ τῆς ἐγχωρίου μουσικῆς (βιολιά). Ὁμοίως γίνεται καὶ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νύφης.

Ἡ Παρασκευὴ εἶνε ἡμέρα τῆς καθαριότητος καὶ τῆς ἑτοιμασίας.

ΑΚΡΟΝ ΑΩΤΟΝ ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑΣ

Τὸ ἑξῆς παραδοξότατον γεγονὸς ἀναφέρει ἐφημερὶς τις τῆς Λαχώρης σχετικὸν μὲ ἐπικρατοῦσαν δεισιδαιμονίαν εἰς τὴν Βοέρμαν. Κάποιος μετὰ τὸν θάνατον τῶν δύο συζύγων ἀπεφάσισε νὰ ἔλθῃ εἰς τρίτον γάμον καὶ ἀπετάθη εἰς τοὺς γονεῖς νέας τινός.

Τὰ πάντα ἦσαν ἕτοιμα πρὸς τελετὴν τοῦ γάμου ὁπότε λαμβάνει τὸ ἑξῆς γράμμα ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς τῆς μελλονύμφου:

«Κύριε ἐμάθομεν ὅτι ἐπῆρες ἕως τώρα δύο γυναῖκες καὶ σοῦ ἀπέθαναν καὶ αἱ δύο. Καὶ ἐπειδὴ γνωρίζομεν ὅτι ὅποιος χάνει δύο γυναῖκες θὰ χάσῃ καὶ τὴν τρίτην, δι' αὐτὸ δὲν σοῦ δίνομεν τὴν κόρην μας ἂν δὲν ἱκανοποιήσῃς τὸν Ἄγγελον τοῦ θανάτου παίρνωντας διὰ τρίτην γυναῖκα μίαν λοῦκλαν. Ἀφοῦ κάμῃς αὐτὸ σοῦ δίδομεν τὴν θυγατέρα μας ὡς τετάρτην γυναῖκα».

Ὁ ἐπίδοξος γραμβρὸς ἠναγκάσθη νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὴν ἀπαίτησιν αὐτήν· ὑπανδρεύθη μίαν κοῦκλαν, διεκήρυξεν ὅτι τοῦ ἀπέθανε, τὴν ἔθαψε καὶ μετὰ ταῦτα ὑπανδρεύθη τὴν θυγατέρα τῶν δεισιδαιμόνων γονέων.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Ἀπὸ πολλοῦ δὲν εἶχον ἰδεῖ τὴν πατρίδα μού. Μοῦ ἤρεσκε νὰ μεταβαίνω ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, μακρὰν εἰς τὰς πόλεις. Ἐνίοτε ἀπήντων εἰς τὰ ξένα, μέρος τι εἰς τὸ ὁποῖον ἔμενα μετ' εὐχαριστήσεως, ἄλλοτε καρδίαν ἀγαθὴν καὶ εὐγενῆ, ἀλλὰ συχνότερα παγετώδη ψυχρότητα ἣ ἔχθραν, καὶ ποτὲ καὶ πουθενὰ ἠμπόρεσα νὰ εὕρω τὴν πατρίδα. Μοῦ ἐφαίνετο πολὺ παράδοξον θαῦμα νὰ ἐπιστρέψω πλέον εἰς τὸ ἥσυχον μικρὸν χωρίον, ὅπου εἶχα διέλθει τοὺς πρώτους τῆς ζωῆς μου χρόνους. Ἀλλὰ τὰ πάντα ζητοῦν πάντοτε νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὸν τόπον, ἐξ οὗ ἀνεχώρησαν : τὸ πτηνὸν τὰς θαλάσσας πετῶν, ὁ ἀστὴρ ἀφοῦ διατρέξῃ τὸν ἐν τῷ οὐρανῷ κύκλον του, ἡ ρανὶς τοῦ ὕδατος ἡ μεταβαλλομένη εἰς ὁμιχλώδη ἀτμὸν καὶ ἀφήνουσα ἑαυτὴν νὰ παρασυρθῇ ὑπὸ τῶν ἀνέμων, ὅπως ἐπανέλθῃ πάλιν εἰς τὴν πάτριον αὐτῆς πηγήν. Ἐπανῆλθον κ' ἐγὼ εἰς τὴν πατρίδα μου. Ἀκολουθήσας τὸν διὰ μέσου τοῦ δάσους δρόμον ἔρθκσα εἰς τὸν λόφον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἠμπορεῖ τις νὰ ἐπισκοπῇ ὁλόκληρον τὸ χαρίεν μικρὸν χωρίον, καὶ μετὰ τὸν λόφον ἦλθον εἰς τὸ πέρασμα, τὸ φέρον κάτω εἰς τὸν κεντρικὸν χωρίον δρόμον. Ὁ κεντρικὸς τοῦ χωρίου δρόμος, ὁ πρώην ἀνώμαλος, ἀκάθαρτος, λοξοειδής, καὶ τόσον ὡραῖος τώρα ! Ἀγαπημένον τοῦ χωρίου μου μονοπάτι, δὲν εἶσαι πλέον ὡς σὲ εἶχα ἀφήσει ἀναχωρῶν ! Δὲν ὑπῆρχε πλέον· τὸ εἶχεν ἀντικαταστήσει ἄλλος εὐθύτατος, καθαρὸς, στερεὸς, ἀλλὰ καὶ πολὺ ἀνιαρὸς καὶ ψυχρὸς, ὡς δρόμος πόλεως α΄ τάξεως, ἐν μέσῳ χωρίου. Ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἅμα ἔβαλα τὸ πόδι μου εἰς τὸ σκληρὸν λιθόστρωτον ἔδαφος, ἠσθάνθην τὸν ἀντίκτυπον εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς καρδίας μου. Οὐδένα ἀγαπητὸν, ἀρχαῖον, γνωστὸν, μετὰ τοῦ ὁποίου μὲ συνέδεαν φαιδραὶ ἢ λυπηραὶ ἀναμνήσεις ἀπήντησα πλέον. οὔτε τὸν ἀρχαῖον τοῦ χωρίου μου δρόμον. Ἓν ζεῦγος ποδηλατιστῶν διῆλθεν αἴφνης πρὸ ἐμοῦ· ἡ διαπεραστικὴ τῶν κωδωνίσκων τῶν ποδηλάτων των φωνὴ μ' ἐρόβισε. Ποῦ νὰ φανῇ τοιοῦτόν τι εἰς τοὺς παιδικούς μου χρόνους. Ὁ πρώην κεντρικὸς τοῦ χωρίου δρόμος δὲν ἐγνώρισε ποδηλατιστάς ! Ἀλλὰ τώρα ἡ πρόοδος τοῦ νεωτερισμοῦ ἐξέτεινε τὸν βραχίονα καὶ εἰς τὰ μᾶλλον ἀπόκεντρα χωριουδάκια Πρὸς ὄφελος καὶ σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων ἆρά γε ;

Παλαιαὶ ἀναμνήσεις μοὶ ἐπαρουσιάσθησαν τότε πολλαὶ, καὶ πρὸ πάντων αἱ παιδικαί μου τρέλλαι, ὅσας εἶχα κάμει εἰς τὸν κεντρικὸν δρόμον. Ἐκεῖ ἦτο ἀκόμη στερεὰ καὶ ζωηρὰ ἡ μηλέα τοῦ δημάρχου, τὴν ὁποίαν πάντοτε ἐλιθοβόλουν μετὰ τῶν συμμαθητῶν μου. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βομβαρδισμοῦ ἦσαν συνήθως δάκρυα, ἂν καὶ δὲν εἴχομεν ἀνάγκην τῆς ἐπιτηδείας αὐτῆς κλοπῆς, διότι εἰς τοὺς οἴκους μας ὁπωρικὰ ὑπῆρχον ἀρκετά· ἀλλὰ τὰ ξένα μυρίζουν πάντοτε καλλίτερα. Μᾶς ἤρεσκε δὲ νὰ βλέπωμεν καὶ τὸν δήμαρχον νὰ ἐξέρχηται μὲ τὸ ραβδί του νὰ μᾶς κυνηγᾷ καὶ ἡμεῖς νὰ φεύγωμεν μὲ τὴν λείαν μας μὲ ταχύτητα ἀστραπῆς.

Ἡ μικρὰ τοῦ χωρίου λίμνη, ὡς εἶδον, ἀγαπᾷ τὸν νέον δρόμον· πρὸς χάριν του αἱ ὄχθαι της ἔχασαν πολὺ· εἰς τὰς ὁποίας ὄχθας παιδιὰ ἡμεῖς ἐν καιρῷ χειμῶνος πηγαίνοντα εἰς τὸ σχολεῖον, ἐτρέχαμεν μὲ τὰ ἔλκηθρά μας, ἢ ἐν ἐλλείψει τούτων τὰ ἀντικατεστήναμεν μὲ τὰ βιβλία μας.

Ὁ διδάσκαλος ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ οἴκου του δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἴδῃ μέχρι τῶν ὀχθῶν τῆς λίμνης· ὦ πρῶτε ἀγαπητὲ δρόμε, δὲν ἔχεις πλέον τοιοῦτον παιδικῆς χαρᾶς θόρυβον ! Ἐκεῖ ὅπου τώρα εἶνε ὁ σωρὸς τῶν ῥαιῶν λίθων εἰς τὸ πεζοδρόμιον, ὑπῆρχε τότε ἡ οἰκία ἑνὸς γέροντος ποιητοῦ. Μεγαλοφώνως σχεδὸν ἐγέλασα, ὅταν ἔφθασα εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην, ἐνθυμηθεὶς ἓν κατόρθωμά μου, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπεβοηθούμην ἀπὸ τὸν φίλον μου Κάρολον, ὅστις εἰς παρομοίας περιστάσεις μετὰ προθυμίας πάντοτε μοὶ παρέσχε τὴν συνδρομήν του. Εἴχαμε εὕρει ἕνα κενὸν χάρτινον σάκκον ρωποπώλου, ἐσυμμαζεύσαμεν τνχνικώτατα τὸ ἄνω μέρος καὶ τὸ ἐδέσαμεν μὲ δυνατὴν λινὴν κλωστήν· ἐβάλαμεν τὸν σάκκον ὡς ἦτο φουσκωμένος εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου, καὶ ἐκρύφθημεν ὄπισθεν τῆς οἰκίας τοῦ ποιητοῦ, κρατοῦντες ὡς δοῦ ἐπιδέξιοι μοσχομάγκαι τὴν ἄλλην ἄκραν τῆς κλωστῆς. Ἤρχετο κατὰ τύχην ἡ τροχίστρια, ὀλίγον ταλαντευομένη περιπατοῦσα, δεισιδαίμων καὶ φιλάργυρος γυναικοῦλα. Βλέπει τὸν σάκκον καὶ οἱ ὀφθαλμοί της ἀρχίζουν νὰ σπινθηροβολοῦν. Περιστρέφει τὰ βλέμματά της ἐν βίᾳ παρατηροῦσα ἐὰν τὴν ἐβλεπέ τις, καὶ ὄχι ἄνευ φόβου ἐκτείνει μετ' ἁπληστίας τὰ ἰσχνά της χέρια, ὅπως λάβῃ τὸν σάκκον ὅστις τὴν εἶχε γοητεύσει.

Ἀλλ' ὦ τοῦ θαύματος ! μόλις ἤγγισε τὸν ξένον πλοῦτον διὰ τῶν δακτύλων, καὶ ἐκφεύγει οὗτος ὑψούμενος εἰς τὸν ἀέρα, περᾷ ἄνωθεν τοῦ δενδρυλλίου καὶ ἐξακολοθεῖ νὰ ὑψοῦται καὶ ν' ἀπομακρύνηται. Κραυγὴ ἀπογοητεύσεως ἐξῆλθεν ἀπὸ τὰ χείλη τῆς φοβηθείσης γυναικός· ἔμεινεν ὡς κερασυνόπληκτος, καὶ ἤθελε βεβαίως ν' ἀπομακρυνθῇ μὲ βῆμα ταχὺ ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἂν ὁ φίλος μου Κάρολος δὲν ἐξέσπα εἰς ἕνα θορυβώδη γέλωτα. Ἐννόησε τότε φυσικὰ ἡ τροχίστρια τὴν αἰτίαν τοῦ μαγικοῦ συμβάντος, καὶ ἡ γραῖα μάγισσα ἐδίψα ἐκδίκησιν· τὰς ἀκολούθους ἡμέρας δὲν ὑπῆρχε πλέον μέσον νὰ ὑπάγωμεν ἡσύχως εἰς τὸ σχολεῖον καὶ οἱ δύο μας.

Τί ἦτο τότε τὸ μέρος αὐτὸ δι' ἐν τρελλόπαιδον, καὶ πῶς ἐπέρνα τὸν καιρόν του ἐκεῖ εὐτυχές ! Εἰς παλαιὸς δρόμος χωρίου ἔχει ἀπείρους εὐχαρίστους ἀναμνήσεις.

Ἠμπορεῖ νὰ συναντήσῃ τις ἕνα συνομήλικον, ἢ ἕνα κύνα, μετὰ τοῦ ὁποίου νὰ μὴν ἔπαιξε νὰ μὴν ἐπάλαισε, ἕνα φράκτην κήπου εἰς τὸν ὁποῖον νὰ μὴν ἀνεριχήθη, ἕνα βάλτον τὸν ὁποῖον νὰ μὴ διῆλθε ; Παρέρχεται ὥρα χωρὶς νὰ ἀκουσθῇ ὁ κρότος μαστιγίου παιδὸς εἰς τὸν δρόμον, ἢ αὐτὸς ὁ ἴδιος σφυρίζων ὡς ψαρῶνι, ἢ θορυβῶν ὡς σπουργίτης ; Ὄχι βέβαια, καὶ ἐάν τις ἀπὸ σχολαστικότητα ἐδοκίμαζε νὰ ἐμποδίδῃ αὐτά, ὁ τοιοῦτος ἤθελεν ἐπιδιώκει τι ἀδύνατον, διότι εὐκολώτερα ἠμπορεῖ νὰ κλείσῃ τις πηγὴν εἰς τὸ ὄρος ὅπου πηγάζει, ἢ τὰ ὁρμητικὰ καὶ ἀπεριόριστα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ δροσερᾶς καὶ καθαρᾶς πηγῆς πηγάζοντα, παιδικῆς ζωηρότητος ρεύματα. Ἐνθυμοῦμαι προσέτι καὶ ἓν λυπηρὸν συμβεβικὸς τῶν παιδικῶν μου χρόνων εἰς τὸν δρόμον τοῦ χωρίου. Ψυχράν τινα φθινοπωρινὴν πρωΐαν ἐπηγαίναμεν εἰς τὸ σχολεῖον, καὶ εὕρομεν εἰς τὴν ἄκραν τοῦ δρόμου ἐπαίτην θνήσκοντα· ἀφ' ἑσπέρας εἶχεν ἔλθει εἰς τὸ χωρίον, ἀλλ' ἦτο πολὺ ἀδύνατος καὶ δὲν ἐμπόρεσε νὰ προχωρήσῃ ὅπως ὑπάγῃ εἰς κανὲν καφενεῖον νὰ διανυκτερεύσῃ.

Τὸ πρωῒ ἦτο πλέον ἑτοιμοθάνατος, εἰς ἕνα ἐξ ἡμῶν ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ γονυπετήσῃ καὶ εἴπῃ μεγαλοφώνως τὸ «Πάτερ ἡμῶν» ὅλοι ἡμεῖς συνεπροσευχήθημεν ἀμέσως μεγαλοφώνως, ὅλοι, καὶ οἱ μᾶλλον εὔθυμοι καὶ ἀπερίσκεπτοι. Εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐπαίτου ἐζωγραφήθη τότε ἡ ἀγαλλίασις. Ἐγὼ πιστεύω, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς εἰσήκουσε καὶ προσεδέχθη τὴν παιδικὴν προσευχήν, ἡ ὁποία ἔγεινεν εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου.

Ἐξεπληρώθη τέλος ὁ πόθος μου, ἔφθασα εἰς τὸν πατρικόν μου οἶκον· καὶ αὐτὸς ἤλλαξε. Ὁ ἀρχαῖος ἀπὸ ἀκάνθας φράκτης ἀντικατέστη ὑπὸ ἄλλου ἀπὸ μαλακωτέραν ὕλην· ὁ κῆπος περιωρίσθη· ὁ χῶρος ἐγεινε μικρότερος καὶ περιεκλείσθη ὑπὸ πρασίνων προχωμάτων. Δὲν ἀρέσουν εἰς ἐμὲ αἱ μεταβολαὶ αὐταί. Ἀλλ' ἀφήνω τώρα ὅλα κατὰ μέρος, λησμονῶ καὶ τὴν λύπην καὶ τὴν ἀθυμίαν, τὴν ὁποίαν μοὶ ἐπροξένησεν ὁ δρόμος τοῦ χωρίου, διότι ἠξεύρω ὅτι ἐπανεῦρον τὴν εἰλικρινῆ καὶ σταθερὰν ἀγάπην.

(Κατὰ τὸ Γερμανικόν). **Μ. Π.**

Μία ἀπὸ τὰς εὐχαριστοτέρας ἀσχολίας τῶν νέων μας σήμερον εἶνε καὶ ἡ συλλογὴ γραμματοσήμων.

Καὶ σὲ χιλιάδες σπίτια βλέπει κανεὶς μὲ σοβαρότητα καὶ μὲ χίλιες προφυλάξεις νὰ κολλοῦν τὰ γραμματόσημα ἀπάνω στὰ ἄλμπουμ.

Καὶ γι' αὐτὸ δίδομεν τὴν ἑπομένην πληροφορίαν εἰς τοὺς νέους αὐτοὺς ἡ ὁποία βεβαίως θὰ τοὺς ἐνδιαφέρῃ πολύ. Ὁ ὁλικὸς ἀριθμὸς τῶν γνωστῶν γραμματοσήμων εἶνε 20,496 ἐξ ὧν 6,153 ἀνήκουν εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὰς Ἀγγλικὰς Κτήσεις καὶ 14343 καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ κόσμου.

Ἡ Εὐρώπη ἔχει 4361, ἡ Ἀσία 3,856, ἡ Ἀφρικὴ 4,469, ἡ Ἀμερικὴ 4,688, αἱ Δυτικαὶ Ἰνδίαι 1637 καὶ ἡ Ὠκεανία 1485.

ΠΕΡΙΕΡΓΑ Α.Ο.Δ.Ο.

Διατί φοροῦμε μαῦρα

Διατί φοροῦμε μαῦρα ὅταν ἔχωμεν πένθος ;

Εἰς τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν δὲν ὑπάρχει βέβαια ἀποφθεγματικὴ ἀπάντησις, διότι εἶνε γνωστὸν ὅτι ὄχι ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς Γῆς φοροῦν μαῦρα ὅταν πενθοῦν.

Εἶνε ἀληθὲς ὅμως ὅτι τὸ μαῦρο χρῶμα εἶνε προσφιέστερον διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἔλλειψιν χαρᾶς ἢ εὐχαριστήσεως.

Ἐν τούτοις οἱ Κυνέζοι σήμερον ὅταν πενθοῦν φοροῦν ἄσπρα, καὶ κατὰ τὸν μεσαιῶνα εἰς τὴν Ἱσπανίαν τὸ ἄσπρο ἐσήμαινε πένθος. Περίεργον ὅτι ὁ συνδυασμὸς τοῦ ἄσπρου καὶ τοῦ μαύρου ἐπικρατεῖ εἰς μέρη τινὰ πρὸς ἐκδήλωσιν ψυχικῶν διαθέσεων, ὡς οἱ κάτοικοι τῶν νήσων τῆς Νοτίου θαλάσσης φοροῦν φορέματα χρώματος λευκοῦ καὶ μαύρου ὅταν ἡ λύπη των εἶνε συνδυασμένη μὲ κάποιαν ἐλπίδα.

Οἱ Αἰθίοπες ἀφ' ἑτέρου ἐφόρουν σταχτερὰ φορέματα ὅταν ἐπένθουν διὰ νὰ παραστήσουν τὸ χρῶμα τῆς γῆς εἰς τὴν ὁποίαν ἐτάφη ὁ νεκρός· οἱ Πέρσαι ἐφόρουν χρώματα ὠχρῶν φύλλων· οἱ δὲ Αἰγύπτιοι καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Βούρμας ἐφόρουν κυανόχωα· οἱ Σύριοι καὶ οἱ Ἀρμένιοι χρώματα οὐρανὶ ἐκφράζοντες τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ ἀγαπητός των νεκρὸς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν· οἱ Ρωμαῖαι ἐφόρουν βαθέως κυανοῦ χρώματος ἐνδύματα. οἱ δὲ βασιλεῖς καὶ οἱ ἱερεῖς των ὅταν ἐπένθουν πορφυρόχροα ἐνδύματα.

Ὥστε ὡς βλέπετε μεγάλη ἀσυμφωνία ἐπικρατεῖ εἰς τὴν ἀντίληψιν καὶ τὴν ἔκφρασιν τοῦ πένθους μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.

Διατί αἱ μέλισσαι βομβοῦν

Ὁ βόμβος τὸν ὁποῖον παράγουν αἱ μέλισσαι καὶ τὰ ἄλλα ἔντομα ὅταν πετοῦν, κακῶς πιστεύεται ὅτι παράγεται ἀπὸ φωνητικὰ ὄργανα· ὁ ἦχος αὐτὸς εἶνε ἁπλούστατον ἀποτέλεσμα τῆς πλήξεως τοῦ ἀέρος διὰ τῶν ταχυτάτων κυμάνσεων τῶν πτερύγων. Ὑπελογίσθη, ὅτι ὅταν ἕνα κουνοῦπι πετᾷ, κινεῖ τὰ φτερά του δεκαπέντε χιλιάδες φορὲς εἰς ἓν δευτερόλεπτον. Καὶ αἱ μέλισσαι κινοῦν ἐπίσης μετὰ θαυμασίας ταχύτητος τὰ πτερά τους ὅταν πετοῦν, ἀναλόγως δὲ καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἔντομα.

Τὸ ψάρι ποῦ ἀλλάζει χρῶμα

Εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Βιρμούδας ὑπάρχει ἕνα εἶδος ἰχθύων, οἱ ὁποῖοι ἀλλάζουν τὸ χρῶμά τους ἀναλόγως τοῦ χρώματος τῶν βράχων ἢ τοῦ πυθμένος εἰς τὸν ὁποῖον ζοῦν. Τὸ τοιοῦτον γίνεται ἔν τινι βαθμῷ καὶ εἰς ἄλλα τινα ζῷα, ἀλλὰ τὸ ψάρι αὐτὸ ἠμπορεῖ νὰ μεταβάλῃ μὲ θαυμασίαν εὐχέρειαν πολλὰ χρώματα ἀλληλοδιαδόχως, οὕτως ὥστε νὰ δύναται εὐχερέστατα νὰ κρύπτεται καὶ νὰ διαφεύγῃ πάντα κίνδυνον.

Πῶς τὸ μελίσσι μαζεύει τὸ μέλλι

Ὅταν ὁ καιρὸς εἶνε πολὺ καλὸς ἡ ἐργατικὴ μέλισσα ἠμπορεῖ εἰς ἕξη ἕως δέκα ταξείδια νὰ ἐπισκεφθῇ 40 ἕως 80 ἄνθη, συλλέγουσα κατὰ μέσον ὅρον ἕνα κόκκον νέκταρος. Ἐὰν τὸ μελίσσι ἐπισκεφθῇ διακόσια ἕως πεντακόσια ἄνθη θὰ ἠμπορέσῃ νὰ συλλέξῃ 5 κόκκους νέκταρος. Ὥστε μία μόνον μέλισσα διὰ νὰ συλλέξῃ 100 δράμια μέλι θὰ ἐχρειάζετο πολλὰ ἔτη.

Τὸ ἀρχαιότερον ἄγαλμα.

Μετεφέρθη εἰς Λονδῖνον ἕνα αἰγυπτιακὸν ἄγαλμα ἐξ ὀρυχάλκου παριστᾶνον θεότητά τινα Αἰγυπτιακήν. Ὑπολογίζεται ὅτι τὸ ἄγαλμα τοῦτο ἔχει ἡλικίαν τουλάχιστον ἓξη χιλιάδων ἐτῶν καὶ εἶνε τὸ ἀρχαιότερον γνωστὸν ἄγαλμα ἐν τῷ κόσμῳ.

Ὁ μεγαλήτερος μετεωρόλιθος ἀνευρέθη ὑπὸ τοῦ ἐξερευνητοῦ Πὴρυ εἰς τὴν Γροιλανδίαν. Ζυγίζει 20 χιλιάδες ὀκάδες.

Προτοῦ ἀνακαλύψῃ ὁ Λύστερ τὴν ἀντισηψίαν ἀπέθνησκον ἀπὸ τὰς πληγὰς καὶ τούς ἀκροτηριασμοὺς 41 % τόρα μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ἀντισηψίας μόλις 6 % ἀποθνήσκουν.

Ἕνα θαυμάσιο παιδὶ εὑρίσκεται εἰς τὸ Κανσὰς τῆς Ἀμερικῆς. Εἶνε μόλις 6 ἐτῶν καὶ ἠμπορεῖ διανοητικῶς νὰ πολλαπλασιάσῃ μεγάλους ἀριθμούς.

Εἰς τὴν Πετρούπολιν εἶνε μία αἴθουσα χοροῦ 620 ποδῶν μήκους καὶ 120 πλάτους. Δὲν ἔχει διόλου στήλας καὶ δύναται νὰ περιλάβῃ ἀνέτως 15 χιλιάδες ἀνθρώπων.

Ἡ ὅρασις τῶν ἑρπετῶν

Ἀπ' ὅλα τὰ ζῶα τὰ ἑρπετὰ ἔχουν τὴν ἀσθενεστέραν ὅρασιν. Ὁ κροκόδειλος δὲν ἠμπορεῖ νὰ διακρίνῃ ἄνθρωπον μακρύτερα ἀπὸ δεκαπλάσιον τὸ τοῦ μήκους του διάστημα. Ὁ βόας δὲν βλέπει πέραν ἑνὸς μέτρου, πολλὰ δὲ ἄλλα φείδια δὲν βλέπουν πέραν μιᾶς σπιθαμῆς καὶ μερικὰ πολὺ κοντότερα· ὁ βάτραχος μόνον βλέπει εἴκοσι φορὰς μακρύτερα ἀπὸ τὸ μῆκός του, δηλαδὴ ὀλιγώτερον ἀπὸ ἕνα μέτρον. Πολλὰ ἐξ αὐτῶν εἶνε καὶ κωφά ὡς ὁ βόας ὁ συσφιγκτὴρ καὶ ἄλλοι ὄφεις.

Ἡ ἀΰπνια τῶν δένδρων

Κοιμῶνται λοιπὸν καὶ τὰ δένδρα τὴν νύκτα, τὸ γεγονὸς ἐβεβαιώθη ἀναμφισβητήτως ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης. Παρετηρήθη μάλιστα ὅτι ἂν δένδρον τι ὑποβληθῇ εἰς τὴν ἐπήρειαν ἰσχυροῦ ἠλεκτρικοῦ φωτὸς—ἀναγκασθῇ λοιπὸν ν' ἀγρυπνήσῃ — ἀποθνήσκει πολὺ γληγορότερα ἀπὸ ἄλλο ὁμοιογενὲς δένδρον, ἕνεκα τῆς ἀναγκαστικῆς ἀϋπνίας. Διότι θέλουν σκοτάδι τὰ δένδρα διὰ νὰ κοιμῶνται ἢ τὸ πολὺ πολὺ σεληνιαῖον φῶς.

ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΚΑ Α.Ο.Δ.Ο.

Τὸ γάλα ἔχει τὴν ἰδιότητα ν' ἀπορροφᾷ ξένας ὀσμάς. Μὴ τὸ ἀφίνετε ποτὲ εἰς μέρος κλειστὸν ἢ ὑγρόν, καὶ ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχουν κρόμμυα, ψάρια, καὶ ἄλλαι ὄζουσαι οὐσίαι, οὔτε εἰς δωμάτιον κοιμωμένου.

Διὰ νὰ ἀπορροφηθῇ ἐντελῶς ἡ ὑγρασία ἀπὸ φιάλας τὰς ὁποίας ἐπλύνατε καὶ θέλετε νὰ φυλάξητε, στραγγίσετέ τας καλῶς, καὶ ἀφοῦ τὰς θερμάνετε μέσα διὰ τοῦ φυσεροῦ καὶ τῆς θερμάστρας, ἢ ἐλλείψει τοιούτου, διὰ χαρτίνου χωνίου καὶ τοῦ στόματός σας.

Τὸ σύνηθες ἀνάστημα νεογεννήτου βρέφους εἶνε 50 ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου. Μετὰ ἓν ἔτος φθάνει τὰ 68, μετὰ δύο ἔτη τὰ 77. Παρετηρήθη ὅτι κατὰ τὴν βρεφικὴν ἡλικίαν αὐξάνεται μᾶλλον τὸ ἄνω ἥμισυ τοῦ σώματος ἢ τὸ κάτω.

Τὰ χρώματα τῶν βαμβακερῶν ὑφασμάτων στερεώνονται ἐὰν βαπτισθοῦν ταῦτα εἰς θερμοτάτην ἅλμην καὶ μείνουν ἐκεῖ ἕως νὰ κρυώσῃ ἐντελῶς.

Διὰ νὰ στιλβώνωνται καλὰ τὰ ὑποδήματα σπογγίζετε πρῶτον αὐτὰ διὰ μαλακοῦ πανίου βαπτισμένου εἰς γάλα ἢ εἰς σαπωνάδαν καὶ ἔπειτα κάμνετε τὸ σύνηθες λουστρον.

Ὁ καφὲς εἶνε κατ' ἐξοχὴν τονωτικὴ καὶ θρεπτικὴ οὐσία. Ἄνθρωπος μὴ τρεφόμενος ἐπαρκῶς, δύναται τῇ προσθήκῃ ὀλίγου καφὲ νὰ ἀνθέξῃ εἰς ἐργασίας καὶ κόπους.

Ἓν ποτήριον καφὲ καὶ γάλακτος (καφέγαλα) ἀξίζει τρία πινάκια ζωμοῦ.

Τὸ ρύζι καβουρδισμένον, ἁλεσμένον καὶ βρασμένον ὅπως ὁ καφὲς εἶνε δραστικώτατον κατὰ τῆς διαρροίας.

Προσπαθεῖτε νὰ ἔχετε ἥρεμον τὴν ψυχήν, τακτικὸν τὸν στόμαχον, καθαρὸν τὸ σῶμα. Ἐξασκεῖτε εὐθύμως τὸ ἐπάγγελμά σας καὶ συντελεῖτε κατὰ τὸ δυνατὸν εἰς τὴν εὐτυχίαν τῶν οἰκείων.

Διὰ τὴν ὀδονταλγίαν τὸ ἀποτελεσματικώτερον φάρμακον εἶνε τὸ Μενθέλαιον (Mentol) ὡς ἑξῆς :

Μενθέλαιον γραμ.	3
Αἰθέρα ἢ οἰνόπνευμα	8

Θέσατε διὰ μικροῦ βάμβακος τιθεμένου ἐπὶ ξυλαρίου σπίρτου ἐπὶ τοῦ πάσχοντος ὀδόντος.

Ἡ νοικοκυρὰ τοῦ Α.Ο.Α.Ο.

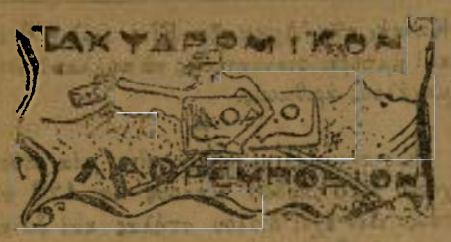

κ. Θεοδ. Ι. Μπακογιαννόπουλον
Λαμίαν.—Δημοσιεύομεν τὸ ποίημά σας.

ΞΕΥΡΕΙΣ....

Ξεύρεις τὴν χώραν ποῦ ἀνθεῖ
φαιδρὰ πορτοκαλλέα,
ὅπου ἀκμάζ' ἡ τεμπελιά,
ποῦ τεμπελιάζουν σᾶν σκυλλιὰ
ὅλοι σᾶ μιὰ παρέα ;

Ξεύρεις τὴν χώραν ποῦ λησιὴς
δὲν ζῇ οὔτε μιὰ ὥρα ! ! !
ποῦ κλιέβετε καὶ κλιέβουμε
κ' ὅλοι τὸν κλέφτη θέλουμε
νὰ πιάσουμε στὴ φόρα ; ! ! !

Ξεύρεις τὴν χώραν ποῦ ἡ Βουλὴ
παρλάρει ὅλῳ ἕνα
ὄνου σκιᾶς ζητήματα,
κλίσεις καὶ εἰς «μι» ρήματα,
καὶ σοβαρὸν κανένα ;

Εἶνε ἡ γῆ ἡ Ἑλληνίς,
ποῦ κἄθε ἕνας σαλεπτζῆς,
καὶ κἄθε ἄλλος φασουλῆς,
φιλοσοφεῖ περὶ φακῆς.

τ' ἀκούσατε ; τ' ἀκούσαμε.
σηκῶστ' ὅλοι τὰ χέρια σας
ὡσὰν νὰ εἶνε ἕνα
καὶ ὅῶστε μοῦντζες εἰς αὐτούς,
μουντζῶστε δὲ καὶ μένα.

κ. Ἀλέξανδρ. Χατζηϊωάννου. *Ἀλεξάνδρειαν, Αἰγύπτου.*—Καλὸν μὲν ἀλλὰ ὀλίγον ἐρωτικὸν καὶ κατὰ συνέπειαν ὄχι καὶ τόσον δημοσιεύσιμον.

Γυμνασιόπαιδα. *Κέρκυραν.* — Ἂν ὁ ἔρως εἶνε ἀποκλεισμένος τοῦ Α.Ο.Δ.Ο. φανταστῆτε πλέον τί θὰ εἶνε ἡ θεὰ τοῦ ἔρωτος.

κ. Π. Λαμπρίδην.—Θὰ δημοσιευθοῦν ἀλλὰ ἅμα σταλοῦν ὅλα· σεῖς μᾶς ἐστείλατε ἀπὸ τὴν μέση καὶ κάτω.

κ. Ε. Νάτσην, *ἐνταῦθα.*—Δημοσιεύονται ὅσα δὲν ἔχουν δημοσιευθῇ.—Ἀναδημοσιεύομεν τὸ ποίημα τοῦ Ἀθηναίου τὸ ὁποῖον τόσον σᾶς ἤρεσε.

Η ΒΟΥΛΗ

Μέσα εἰς τὰ μύρα
Καὶ εἰς ὥραν ῥόδων
Ἄνοιξεν ἡ θύρα
Σήμανε κι' ὁ κώδων

Καὶ ἡ ἀπαρτία
Μ' ἔαρος στολὴν
Μπῆκε στὴν Βουλήν.

Καὶ ρητόρων μέλι
Μέλι κορυφῶν
Ἔσταξ' ἀπ' τὸ βῆμα
Καὶ ἐπλέχθη νῆμα
Ἰδεῶν σοφῶν.

Κι' ἀηδονιῶν τραγούδια
Ἄρχισαν ἀμέσως σ' ὅλες τῆς γωνίες
Κι' ἄνοιξαν τοῦ κήπου ὅλα τὰ λου-
[λούδια
Καὶ ἡ λεμονιές...

Σαπούν-χαλβᾶ. *Κωνσταντινούπολιν.*—Δημοσιεύομεν τὸ ποίημα τοῦ μακαρίτου Πανταλίδου μὲ τὴν σημείωσίν σας.

«Τὸ κατωτέρω θλιβερώτατον ποίημα ἔγραψεν ὁ ἀλησμόνητος Ἡλίας Ταντταλίδης ἀφοῦ ἔχασε τὴν ὅρασιν. Κατὰ τὸν Μάϊον τὸν κατ' ἐξοχὴν μῆνα τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ ἔρωτος ἐκεῖνος θρηνεῖ πρὸ τῶν ἐρειπίων τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς ζωῆς του. Τὸ ποίημα αὐτὸ εἶνε ἓν ἀπὸ τὰ ἀριστουργήματα τῆς νεωτέρας Ἑλλ. Φιλολογίας».

Τοὺς θυλάκους τῶν νέων σου δώρων
Ἦλθες πάλιν λοιπὸν νὰ σκορπίσῃς
Καὶ τὸν δίκαιον, Μάϊε, φόρον
Ἐτησίου ᾠδῆς ν' ἀπαιτήσῃς.
Καθυστέρησα τρίτον τοῦτ' ἔτος
Δυστυχὴς τῶν Μουσῶν χρεωκόπος
Ἀλλὰ δέξαί με, Μάϊε, ἐφέτος.
Προσφωνοῦντά σοι ὅσα καὶ ὅπως.
Ὦ πραγμάτων ἀλλοίως ἀλλοίων !
Ὦ ! τοῦ χρόνου σιδήρεον κράτος !
Ποῖος πρώην σ' ἀπήντων καὶ ποῖον
Μ' ἀπαντᾷς καὶ μὲ βλέπεις ἐσχάτως !
Πρῶτος ὤθριζον, πάντοτε πρῶτος
τῶν ἀπείρων σου, Μάϊε, φίλων
Ν' ἀπομάξω ἁγνὰς, ἔτι σκότος
τὰς Μαΐτιδας δρόσους τῶν φύλλων.
Πρὶν σὲ μέλψει φωνὴ ἀηδόνος
Πρὶν ἀκτὶς τὰς σκιὰς θορυβήσῃ,
Νέου ᾄσματος ὤφειλε τόνος
Ἐξ ἐμοῦ τὰς ἠχοὺς νὰ δονήσῃ.
Ἀπὸ θάμνου εἰς θάμνον μεταίρων
Ἀγαλλόμενον, Μάϊε, πόδα
Μὲ χαρὰν χρυσαλλίδων ἀπτέρων
Ἔτι κάλυκας ἔδρεπον ῥόδα.
Πρὶν ψαλὶς συμφορᾶς θεηλάτου
Ριζηδὸν τὰ πτερά μου ταμοῦσα
Μοχθηρὰν ἀντ' εὐκταίου θανάτου
Μοὶ χαρίζει ζωὴν, τιμωροῦσα.
Ρικνὸς αἴφνης καὶ δύσχολος γέρων
Ἐπ' ἀδήλου προσκόπτων ἐδάφους
Βακτηρίαν δυσβάστακτον φέρων
Ποῦ βαδίζω; ἀλλ' ἢ πρὸς τοὺς τάφους;
Χωρισμοῦ διαζύγιον πλέον
Μάϊέ μου καὶ λάβε καὶ φέρε!
Ἰδοὺ σήμερον στένων καὶ κλαίων
Σοὶ φωνῶ τὸ πανίστατον χαῖρε !

Ἀγγουρολογιώτατον *ἐνταῦθα.*—Τὸ δημοσιεύομεν ἂν καὶ ἀργὰ σταλέν.

Χριστὸς ἀνέστη κράζει κάθε ὥρα
ὁ φουκαρᾶς λαὸς σᾶν μεθυσμένος...
Μὰ πιὸ πολὺ μοῦ φαίνεται ὡς τώρα
κι' ἀπ' τὸ Χριστὸ πῶς ἦτο σταυρωμένος.

—

Τοῦ φαίνεται πῶς πιὰ δὲν θὰ πεινᾷ
καὶ δὲν τὸ λέει φαίνεται στ' ἀστεῖα !
Ἔχουμε Πάσχα τώρ' ἀληθινό...
τελείωσ' ἐπὶ τέλους ἡ νηστεία.

Πολιτικομανῆς *ἐνταῦθα.*—Ἐπίσης καὶ τὸ ἰδικό σας ἂν καὶ δὲν γνωρίζομεν διὰ ποῖον ὑποψήφιον Δήμαρχον τὸ γράφετε.

Θέλω νὰ πάω στὴν ἀραπιὰ
νὰ πιάσω ἕναν ἀράπη
νὰ τὸν ρωτήσω νὰ μοῦ πῇ
πῶς θὰ σὲ βγάλ' ἡ... κάλπη !

Φοιτητὴν *Πειραιᾶ:* Δημοσιεύομεν ἐνταῦθα τὸ σταλὲν ἀστεῖον, τὸ ὁποῖον εὑρίσκομεν ὅτι πρέπει νὰ ληφθῇ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν.

Μεταξὺ τριῶν φοιτητῶν φίλων:

— Ἐγὼ προτείνω, φίλοι μου, νὰ λάβωμεν εἰς γάμον τρεῖς ἀδελφάς.

— Διατί ;

— Διότι οὕτω θὰ ἔχωμεν πάντες μίαν μόνην πενθεράν.

Κ. Π. *Κων)πολιν.* Δημοσιεύομεν τὸ σταλὲν ἐπίγραμμα τοῦ μακαρίτου ἀρχιμανδ. Γερμανοῦ Ἀφθονίδου, τὸ ὁποῖον νομίζει κάνεις ὅτι τὸ ἔγραψε διὰ τὴν πρωτομαγιᾶν ποῦ περάσαμε:

Κι' ἐγὼ μὲ ἕνα πράσο
τὸ Μάι θὰ γιορτάσω,
δὲν ἔχ' ἀκόμη ῥόδα
ἐφέτος εἶναι μόδα
στὴ σόμπα μὲ τὸ τζάι
νὰ κάμωμε τὸ Μάι,

ΤΟ ΣΑΛΟΝΙ ΤΟΥ Α.Ο.Δ.Ο.

Ὁ Κουκουβῖνος παρατηρεῖ μὲ χαρά του, ὅτι τὸ Α. Ο. Δ. Ο. ἀπὸ τὸν Ἀπρίλη καὶ ὕδῶθε εἰς τὰ διηγήματα σημειώνει ἕνα βῆμα προόδου καὶ σοβαρότητος, δι' ὃ καὶ συγχαίρει πάντας τοὺς κ. κ. διηγηματογράφους, ἐλπίζων νὰ ἰδῇ πληρέστερα καὶ ἀρτιώτερα διηγήματα. Ὡς πρὸς τὰ δημοσιεύθέντα κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα ἄφθονα δημῴδη ἄσματα παρατηρεῖ μετὰ λύπης του ὅτι ταῦτα τὰ μερεμετίζουν οἱ συλλέκται κατὰ βούλησιν, καὶ μεθ' ὅσα ἄλλοτε εἶπε, προτρέπει τὸ ὕστατον τοὺς συλλέκτας νὰ κάμουν δυὸ πράγματα, ἢ νὰ προσέχουν πολὺ εἰς τὴν συλλογὴν ἢ νὰ μὴ στέλλουν, τὰ ἀνάπηρα καὶ στραβοπόδαρα, διότι ὁ Κουκουβῖνος ἔχει ἀμετάβλητον ἀπόφασι —τὸ κεφάλι του εἶναι ἀγύριστο,—τὰ μὲν στραβοπόδαρα νὰ ρίψῃ εἰς τοὺς ἀποθέτας τοῦ Α. Ο. Δ. Ο. τοὺς δὲ συλλέκτας νὰ μπαγλαρώσῃ ἀλύπητα.

Ὁ Κουκουβῖνος ἀφοῦ διάβασε τὸ διήγημα «ἡ πρώτη μου... ἀπογοήτευσις» τοῦ κ. Σταμ. Γ. Σταματίου προτρέπει τοῦτον πρῶτα νὰ διαβάσῃ εἰς τὸ Γαλλικὸν ἕνα μικροῦτζικο διήγημα «ὁ πρῶτος ἔρως τοῦ Κορόλου Νωδιὲ» ἐξ οὗ θὰ μάθῃ πόσον πρακτικὸς ἄνθρωπος, ἂν καὶ παιδὶ ἦτο ἀκόμη, ὁ ἔξοχος Γάλλος, καὶ δεύτερο ὅτι τὰ ὀλίγα ποῦ ἔγραψε γιὰ τοὺς Μοραΐτες εἰς τὸ ἴδιο διήγημά του δὲν ἔχουν τὴ θέσι τους, καὶ ὅτι ἂν αὐτὸς, δηλαδὴ ὁ Κουκουβῖνος ἦτο Μοραΐτης, θὰ τοὔκανε τὰ μοῦτρά του σὰν τρεῖς ὧραις νύχτα, καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶναι ὄχι μόνον δὲν τοῦ κακοφαίνεται, ἀλλὰ προσθέτει γενικώτερον ὅτι κατά τινα εὐτράπελον πάντοτε ἐκτίμησι τοῦ κ. Ἐπαμεινώνδα Δεληγεώργη «Μορκίτης χωρὶς ψευτιὰ, Ρουμελιώτης χωρὶς ψεύτικο νταηλίκι καὶ Αἰγαιοπελαγίτης χωρὶς χαζομάρα δὲν γίνεται».

Ὁ Κουκουβῖνος λογίζει ἑαυτὸν εὐτυχῆ διότι κατ' ἐξαίρεσι πάντων τῶν θνητῶν ἄκουσε ἐν ζωῇ δύο μοιρολόγια ἀπὸ τοὺς κ.κ. Τροιζήνιον καὶ Κρόνον, τοὺς ὁποίους εὐχαριστεῖ ἀπαντῶν ὡς ἑξῆς.

«Δὲν πέθανα μαῦρα παιδιά· στὴ μαύρη γῆ δὲν
[μπῆκα,
Μὰ πεθαμένο γράφτε με, μὲ βάσανα μὲ πόνους...
Χαρῆτε σεῖς τὰ νηάτα σας καὶ τὸν ἀπάνω κόσμο
Πρὶν ρίξ' ὁ χάρος σαΐτιὰ καὶ τὴν καρδιὰ σᾶς
[κάψει.»

Ὁ Κουκουβῖνος εὐχαριστεῖ τὸν κ. Τασιόπουλον διὰ τὰς περὶ τοῦ κάστρου τοῦ Μίλα πληροφορίας του, αἵτινες θὰ ἦσαν πληρέστεραι ἐὰν ἐσημειοῦτο καὶ ἡ πηγὴ ἐξ ἧς ἠρύσθη ταύτας, ὡς πρὸς τὴν κρίσιν τοῦ ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ περὶ ἧς ἐρωτᾷ, τῷ ὑπενθυμίζει μίαν παροιμίαν «πέρσυ κάηκε καὶ φέτος μύρισε» καὶ ἐνῶ τὸν συγχαίρει διὰ κάποιο ποίημά του ποῦ ἐδιάβασε πρὸ πολλοῦ ἴσως πρὸ 7—8 μηνῶν, διότι ἦτο βγαλμένο ἀπὸ καρδιὰ παληκαρίσια τὸν παρακαλεῖ νὰ γράψῃ γιατὶ τοὺς ὀρεινοὺς κατοίκους τῆς Τριφυλλίας τοὺς λένε «Ντρέδες».

Ὁ Κουκουβῖνος προκληθεὶς νὰ ἐκφέρῃ γνώμην δι' ὅσα μέχρι τοῦδε ἔγραψεν ὁ κ. Σ. Δημητριάδης (Κάτεργο) τῷ ἀπαντᾷ ὅτι μὴ κρατεῖ κατάστιχα πρὸς ἀναψηλάφισιν παλαιῶν λογαριασμῶν καὶ προσθέτει, ὅτι τὰ περασμένα ξεχασμένα» τὸν συγχαίρει διὰ τὸ ἠθογράφημά του «Τὸ τελευταῖο Πάσχα» τοῦ ὁποίου ἡ ἐκλογὴ προδίδει τρυφερὸ συναίσθημα τὸ ὁποῖον ἂν ἔπεφτε στὰ χέρια τοῦ κ. Καρκαβίτσα ἢ ἄλλου λογοτέχνου δεξιωτέρου, θὰ ἦτο πλειὸ ζωντανὸσπαρτσαριστὸ, διότι πλὴν ἄλλων ὁ λογοτέχνης ἤθελε πάρει τὸ ἄμοιρο τὸ Μῆτρο ἀπὸ τὰ βουνὰ τοῦ χωριοῦ του πρὶν πάει σ' τὴν φυλακὴ, καὶ δὲν ἤθελε παραλείψει καὶ τὸ σπαραχτικὸ μοιρολόγι τῆς μάννας του ὡς κατακλεῖδα τοῦ ὅλου ἠθογραφήματος.

Ὁ Κουκουβῖνος χαιρετάει ὅλους μὲ τὸ Χριστὸς Ἀνέστη, ἰδιαιτέρως δὲ ἐπειδὴ γένεια γένεια τρῶν τὰ ψάρια, κάνει χριστιανικὰ τὸ Χριστὸς Ἀνέστη μὲ τὸ Κεντρὶ καὶ μὲ τὸν ἑξ ἀκεστόρων καὶ Εὐμολπιδῶν—ὄχι τῶν ἐν Ἐλευσῖνι—ἀλλὰ τῶν Ἐπικνημιδίων Λοκρῶν, κ. Γ. Ἰατρίδην γιατ' ἔφαγε ψωμὶ κι' ἁλάτι μὲ τὸν μ. τὸν πατέρα του, κι' ὅλους τοὺς μπαρμπάδες του καὶ μάλιστα μὲ τὸν ἀνοιχτόκαρδο καὶ λεβεντάνθρωπο, τὸ καμάρι τοῦ Καρπενησιοῦ, τὸν Κὺρ Ἀντρέα, ἐγνώρισε δὲ κι' ἐκουβέντιασε πολλαῖς φοραῖς μὲ τὸν μ. τὸν παππού του τὸν Κὺρ Ἀναγνώστη, ὅστις ἔκαμε γραμματικὸς τοῦ Μουχτὰρ Πασιᾶ σ' τὴ Πρέβεζα. Εἰς τὸν κ. Ἰατρίδην, καθ' ὃ Καρπενησιώτην, συνιστᾷ ν' ἀφήσῃ τὸν κάμπο τὸ μαραζιάρη καὶ νὰ τραβήξῃ γιὰ τὴν πατρίδα του κι' ἅμα περάσ' ἀπ' τὴ Ρεντίνα νὰ πιῇ νεράκι δροσερὸ ἀπὸ μιὰ βρυσούλα—ὄνομα καὶ μὴ χωριὸ ἀπάνω στὰ παληὰ σύνορα, ὕστερα σ' τὴν Ἀσπρόβρυσι ποὖν' ἀποκάτ' ἀπ' τὰ Καγγέλια καὶ πιὸ κεῖ νὰ τραβήξῃ γιὰ τὸ χωριό του καὶ νὰ βρῇ τὸ σπίτι του ἀπουπάν' ἀπ' τοῦ Καρᾶ τὴ Ράχη. Ταῦτα ἐντελλόμενος πρὸς τὸν κ. Ἰατρίδην, τὸν παρακαλεῖ ἰδιαιτέρως νὰ πάῃ καὶ στὸ Κεφαλόβρυσο, καὶ νὰ γράψῃ γιατί ἕνα χωριὸ τὸ λὲν Κλαψί, ἄλλη μιὰ θέσι δίπλ' ἀπ' τὸ διάσελο τῆς Λάσπης τὴ λὲν «Κοκάλια» καὶ πόθεν ἡ παροιμία «Στὴ Λάσπη πολεμᾶνε, σιγουριὰ στὸ Καρπενῆσι».

Ὁ Κουκουβῖνος λυπεῖται βλέπων ὅτι ὁ κ. Μπακογιαννόπουλος τὸ Σαλόνι θέλει μὲ τὰ σωστά του νὰ τὸ μεταβάλῃ εἰς ρεκλάμα γιὰ τὰ σκόδρα τῆς Ἁγιᾶ Μαρίνας ἐνῷ τὰ καλλύτερα σκόδρα τὰ βγάνει τὸ Σαρμουτακλῆ=σκορδὰν—σκορδοχώρι καὶ τὸν εἰδοποιεῖ ὅτι ποτὲ δὲν ἦταν γυναῖκα ἡ ντεμουαζέλα νὰ βάφῃ τὰ μαλλιά του καὶ τὰ μουστάκια του, καὶ ὅτι ἔχει γένεια χιονάτα καὶ τὰ καμαρώνει ὅπως τὰ καμάρωνε καὶ τὸ καιρὸ ποῦ ἦσαν σᾶν τοῦ κοράκου τὸ φτερὸ, πρᾶγμα ποῦ ἠμπορεῖ νὰ τὸ μάθῃ ἐὰν ἐρωτήσῃ τὸν δικηγόρον κ. Μᾶνον καὶ τὸν συμβολαιογράφον κ. Κοντομῆτρον ἢ καὶ ὅλη τὴ Λαμία ἀπ' τὸ Γολγοθᾶ ἕως καὶ τὰ Πηγαδούλια μὲ τὸ ἀπάνω καὶ κάτω(;) παζάρι καὶ μὲ τὴν Κιβωτὸ ὄχι τοῦ Νῶε ἀλλὰ τοῦ μ. Σαϊπᾶ.

Ὁ Κουκουβῖνος εἰδοποιεῖ τὸ Κεντρὶ ὅτι δὲν εἶνε ἥλιος γιὰ νὰ βλέπῃ ποιὸς περνάει... ἀπὸ τὴν Ἁγιὰ Ἄννα, οὔτε Ντερβέναγας γιὰ νὰ στήσῃ καρτέρι, οὔτε Τουρκογύφτισσα νὰ ρίνῃ σ' τ' ἀστέρια, δι' ὃ καὶ τοῦ λέγει «'κεῖ μᾶς ἐχρώσταγαν νοικοκύρη μᾶς ἐπῆραν καὶ τὸ βαΐδι» καὶ τοῦ λέγει τὴν παροιμίαν αὐτὴν, διότι προσπαθῇ τὸ Κεντρὶ νὰ δικαιολογήσῃ τ' ἀδικαιολόγητα.

Μεθ' ὃ τοῦ προσθέτει ὅτι «ἔχει ράμματα γιὰ τὴ γούνα του, κι' ἂν ὁ διάβολος τὸ φέρῃ καὶ σμίξουνε - βουνὸ μὲ βουνὸ δὲ σμίγει, θὰ τὸν πνίξῃ» . . .

Τὸ Κεντρὶ ἀπαντᾷ εἰς τὸν Κουκουβῖνον ὅτι φαίνεται δὲν θὰ ἔχῃ ἐρωτευθῇ ποτέ. Διατὶ ἂν ἐγνώριζε πόσον φαρμακώνουν καὶ τρελλαίνουν τὰ βέλη ἐκείνου τοῦ παληόπαιδου θὰ ἐσυγχωροῦσε πᾶσαν ὕβριν καὶ πᾶν κατηγορητήριον κατὰ τῶν Μωραϊτῶν καὶ τὸν παρακαλεῖ ἂν εἶνε δυνατὸν νὰ τοῦ στείλῃ τὸ διήγημα τοῦ «Νωδιέ» νὰ τὸ ἰδῇ, φαίνεται ὅτι θὰ τὸν ὠφελήσῃ πολύ.

Τὸν πληροφορεῖ δὲ ὅτι ἐπέρασε ἀπὸ τήν. ...Εὔβοιαν καὶ ἐπεραπέρασε ἀλλὰ πουθενὰ δὲν τὸν εἶδε, οὔτε αὐτὸς οὔτε ὁ «Γιαννίτσαρος» προπορευθεὶς μίαν ἡμέραν.

Ὁ «Μνελὶκ» θὰ ἐξακοθεῖ μένων ἀκαταδίωκτος ;

Ὁ **Ε. Νάτσης** παρακαλεῖ *Μῶμον τὸν Ἑλικώνιον* νὰ φανερώσῃ διὰ τοῦ Σαλονίου τὴν πατρίδα του.

Ὁ ἴδιος λέγει εἰς τὸν *Φῶτον Γιοφύλλι* ὅτι ἔλαβε τὴν βραχεῖαν καὶ τοῦ ἔγραψε ταχυδρομικῶς.

Ὁ **Ε. Νάτσης** εὐχαριστεῖ τὸν κ. *Μόρνον* διότι τὸν συγχαίρει ποῦ γλύτωσε ἀπὸ τὴ γλῶσσα τοῦ *Κουκουβίνου*, ἀλλὰ δὲν τοῦ ἄρεσε καὶ πολὺ αὐτὸ τὸ συγχαρητήριον, διότι, μὲ τὸ θάνατο τοῦ *Κουκουβίνου*, ἔχασε τὸν καλλίτερο φίλο του, γιατὶ 'κεῖνος ποῦ σοῦ δείχνει τὰ λάθη σου εἶνε φίλος ἀληθινός.

Ὁ **Ε. Νάτσης** εὐχαριστεῖ τὸν *Κὰρτ* καὶ συγχαίρει τὸν *Κρουπ* γιὰ τὰς Ἀκροπολικὰς ἐπιτυχίας.

Ὁ Φῶτος Γιοφύλλης συγχαίρει τὸν κ. Σταμ. Γ. Σταματίου γιὰ τὰ δύο διηγήματά του («Ἡ Ζωὴ ὅπως εἶνε») : «Ἡ πρώτη μου... ἀπογοήτευσις» καὶ «Πάσχα Κυρίου Πάσχα» ποῦ εἶνε πολὺ ἐπιτυχημένα κι' ἀληθινά. Μ' αὐτὴ τὴν εὐκαιρία τὸν συγχαίρει καὶ γιὰ τὶς γελοιγραφίες του ποῦ ἔχουνε τόσο γοῦστο καὶ τόνε ρωτάει ἂν θὰ μᾶς φύγῃ ἀλήθεια γιὰ τὴν Εὐρώπη.

Ὁ ἴδιος Φῶτος Γιοφύλλης εὐχαριστεῖ τὸν Μόρνον ποῦ τὸν συγχαίρει ποῦ γλύτωσε ἀπὸ τὴν γλῶσσα τοῦ γέρο Κουκουβίνου, δηλώνει ὅμως ποῦ εὐχαριστιέται ἀπὸ τὴ γλωσσοφαγιὰ αὐτή. Γι' αὐτὸ μάλιστα μὲ μεγάλη του εὐχαρίστησι περιμένει καὶ τὴν κρίσιν ἀπὸ τὰ Χριστουγεννιάτικα διηγήματα.

Ὁ ἴδιος Φῶτος Γιοφύλλης — ἂν καὶ ἀμφιβάλει ἂν πρόκειται γι' αὐτόνε, γιατὶ ὁ τυπογράφος τὸν ἔκαμε Τριφύλλι ! — εἰδοποιεῖ τὸν κ. Ε. Νάτση πῶς τοῦ ἔγραψεν ἰδιαιτέρως μὲ τὴ διεύθυνσι ποῦ τοῦ ἔγραψε. Ὅσο γιὰ τὴ συνταγὴ ἔπειτα ποῦ γυρεύει τὸν πληροφορεῖ ὅτι μπορεῖ νὰ τὴν εὕρῃ στὸ **Α.Ο.Δ.Ο.** φύλλο 128-25 (ἔτος Γ'.) σελ. 252 στήλη 1 καὶ 2. Ἄλλα περσότερα ὁ Φῶτος Γιοφύλλης δὲν ξέρει νὰ τόνε πληροφορήσῃ γιατὶ δὲν ἔχει πολλὲς γνώσεις ἀπὸ μαγειρική.

ΤΥΠΟΙΣ "ΑΥΓΗΣ ΑΘΗΝΩΝ„ — 1380